

ADLIYE VEKÂLETİ TARAFINDAN ÇIKARILIR

ADALET DERGİSİ

YIL: 47

SAYI: 12

A N K A R A
Yeni Cezaevi Matbaası

1 9 5 6

677

ADALET DERGİSİ

Yıllık Abonesi : 18 lira, Beher Sayısı : 1,15 liradır.

ADALET DERGİSİNÉ ABONE OLMA VE KİTAP ALMA ŞARTLARI

Adalet Dergisine abone olmak ve Adliye Vekâleti tarafından batırılan kitaplardan satın almak isteyenler :

- a) Neşriyat Müdürlüğüne bir mektupla adreslelerini ve abone ve kitap isteklerini bildireceklerdir.
- b) Kitap veya abone bedelini bulundukları yer mal sandığına ya tiracıklar ve karşılığında alacakları hasılatı müteferrika makbuzunu ya mektuplarına bağlı olarak, yahut da oturdukları yer C. Müddeiumumiliğine teslim edeceklerdir.
- c) C. Müddeiumumiliği teslim aldığı makbuzu ve istenilen kitap veya aboneyi ve alıcı'nın adresiyle Adliye Vekâletine gönderecektir.
- d) Kitap ve dergiler ayrıca posta ücreti istemilmezsin Vekâlet Neşriyat Müdürlüğü yazısı üzerine Ayniyat Ambar İMemurluğunda alıcı'nın adresine yollanacaktır.
- e) Adalet Dergisinin kapakında gösterilen kitaplardan başkasını alınak isteyenlerin o kitabın mevcudu olup olmadığını daha önce Neşriyat Müdürlüğünden sormaları ve ona göre istemeleri lazımdır.

Dergiye konulması istenilen yazılar, kâğıtların lbirer yüzüne seyrekçe satırlarla ve daktilo ile yazılmış ve lbir mektuba ilişirilmiş olarak doğrudan doğruya Vekâlete gönderilmelidir. Yazıların Dergiye konulup konulmayacağı bildirilmez ve konulsun, konulmasın yazılar geri verilmez. Yazılardaki fikir ve kanaatler yazı sahiplerinin fikir ve kanaatleridir.

521

127 Şubat 1957

Devlet Nüshası

ADALET DERGİSİ

Yıl : 47

Aralık : 1956

Sayı : 12

İÇİNDEKİLER

Incelemeler :

Sahife

Prof. Dr. Faruk Erem Nâsi Izrar	1305—1316
Keemal Galip Balkar Uyuşmazlık Mahkemesinin Bir İctihadı	1317—1318
Dr. Vamik Toprak Recueil Systematique Des Lois Et Ordonnances : 1848 - 1947	1319—1330
Suun'ullah Üner Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri	1331—1340
Sititki Akyazan Avukatlık ücretine dair incelemeler	1341—1355
Kââzim Dereli Yeni Eserler	1354—1361
TEEMYİZ MAHKEMESİ HUKUK KARARLARI	1362—1372
TEEMYİZ MAHKEMESİ CEZA KARARLARI	1373—1379
ALLFABETİK ARAMA CETVELİ	1380—1494

(69)

6026 sayılı kanun gereğince idare etmekle vazifeli olan;
Adliye Vekâleti Neşriyat Müdürü Vekili
KÂZIM DERELİ

BRD

NÂSI İZRAR

Yazan : Prof. Dr. Faruk EREM

1. **Suçun mahiyeti :** Nâsi izrar suçunun hususiyeti başkasının malına "zarar" vermekte toplanır. Bu suç için zararm husulu şarttır. Malın (eşyanın) evvelki görünüşü değiştirilmiş olsa bile, zarar olmadıkça nâsi izrar da mevcut olamaz. Başkasının otomobilinin camına bir ilân kâğıdı yapıştırmak gibi.

Eğer suç mevzuunun kullanışına veya değerine değil de, münhasıran güzel görünmesine zarar verilmiş ve basit bir temizleme ile eski haline getirilmesi mümkün bulunmuş ise nâsi izrar suçu husule gelmiş olamayacaktır. Bu gibi haller için mehaz kanunda mevcut olan hüküm (m. 540) kanunuza alımmamıştır.

Nâsi izrar gayrimenkuller hakkında da işlenebilir. Bu nâsi izrar ile "Hırsızlık" arasındaki farklardan biridir. Hırsızlık fiiliin tekemmülünden sonra izrar husule gelemez. Bu itibarla isınmak için başkasının kömürünü, sahibinin rızası olmaksızın alan kimsenin, bilâhare yakalanmak korkusu ile kömürleri suya atması halinde, suç hırsızlık olmakta devam eder. "Hırsızlığın yapılması ile mal sahibinin mülkiyeti nez'edilmiş olacağıma göre bal kovanları çalmaktan ceza verilmiş olan sanıkların bilâhare kovanları yaktalarından dolayı ayrıca 516. madde ile de cezalandırılmalarında isabet olamayacağına" karar verilmiştir (1).

Eğer fail "iddia ettiği bir hakkı istihsal maksadı" ile hareket etmiş ise (TCK. 508) fiil "kendiliğinden hak alma" suçunu meydana getirir (2). Züra bu suç için "eşa üzerinde cebir" umsuru ile izrar birbirine karışmıştır.

(1) 4. CD. 11. 3. 1946, E. 2229, K. 5037.

(2) Bk. Erem, *Adliye aleyhinde cürümler*, s.

2. **Suçun mevzuu:** Kanun bu suçun mevzuu olmak bakımından menkul ile gayrimenkulü tefrik etmemektedir. Bununla beraber tahrîp edilen şeylerin mahiyetine ve bilhassa tahrîp vasıtâsına göre suçun “âmmenin selâmeti aleyhinde cürümler” den birini teşkil etmesi de mümkündür. Suçun mevzuu “âsarı atika” dan sayılıyorsa Âsarı Atika Nizamnamesi hükümleri tatbik olunur (5).

Malın menkul veya gayrimenkul olması nâsi izrar suçu bakımından ehemmiyetli değilse de suç mevzuunun her halde “mal” mahiyetini arzemesi icabeder. “Hak” lar ve “dâva” lar bu suça mevzu olamazlar (4). Bununla beraber bir borcu ifade eden vesikalâr (meselâ ticârî senetlerin), tahrîbinin eğer başka bir suça vücut vermiyorsa nâsi izrar teşkil edeceği kanaatinde olan müellifler de vardır (5). Esasen bu çeşit izrarlarda suç mevzuunun maddî şey olduğu, bir ticârî senet veya Devlet tahvilinin imhasında suçun mevzuunun ticârî borç veya Devlet borcu olmayıp onu temsil eden maddî vesikanın bu mevzuu teşkil ettiği ileri sürülmektedir (6), (7).

“Kıymeti hiçe müsavi olan maddeler bakımından nâsi izrar suçu ika olunamaz. Ezcümle bir kibrît çöpü, bir toplu iğne, içilmekte olan ve bitmek üzere bulunan bir sigara gibi, Tabîî olarak böylece kıymetlendirilen maddenin mânevî kıymetini de gözden uzak tutmamak lâzımdır. Meselâ hâtıra kıymeti pek yüksek olan ve fakat iktisadî kıymetleri hemen hemen hiç mesabesinde bulunan mektupları maldan mâdut telâkki eylemek lâzımgelir” (8).

Suç “âharın malı” (TCK. 516) üzerinde işlenebileceğine göre failin malda hak iddiası karşısında Usul Kanununa göre “ön mesele” hükümleri tatbik olunabilir (CMUK. 255).

(5) Âsarı Atika Nizamnamesi (10. 4. 1322), m. 8; CGK. 19.12.936, E. 139, K. 131; bk. Dönmezer, s. 234.

(4) Aynı mahiyette, bk. Manzini, VIII, n. 2732.

(5) Bk. Amelio, s. 132.

(6) De Marsico, n. 107.

(7) Ksz. Logoz, m. 145, m. 1.

(8) Dönmezer, s. 227.

632

Bir kimsenin kendi malını tahrip etmesi ancak muayyen hallerde suçtur, sigorta bedelini almak için malın tahribi gibi (TCK. 504) (9). Bununla beraber bir kimsenin, üzerinde başkasının da mülkiyetten gayri aynî bir hakkı bulunan kendi malını tahrip etmesi halinde veya başkasına karşı nâsi izrar suçunu işlemek için kendi malını tahrip keyfiyetinin bir vasıta teşkil ettiği hallerde nâsi izrar suçunun mevcudiyetine İtalyan Temyiz Mahkemesince karar verilmiştir (10). Bu sebeple komşu arazisinin de zarar görmesi için kendi arazisini feda etmek hallerinde nâsi izrar mevcut sayılmalıdır.

Suçun mağduru hakikî şahıslar olabileceği gibi hususî veya âmme hükümlü şahısları da olabilir. Mülkiyette iştirak hallerinde dahi nâsi izrar suçu işlenebilir.

Fakat "sahipsiz şey" ler (MK. 691) "âharm malı" (TCK. 516) olmadıklarından bunlar hakkında nâsi izrar suçu işlenmiş olamaz. "Kaybedilen eşya" üzerinde (MK. 693) nâsi izrar suçu işlenebilir. Zira bu çeşit eşyanın zilyedliği kaybedilmiş olmakla beraber "âharm malı" olmak vâsî devam eder. Kaybedilmiş eşyanın mal edinilmesi hakkında hususî hüküm mevcuttur (TCK. 511).

3. Maddî unsur : Başkasının malını "tahrip", "imha" veya başkasının malını "bozmak" veya mala "zarar vermek" nâsi izrar suçunun maddî unsurudur.

Suçun "selbî fiî" ile de işlenebileceği kanaatinde olan müellifler vardır (11). Bu müelliflere göre kasten baktmamak suretiyle bitkilerin kurumasına, güneşe veya kötü havaya mâruz bırakmak suretiyle bunlardan müteessir olacak şeylerin bozulmasına sebep olmak gibi hallerde nâsi izrar mevcuttur.

Kanun maddî unsurun ne şekilde olabileceğini, tahrip ve imha etmek, bozmak veya zarar vermek şekillerinde tâhdidî olarak tâyin etmiştir. Bunların hepsine doğrudan doğruya değil, bu mallara vâki zarar dolayısıyla âhara zarar hali bahis mevzuudur. Bu itibarla rakip mü-

(9) Bu hususta bk. Erem, Dolandırıcılık, s. 33.

(10) Manzini (— den naklen), VIII, s. 523, nt, 1, 2.

(11) Amelio, s. 144; Manzini, VIII, n. 2733.

essesenin atelyesine giden cereyanı kesmek suretiyle makinelerin işlemesini önlemek hali nâşî izrar sayılamiyacaktır.

Malın eski halini kaybetmiş olması "tahrip" tir. O malı teşkil eden maddî unsurların tamamıyla yok olması şart değildir.

"İmha" tâbirine "tahrip" den ayrı bir mâna vermek lâzımdır. Hak sahibinin tasarruf sahasından çıkan veya bu sahada kalmakla beraber evsaf ve hususiyetlerini kaybetmiş bulunan mallar "imha" edilmiş sayılmalıdır. Bir kimsenin malını trenden atmak, kuş kafesini açmak, suyu dağıtmak gibi hallerin de "imha" sayılması lâzımdır (12). Fakat muayyen gözlere taksim edilmiş matbaa harflerinin matbaa sahibine zarar vermek için kasten karıştırılması hali de "imha" sayılabilicek midir? Mehzaz kanunda kullanılan tâbirlerin hakkı ile tercüme edilmemiş olmasından pek çok tereddütler husule gelebilecektir. Kanunda kullanılmış tâbirlere nazaran bu çeşit mallarnâharm malına değil, bizzat âhara doğrudan doğruya zarar (aynî değil, ekonomik zarar) sayılması da mümkündür. Mehzaz kanun şârihleri başkasının malını "saklamak" i dahi nâşî izrar saymakta iseler de (13) kanunumuza göre aynı yorumu yapmağa imkân görememekteyiz. Fakat çok kıymetli bir pul kolleksiyonunun kıymetini düşürmek için pullar içinden en kıymetli olanları saklamak suretiyle kolleksiyon sahibini izrar keyfiyetinin neden cezasız kalacağını izah güçtür.

Bir şeyin kendisine has şekil veya nîşbetini değiştirmek suretiyle mâtufları bulunduğu gayesine nazaran kullanılmaz veya gereği gibi kullanılmaz (kîsmen veya tamamen kullanılmaz) (14) hale getirmek "bozmak"dır (15). Elektrik ile işleyen bir makinenin tellerini kasten yanlış bağlamak, başkasının satacağı süt ve şaraba su katmak gibi halleri dahi bozmak tâbirine girer.

4. Mânevî unsur: "Umumî kast" kâfidir. "İzrar niyeti" aranmaz (16). Belediye daha iyisini yapısın diye umuma mahsus bir ma-

(12) Bk. Majno, m. 424, n. 2007; Manzini, VIII, n. 2735; Dönmezler, n. 313.

(13) Ezcümle Manzini, VIII, n. 2735.

(14) Bk. Yeni İtalyan CK. 635.

(15) Manzini, VIII, n. 2735.

(16) Lucchini, m. 424, nt. 2.

674

halli yıkmak veya komşunun göze çırkin gözüken inşaatinin bir kısmını daha güzelini inşa etmesi için yıkmak maksatları ile hareket edilmiş olsa hile fiil nâsi izrardır. Temyiz Mahkemesince "sanığın imar maksadı ile ağaçları budaması" nâsi izrar sayılmamıştır (17). Zannımıza göre hâdisenin nâsi izrar teşkil etmemesi sanığın böyle bir maksat ile hareket etmiş olmasından değil, zararın mevcut olmayışındandır.

Mehaz kanun hazırlanırken "izrar niyeti" nin maddeye ilâvesi düşüncülümlü ve fakat maddede kullanılan tahrip, imha, bozma gibi tâbirlerin kâfi derecede zarar niyetini ifade ettiği, 45. maddedeki kasdin da maksadı ifadeye kâfi geleceği düşüncesiyle böyle bir kaydn ilâvesinden vazgeçilmiştir (18).

Bu hususta Carrara'nın düşünceleri konuyu aydınlatabilecek mahiyettedir (19). Bu müellife göre suçun hukuki mevzuu ihlâl edilen haktır. Fail, bir ferdin hakkını ihlâl niyeti ile, fakat umumun hakkını ihlâl edecek bir vasıta ile hareket etmiş ise, böyle bir vasıta seçmiş olması onun umuma karşı suç işlemiş olmasını intâç eder. Eğer muayyen bir kimseye zarar vermek için meselâ iftira vasıta olarak kullanılmış ise fiil adliye aleyhine bir cürümdür. Görülüyör ki vasıta gayeye tekaddüm etmiştir. Nitekim başkasına zarar vermek için yangın çıkarmak nâsi izrardan başka bir suçtur. Nâsi izrar bir "barbarlık suçu" dur, çünkü failde kendisine bir fayda sağlamak niyeti yoktur. Pessina (20)ının kanaatine göre de mala karşı işlenen diğer suçların hepsi nâsi izrardan söylece ayrırlır : Diğer suçlarda gayri meşru ve maddî bir fayda sağlamak niyeti vardır. Nâsi izrarda ise bu yoktur.

Eğer fiil, mağdura hakaret niyeti ile işlenmiş ise fiil şeklinde hakaret ile birlikte nâsi izrar husule geleceğinden fikri içtima (TCK. 79) hükümleri tatbik olunmalıdır.

(17) 4. CD. 10. 12. 1948, K. 13094.

(18) Bk. Amelio, s. 65.

(19) Carrara, (*Programma*), §§ 2447.

(20) Amelio (— dan naklen), s. 70.

Manzini (21) izrar kasdının, "faydalananmak niyeti" ile birleşebileceği kanaatindedir. Esasen aklî mâlî olmayan kimsenin maddî veya mânevî bir fayda gayesi gütmeksizin nâsı izrar suçunu işlemesine imkân yoktur. Bu itibarla nâsı ızrardan her hangi bir fayda fikri (meselâ manevî tatmin dâima mevcuttur. Fayda, hırsızlıkta mala zilyed olmakta, nâsı ızrarda ise o şeyin tâhîr veya imha edilmesinde, bozulmasında, zarar görmesindedir. Bu itibarla İtalyan Temyiz mahkemesi nişanlısının hediye ettiği şeyi rakibinin elinden zorla alıp atan kimsenin fiilinin "yağma" değil, nâst ızrar olduğu yolundaki kararı tasdik etmiştir (22). Temyiz Mahkememiz "faydalananmak niyeti i.e meyveli aacı (TCK. 516 b, 6 bk.) kökünden çıkarıp götürmenin nâsı izrar değil, hırsızlık olacağna" karar vermiştir (23).

Nâsı ızrar suçunda "umumî kast" bâzı hâdiselerde pek sarih olarak görünmeyebilir. "Tarlanım sürülmlesi sırasında çubukların sökülmesine (TCK. 516, b. 6) sebebiyet verildiği anlaşılan hâdisede kasitsız olan bu hareketten dolayı ceza verilmesi yolsuz" sayılmıştır (24). Kendi arazisinde yaptığı onarma hareketlerinden dolayı komşusuna zarar vermiş olan kimsenin nâsı ızrar kasdiyle hareket ettiği söylenemez. "Firtinalı havalarda kiremitlere değişgi tesbit edilen dalların kesilmesinin ızrar değil (kendini zarardan kurtarma) olacağı gözetilmeden ancak hukukî tazmine esas olabilen mütalâalara dayanarak mahkûmiyet kararı verilmesi yolsuz" sayılmıştır (25).

Tedbirsizlikle ihmâl ile zarara sebebiyet hallerinin nâsı ızrar teşkil etmiyeceği ve Borçlar Kanununun 41 ve mütaakip maddelerine göre zarar gören için sadece tazminat hakkı doğacığı İsviçre Ceza Kanunu şârihlerince tasrib edilmektedir (26).

(21) VIII, n. 2735.

(22) Bk. Manzini, VIII, s. 533, nt. 3.

(23) CGK. 31. 3. 1946, E. 77, K. 58.

(24) 4. CD. 19. 2. 1949, E. 1553, K. 2609.

(25) 4. CD. 6. 3. 1951, E. 14444, K. 1444.

(26) Bk. Logoz, m. 145, n. 2, c.

5. **Şiddet sebepleri:** Mala karşı işlenen suçlara mahsus umumî sebepler dışında nâsi izrarm şiddet sebepleri kanunda ayrı bentlerde gösterilmiştir (TCK. 516). Eğer bir fiil hem basit ve hem de şiddet sebepli nâsi izrar teşkil ederse “fikri içtima” hükümleri tatbik olunmalıdır.” 79. madde gözetilmeden dâvacının meyvedar kestane ağacı ile meyvesiz kızılcığını kesmek suretiyle izrar fiiliini işleyen sanığa 516. maddenin ilk fikrası ve altıncı bendi ile ayrı ayrı ceza verilmesi yol suzdur” (27). Hususî şiddet sebepleri şunlardır :

a) *Mağdurun memur olması :* “Vazifei memuresinden dolayı öç almak kasdiyle bir memur aleyhinde” (TCK. 516) işlenirse ceza artırılır. Memurun tarifi hakkında bk. TCK. 279.

Bu hükmeye milletvekilleri aleyhine işlenen suçlar dahil değildir (28). Esasen milletvekilinin ifa ettiği vazifeden dolayı ondan öç almak kasdiyle aleyhine suç işlenmesi ihtimali de azdır. Böyle bir halin zuhurunda 516. maddenin birinci bendini tatbik etmeye imkân yok ise de aynı maddenin birinci fikrası hükmüne göre verilecek cezanın 273. maddeye göre artırılması icabeder (kşz. 273: 516, b. 1; 449, b. 2, 450, b. 2).

Ifa ettiği vazifeden dolayı öç almak saiki ile memura karşı nâsi izrar suçunun işlenmesi “fiile bağlı şiddet sebepleri” ndendir, suç ortağına sırayet eder (TCK. 67).

Suçun bir Devlet memuruna karşı işlenmiş olması kâfi değildir. Suçun memura karşı vazifesi icabı olarak yaptığı bir fiil veya muamelenin tepkisi olarak işlenmiş olması lâzım gelmektedir.

Ifa ettiği muvakkat adlı vazifeden dolayı (TCK. 279, b. 2) öç almak saiki ile şahidin veya bilirkişinin menkul veya gayrimenkul malını tahrîpte nâsi izrarın cezası artırılır (TCK. 516, b. 1).

Şiddet sebebine ait olan fıkra “vazifei memuresinden dolayı öç almak kasdi ile bir memur aleyhinde” suçun işlenmesi şeklinde yazılmış ise de (TCK. 516, b. 1) kanunun maksadı memurdan öç almak saiki ile hareket edilmiş bulunmasını şiddet sebebi saymaktan ibarettir. Bu itibarla izrara uğrayan malın memura ait olması şart değildir. Memurun

(27) 4. CD. 4. 6. 1948, E. 6673, K. 6963.

(28) Aksi kanaat Giuriati, s. 372.

yakınlarına (meselâ karışma ait evin tahribi) ait olan mal hakkında da işlenen suçun cezası artırılmalıdır (29).

b) *Şahıslara karşı şiddet* : Nâsi izrar fiili “şahıslara karşı şiddet” (TCK. 516, b. 2) kullanmak suretiyle işlenmiş olursa ceza artırılır. “Eşya üzerinde cebir” nâsi izrarın tabîî unsuru olduğundan şiddet sebebi telâkki edilmemiş, yalnız suçun mevzuu olan eşyanın mahiyeti bâzı hallerde şiddet sebebi sayılmıştır.

Her ne kadar kanunda “şahıslara karşı şiddet” tabiri kullanılmış ise de “manevî cebir” (== tehdit) hali de buraya dahil sayılmalıdır.

c) *Malları muhafaza vasıtalarını kırmak, anahtar uydurmak*: Kanunda bu şiddet sebebi 493. maddenin bir ve ikinci bentlerine atf suretiyle ifade olunmaktadır.

Eğer gaye muhafaza vasıtalarının tahribi ise nâsi izrarn basit şekli bahis mevzuu olur. Meselâ sadece kapiyi kırmak suretiyle izrarda bulunmak istenilmiş ise kapının bir muhafaza vasıtası olması cezanın artırılmasını mucip olamaz. Evin içinde tahribat yapmak için kapı kırılmış ve tahribat da yapılmış ise ceza artırılır.

ç) *Suçun mevzuu ile alâkâlı şiddet sebepleri* : Yukarda zikredilenler dışındaki şiddet sebepleri suç mevzuunun hususiyetlerine dayanır.

aa. “Âmmeye ait” veya “âmme hizmeti” ne mahsus binaların kısmen tahribi dahi şiddet sebebine dâhildir. Fakat bu binaların içindeki eşyaların tahribi sebebinin tatbikine kâfi değildir.

bb. Bir mezhebin âyin ve ibadetine mahsus binalar bakımından şiddet sebebinin tatbikinde TCK. nun 176 ve 177. maddeleri hükümleri de göz önünde tutulmalıdır. Bu madde hükümleri evvelce tetkik edilmişdir (30).

cc. Bâzı askerî binalara, harp gemilerine karşı işlenen nâsi izrarın cezası artırılmıştır. (T.C.K. 516, b, 3). Bununla beraber fiilin 578. maddeye dâhil olmaması da lâzımdır.

(29) Aynı mahiyette, Manzini, VIII, n. 2736

(30) Bk. Erem, Hürriyet ve suç, n, 27.

çç. Âbideler ve heykeller hakkında işlenen nâsi izrar suçunun cezası artırılır. Heykelin "âbide" tâbirine "girip girmeyeceği tatbikatta reddüdü mucip olacağı" gereklisi ile heykel tâbiri maddeye sonradan ilâve olunmuştur (31). Bu itibarla hususî şahislara ait heykellere zarar verilmesinin şiddet sebepli nâsi izrar sayılmaması icabeder. Zira heykel tâbiri, âbide sayılabilen evsafta olanlara mahsus olsa gerektir. Temyiz Mahkemesi "kırıldıgı kabul edilen büstün parti b'nasında ve hususî mülkiyetinde olduğu anlaşıldığı halde âmmeye ait heykellerden sayılmasının yolsuz olduğuna" karar vermiştir (32). Heykellerin ve âbidelerin âsarı atikadan olmaları halinde şiddet sebebi tatbik olunmaz. Âsarı Atika Nizamnamesinin 8. maddesi hükmüne göre faile ceza verilir.

Heykel veya âbidenin fiilden zarar görmüş olması şarttır. İtalyan Temyiz Mahkemesi umumî bir parkta bulunan bir âbideye konan çelengi bozmanın bu maddeye girmeyeceğine karar vermiştir (33).

dd. Mezarlık ve müstemilâtının tahribi hali de nâsi izrar suçunun şiddet sebeplerindendir. Bununla beraber TCK. nun 177. maddesi hükmünü de nazarda tutmak lâzımdır.

"Mezarlıklı bir ağacın tahrip maksadile kesilmesi" nin 516. maddenin üçüncü bendine gireceğine karar verilmiştir (34).

ee. Musibetleri önlemek veya bunlara karşı âmmeyi muhafaza için mevcut set, her türlü müdafaa vasıtası vesair inşaat hakkında işlenen nâsi izrarın cezası artırılır. Şiddet sebebinin tatbiki için failin bu vasıtaların âmmeyi muhafaza gayesine matuf olduğunu bilmesi lâzımdır.

Bu şiddet sebebinin tatbiki için fiilin 376, 380. maddelere dahil olmaması icabeder.

ff. Âmme hizmetine mahsus alet ve işaretler hakkındaki nâsi izrar suçunun da cezası artırılır. Şu şartla ki fiil, başka bir hâkümle daha ağır cezayı müstelzim olmasın (TCK. 79). Bu hususta bk. TCK. 379, 380,

(31) Bk. 5531 sayılı K. gereklisi.

(32) 1 CD. 27. 5. 1953, E. 1981, K. 1883; bk. Dönmez, s. 233.

(33) Lucchini (— den naklen), m. 424, nt. 14.

(34) CGK. 25.5.942, e. 131, k. 128; kşz. TCK. 516, b. 3: b. 6

587, 591. Fiilin nâsiizrar şartlarını ihtiva etmediği hallerde 555 ve 556. maddelerin tatbik edilip edilmeyeceğine bakılmalıdır.

gg. Kanal veya sulamağa mahsus nehir, cetvel, ark ve bu kabilden sair inşaat hakkındaki nâsi izrarm da cezası artırılır. Bu şiddet sebebinin esasını, kanun vaziyet ziraî ihtiyaçlara verdiği ehemmiyette aramak lazımdır (55). Bu tesislerin âmmeye veya hususî şahislara ait olması arasında fark yoktur. Maddede kastedilen (TCK. 516, b. 5) husus bunları sulamağa mahsus tesisler oluşudur. Bu itibarla bataklıkları kurutma kanalları, içme suyu (56) yolları, değirmen arkı (57), elektrik istihsalı için su yolları (58) gibi sair ihtiyaçlar için yapılmış tesisler bu hükmeye dahil değildir. Bu çeşit hâdiselerde 376, 594. madde hükümleri de nazara alınmağa mahsus kaydı ile mukayyet olduğu, fakat kanalın bu kaydın dışında kaldığı kanaatindedir (59).

hh. Dikilmiş bağ çubukları ve meyveli ağaç ve fidanlar ile seyir ve meydan yerlerindeki ağaçlar hakkında işlenen nâsiizrarm cezası artırılır (TCK. 516, b. 6).

Temyiz Mahkemesince “bir çayır otu olan yoncanım” (40) “henüz köklenmemiş olan yeni dikilmiş asma çubuklarının meyveli ağaç tâbirine girmeyeceğine” karar verilmiştir (41). Buna mukabil “aşılanmaya müsait yabani meyve ağaçlarının meyve ağacı” sayılmasılarındaki karar ancak (42) “genişletici yorum” ile izahı mümkün bir karardır. (43).

“Fidan” tâbirinin meyve ağacı fidanına münhasır olup olmadığı anlaşılamamaktadır. Meyve ağacı fidanı olmayan, fakat ondan daha kiy-

(35) De Marsico, n. 112

(36) Aynı mahiyette, 4 CD. 25.11.948, e. 11712, k. 12312

(37) 4 CD. 12.5.953, e. 4279, k. 5277

(38) De Marsico, n. 112

(39) 4 CD. 28.5.946, e. 3290, k. 3958

(40) 4 CD. 26.1.949, e. 15119, k. 1160

(41) 4 CD. 7.6.946, e. 6531, k. 7317

(42) 4 CD. 9.2.949, e. 614, k. 1974

(43) Genişletici yorum hakkında bk. Erem, Türk Ceza Hukuku

metli fidanlar da yok değildir, nadide gül fidanları gibi. Diğer taraftan "meyve" tâbirini dar manada anlamak doğru olmaz "çay fidanları" da meyve fidanıdır (44).

"Meyveli ağaç" tâbirinin münhasıran insan gıdası olabilecek meyveleri veren ağaçlara inhîsar ettirilmemesi doğru olur. Tıbbî veya sınaî ihtiyaçlara mahsus meyve (= mahsul) verenler de bu tâbire dahil sayılmalıdır (45).

"Meyveli ağaç" in tamamen kesilmesi ile yalnız bir dalının kesilmesi arasında "ancak 533. madde itibariyle fark olmasına rağmen bazı mütalâalarla beraet kararı verilmesinin yolsuz" olduğu kabul edilmişdir (46).

d) *Cezanın daha fazla artırılmasını mucip sebepler* : Nâsiizrar suçu "Hükümete karşı şiddet veya mukavemet maksadı ile yahut on ve daha ziyade kimselerin birleşmesile vukubulduğu takdirde cürme iştirak edenlerin cümlesi" hakkında şiddet sebebi kabul edilmiştir (TCK. 517).

Hükümete karşı şiddet veya mukavemet "maksad" i ile fiilin işlenmesi ile Hükümete karşı şiddet veya mukavemet sırasında fiilin işlenmesi arasında fark yoktur. Bu maksat veya bu sırada işlenen fiil ferden işlenmiş olsa bile şiddet sebebi tatbik olunur. Esasen 517. maddedeki "maksat" tâbiri mehaz kanuna uygun değildir. Mehaz kanun Hükümete karşı şiddet ve mukavemet fiilleri vesilesi ile işlenmiş nâsiizrar suçlarını kasdetmektedir. Nitekim mehaz kanunu şerh eden müelliflere göre (47) Hükümete karşı şiddet ve mukavemet hareketlerine katılmış olsun veya olmasın fail bu şiddet ve mukavemet hareketlerinden bilerek faydalannmak suretile izrarda bulunmuş ise cezası artırılmalıdır. Eğer fail Hükümete karşı şiddet ve mukavemet hareketlerine de iştirak etmiş ise, izrar, mukavemet suçunun unsuru olmadığından ve bir "suç vesilesi ile diğer bir

(44) 2 CD. 31.10.951 e. 11997, k. 12062

(45) bk. Manzini, VIII, n. 2736

(46) 4 CD. 8.2.950 e. 10751, k. 11619

(47) bk. Manzini, VIII, n. 2736

661

suçu işlemek” (TCK. 78) hali bahis mevzuu olduğundan “içtima” hükümleri tatbik olunmalıdır (48).

Kanun şiddet sebebinin tatbikinde “cürme iştirak edenlerin cümllesi” ne aynı cezanın verilmesini âmir bulunmaktadır (TCK. 517). Bu itibarla iştirakin fer’i veya aslı olması arasında fark gözetilmemiştir. Bu iştirak hükümlerine istisna teşkil eder.

On veya daha ziyade kimsenin birleşmesi keyfiyetinin şiddet sebebi sayılması için bu birleşmenin Hükûmete karşı şiddet veya mukavemet maksadı ile olması şart değildir. Fakat on veya daha ziyade kimsenin izrar hususunda “birleşme”leri yani bu kimselerin izrar fiilini işleme hususunda iradelerini birleştirmiş olmaları lazımdır. Fakat evvelden anlaşma şart değildir. Hadise mahallinde âni bir birleşme de kâfidir.

6. *Şikâyet hakkı* : Nâsiîzrar suçunun basit şeklinin takibi “şikâyet” e bağlıdır.

Kanunda “âharm menkul veya gayrimenkul malı” ndan bahsedildiğine bakılarak (TCK. 516) suçun ancak “malik” e karşı işleneceği zan olunmamalıdır. Suçun zilyedi (intifa hakkı sahibi, kiracı gibi) de “şikâyet hakkı” na sahiptir.

Nâsiîzrarın şiddet sebepli şekillerinin takibi şikayeteye bağlı değildir (TCK. 516, f. 2; 517).

(48) Giuriati, s. 377

bwl

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN BİR İCTİHADI (1)

Yazan : Kemal Galip BALKAR

Uyuşmazlık Mahkemesi kurulmasına dair 4788 sayılı kanun kurujuşlarındaki birinci bölümünde yüksek mahkemeye birer yıl sıra ile Temyiz ve Devlet Şurası Birinci Reislerinin Başkanlık edeceklerini ikinci madde ile tesbit eyledikten sonra dördüncü maddede başkanın bulunmadığı toplantıda başkanlık görevinin ifa tarzını tâyin etmektedir. Bu maddeye göre başkanın bulunmadığı toplantılarda başkanlık görevini sıra kendisine gelecek olan diğer başkan yapar. Onun da özürü olursa mahkemeye üyelerin en yüksek derecelisi ve aynı derecede birden fazla üye varsa kidemli ve kidemde eşitlik halinde yaşıları başkanlık eder.

Yüksek mahkemenin kuruluşundan beri bu maddenin gösterdiği ilk iki ihtimal tahakkuk etmiştir.

Devlet Şurası Reisinin Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesi ve teşri uzuvunun çalışması idare teşkilâtının kadar sürat gösterememesi sebebiyle zuhura gelen inhilâller uzun sürmekte olduğundan gerek rahmetli İsmail Hakkı Göreli'nin ve gerek Salâhaddin Odabaşıoğlu'nun emekliye ayrılmalarından sonra gerekse Hâzım Türegün'ün 2/5/1954 tarihinde Ankara Mebusluğununa seçildiğinden beri Temyiz Reisleri bu hükmeye göre Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı vazifesini görmüşlerdir. Bir defa da şimdî Yozgat Mebusu bulunan âzadan İhsan Aktürel aynı hükmeye binaen en kidemli âza sıfatıyla başkanlık mevkîini işgal etmiştir.

Bu durumları kanun gözönüne alarak huküm koymuş olduğu için toplantılar usulü dairesinde cereyan etmiştir.

(1) *İctihat meşhumu hakkında bakınız: Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi C: X, Yıl: 1955, Sayı: 1.3546 sayılı kanunun 23 üncü madde-sinin A bendi.*

663

Bu defa Temyiz Mahkemesi Birinci Reisi Bedri Köker'in emekliye sevk edilmesi üzerine kanunun hiç düşünmediği yeni bir durum meydana gelmiş ve her iki reisliğin münhal bulunması halinde başkanlık vazifesinin kim tarafından ifa edileceği meselesinin halli lâzım gelmiştir. Kanunun sarahati dışında bulunan ve bir boşluk arzeden bu duruma bir içtihat ile çare bulmak zarureti baş göstermiştir.

İki türlü düşünmek kabil idi. Bunlardan ilki kanunda sarahat bulunmadığına göre mahkeme başsız kalmıştır; noksan uzuyla çalışılamayacağıma, Reisliklerden birinin münhal bulunması, sıra kendisine gelecek reisin özürlü olması hali de mevcut olmamasına göre Temyiz veya Devlet Şurası Birinci Reisi tâyin edilinceye kadar mahkeme faaliyetini tatil etmelidir. Uyuşmazlık Mahkemesi gibi muayyen fasılalarla toplanmasını kanunun emrettiği bir teşekkülü atalete götürecek olan böyle bir görüş kabul edilemezdi; nitelik de öyle oldu. Bu teklifin ileri sürülmesi ile reddi arasında on dakika geçmedi.

İkinci teklif özür haline kiyas ile her iki reislik makamının münhal bulunması takdirinde en yüksek dereceli âzalardan en kıdemlisinin reislik etmesi lâzım geleceği keyfiyeti idi. Bu teklifin kabulü üzerine 25/6/1956 tarihli toplantıya en kıdemli âza sıfatıyla Devlet Şurası Altıncı Daire Reisi Fazıl Özelçi başkanlık etmiştir.

fbh

İsviçre'nin Sistematik Kavanin ve Nizamat Külliyatı
RECUEIL SYSTEMATIQUE
DES LOIS ET ORDONNANCES

1848 — 1947

Cilt: I

Berne 1949

Tercüme eden : Dr. Vamık TOPRAK

(1. 1. 1948 - 15. 11. 1949 tarihleri arasında tamamen ilga edilmiş veya mevzuu kalmamış olan teşrii tasarruflar bu ciltte ancak ismen yer almıştır).

Adalet Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 2

665

İSVİÇRE'DE FEDERAL ŞURA
VE
FEDERAL İDARE

Başvekâlet ve Vekâletler ()*

U m u m i t e ş k i l â t

FEDERAL İDARE TEŞKİLATI HAKKINDA KANUN

(26 Mart 1914)

İsviçre Konfederasyonu Federal Meclisi,
Federal idare hakkında Federal Şûranın takririne tevâlikan,
Aşağıdaki ahkâmı ısdar eder :

I. U m u m i h ü k ü m l e r

Madde 1

Federal Şûra ile Vekâletlerin ve Başvekâletin makarri Bern'dedir.

Federal Şûra âzalarıyla başvekil ve iki yardımcısı Bern'de ikametle mükelleftirler.

Federal Şûra, lüzum varsa, idarenin ihtiyaçlarına göre, diğer memurların ikametgâhmı tesbit eder.

(*) *La Chancellerie fédérale et les départements.*

666

Madde 2

Kan veya sîhriyet rabitasiyle aralarında usul ve füru hisimliği bulunanlar; dördüncü derece dahil olmak üzere, bu dereceye kadar kan veya sîhriyet rabitasiyle aralarında civar hisimliği bulunanlar; kız kardeşlerin kocaları ve aralarında evlâtlık rabitasi mevcut olanlar, Federal Şûraya birlikte intisap edemezler.

Bu hisimlik rabitaları Federal Şûranın bir âzasiyle başvekil ve muavinleri arasında, keza Federal Şûranın bir âzasiyle vekâletlerden birinin kâtibi veya servîs şefi arasında da memnuiyet sebebi teşkil eder.

Evletme suretiyle yukârî şartlar dairesinde hisimlik tesis eden kimse, bu sebepten dolayı vazifelerinden feragat eder.

Madde 3

Federal Şûra âzaları, başvekil (**) ve muavinleri Konfederasyonda veya kantonlarm birinde başka hiçbir iş deruhe edemeyecekleri gibi, doğrudan doğruya veya üçüncü şahıslar vasıtasıyla bir meslek ve sair bir sanat dahi icra edemezler. Bu şahıslar, kâr gayesi güden şirketlerde müdürlük veya idare heyeti âzalığı da alamazlar.

Madde 4

Federal Şûra müzakeratı gizlidir.

Madde 5

Federal Şûranın müzakeratı Devlet Reisince (***)¹, bunun hazır bulunmaması halinde ikinci reis tarafından, bunun da mâni' zuhur ettiği takdirde en kıdemli federal müşavir tarafından idare olunur.

(**) *Le chancelier de la Confédération.*

(***) *Le président de la Confédération.*

Guz

Federal müşavirlerin sırası ilk seçim tarihlerine göre tesbit edilir.

Madde 6

Başvekil ile muavinlerinden biri, Federal Şûranın celselerine iştirak ederler. Bunlar zabit tutarlar ve kararların intikalini sağlarlar.

Başvekilin mânii halinde muavinlerinden biri, yerine geçer; bunların da mânileri bulunduğu takdirde, reisin mütalâası üzerine başvekilin tâyin edeceği bir başvekâlet memuru ikame edilir.

Madde 7

Federal Şûrada el kaldırılarak rey verilir.

Reylerin ekseriyetiyle karar ittihaz olunur. En az üç âzanın reyi top- lanmadıkça karar muteber olmaz.

Bir kararı iptal için dört âzanın reyi aranır.

Reis reye iştirak eder. Reylerde müsavat halinde, reisin bulunduğu tarafa itibar olunur.

Madde 8

Seçimler hazır bulunan âzanın mutlak ekseriyetiyle yapılır. Bu, istisnaen gizli reyle olabilir.

Madde 9

Federal Şûra müzakeratına ait zabıtname, mevcut bulunan ve bulunmayan âzaları beyan eder.

Zabıtnâme, yapılan teklifleri ve reylerin taksimini gösterir.

Her celsede başvekil, bir evvelki celsedenberi vekâletlere iade edilmiş bulunan evrakın ne muamele gördüğünü Şûraya arzeder.

669

Madde 10

Bir celseye katılmamışan federal müşavir mâzeretini bildirir.

Reis bir haftalık mezuniyet verebilir; daha fazla mezuniyet için Şûranın müsaadesi lâzımdır.

Madde 11

Bir federal müşavir veya ikinci maddede derpiş edilen derecedeki akrabası bir müzakere ile şahsen alâkalı bulunuyorsa, federal müşavir çekilmekle mükelleftir.

Madde 12

Federal Şûranın kararları, bu makam namına, devlet reisi ve başvekil veya mânileri halinde, muavinleri tarafından imzalanır.

Federal Şûra, bâzı muamelâtı sadece başvekilin imzalamasına müsaade edebilir.

Madde 13 (1)

II. Devlet Reisi

Madde 14

Devlet reisi dâhilde ve hariçte Konfederasyonu temsil eder.

Madde 15

Devlet reisi Federal Şûranın muamelâtını tedvir ve vekâletlerce bu makama arzedilmiş işleri iptidaen tetkik ile mükelleftir.

(1) Yeni kanunî hükümler dolayısıyle mevzuu kalmamıştır.

669

Devlet reisi, federal idarenin bütün faaliyetine nezaret ve vekâletlere tevdi olunan işlerin gecikmeksizin düzenlenmesine ihtimam eder.

Madde 16

Devlet reisi, acele hallerde, Federal Şûra adma kararlar alabilir; bu kararları muahharan Şûranın tasvibine arzeder.

Federal Şûra, şekilde müteferri olan veya ikinci derecede ehemmiyeti haiz bulunan işleri kendi namma riyaset kararnameleriyle tanzime reisi yetkili kılarabilir.

Madde 17

Başvekâlet devlet reisine tabidir.

Madde 18

Devlet reisi, kendisine bağlanan vekâleti sevkü idare eder.

III. Başvekil ve Başvekâlet

Madde 19

Başvekil, riyasete mevdu işlerin tazmininde Devlet reisine yardım eder.

Madde 20

Başvekil, başvekâletin âmiridir.

Başvekilin Federal Şûraya yapacağı teklifler, Devlet reisine takdim olunur; Devlet reisi bunları kendi müşahede ve teklifleriyle Federal Şûraya intikal ettirir.

650

Madde 21

Başvekil muavinleri başvekilin yardımcılarıdır. Bunlar aynı zamanda Federal Şûranın kâtipleridirler ve başvekâletin, başvekilden sonra gelen yüksek memurlarıdır.

Başvekil muavinlerinden biri, sureti hususiyede, Federal Şûra kararlarının Fransızca tahrirlerini murakabeyle mükelleftir.

Madde 22

Başvekâletin başlıca vazifeleri (2) :

1. Federal Meclisin ve Federal Şûranın kalem hizmetlerini görmek;
2. Federal Şûranın muhaberatını açmak, tescil, tevzi ve sevketmek;
3. Vekâletlere ait bulunmîyan tercüme işlerini görmek;
4. Federal Meclisin steno işlerini tedvir etmek;
5. Feuille fédérale'i ve Konfederasyon kanunları ve emirnameleri Dergisini neşreylemek;
6. Matbaa hizmetlerini ifa etmek;
7. Federal seçimleri ve reyleri tanzim etmek, neticeyi toplamak ve neşreylemek;
8. Federal idarenin masraflarını düzenlemek;
9. Kapı (huissiers) hizmetlerini tanzim ve murakabe etmek.

IV. Vekâletler

1. Umumî hükümler

Madde 23 (3)

Federal Şûranın işleri vekâlet itibariyle âzaları arasında taksim olunur. Kararlar Federal Şûradan sâdîr olur.

(2) Dahiliye işlerine bakan daireleri kaldırıp vazifelerini dağıtan 19 Şubat 1926 tarihli Federal kararnameyle yeni vazifeler verilmiştir (madde 1).

(3) 1.5.1929 tarihinden itibaren mer't bulunan 11.6.1928 kanunu (mad. 50, bent a) ve 16. 2. 1943 tarihli Adlı Teşkilât Federal Kanunu (mad. 169) mucibince yeni şekli.

İdare hukukuna göre Federal Mahkemeye müracaat imkânı bulunan işler, tanzim edilmek üzere, Federal Şûraya bağlı mercilere bırakılmıştır. Bu mercilerin tâbi bulundukları idarî makamların karar verme yetkileri yoktur.

Federal Şûra, sair işlerin tanzimini, emirnameyle, mezkûr mercilere tahmil edebilir. Bu halde, merciin kararı aleyhine, umumi yoldan, Federal Şûraya kadar müracaat olunabilir.

Vekâletler ve, Federal Şûranın emirnamede derpiş ettiği nisbetle vekâletlere tâbi daireler, keza başvekâlet, Federal Şûraya bağlı mercilere dir.

Federal Şûra, kendisine bağlı bir merciin bidayet dairesi olarak mi, itiraz üzerine mi karar vereceğini emirnameyle tâyin eder.

Madde 23 (mükerrer) (4)

Aşağıdaki hükümler, bir vekâletin veya ona bağlı bir makamın salâhiyeti cümlesinden olup ta federal idare uzuvlarından sâdir olan kararlar aleyhine vâki itirazlara tatbik olunur :

a) İtiraz, federal hukukun ihlâli yahut nakzî istenen kararm asılsız veya noksan surette tesbit edilmiş vâkialara dayanması yahut ta ahvale tetabuk etmemesi sebebiyle olabilir.

b) İtirazname, muterizin neticei talebini esbabı mucibeli olarak muhtevi bulunmalı ve kararın yazılı surette tebellûğundan itibaren otuz gün içinde itiraz merciine gönderilmiş olmalıdır. İtirazname, salâhiyetsiz bir federal makama gönderildiği takdirde bu makam itiraznameyi derhal salâhiyetli daireye gönderir; itirazname salâhiyetsiz makama zamanında tevdi olunmuşsa itiraz müddetine riayet edilmiş sayılır.

c) Federal hukukun bir hükümiyle veya itiraz merciinin mütekaddim bir emirnamesiyle tervîç edilmiş olmadıkça, itiraz infazı durdurmaz.

(4) 1. 1. 1945 tenberi merî bulunan 16. 2. 1945 tarihli Adlı Teşkilât Federal Kanunu (mad. 166) mucibince yeni şekli.

GSL

d) İtiraz ilk bakişa gayri kabili veya mesnetsiz görünmüyorsa hasim tarafa ve aşağı dereceli mercie tebliğ olunur ve bunlar, münasip birmeh il içinde, cevap vermiye davet edilir.

e) İtiraz üzerine müttehaz karar taraflara ve kararma itirazda bulunulmuş olan daireye yazılı olarak bildirilir.

f) Taraflar vekilleri bu husustaki salâhiyetlerini bir vesikayla isbat etmelidirler.

g) 16. 12. 1943 tarihli Adlı Teşkilât Kanununun 32 ilâ 35 inci maddeleri müddetlere ve eski hale getirmeye ve aynı kanunun 158 inci maddesi masraflara, kıyas yoluyla tatbik olunur.

Federal Şûra usule mütaallik mütemmim ahkâmı emirnamelerle isdar edebilir.

Madde 24

Federal Şûra, vekâletler arası salâhiyet ihtilâfları hakkında karar verir.

Bir iş mütaaddit vekâletlere ait bulunduğu takdirde bunlardan her biri rapor vermiye davet edilir. Federal Şûra bunlardan birini raporları icmal ile vazifeleştirir.

Madde 25

Gümrükler ve gümrük tarifeleri hakkındaki mevzuat ile ticaret anlaşmaları üzerinde mütekaddim tetkikatta bulunmak için siyaset vekâleti, maliye ve gümrükler vekâleti ve iktisat vekâleti âmirlerinden mürekkep daimî bir mümessillik kurulmuştur.

Ehemmiyetli şimendifer işlerinin mukaddema tetkiki için de posta ve şimendifer vekâleti, siyaset vekâleti ve maliye ve gümrükler vekâleti şeflerinden mürekkep daimî bir mümessillik kurulmuştur.

Federal Şûra da, umumî olan ve mühim görülen işlerin iptidaen tetkiki için âzaları arasından sair mümessiller tâyin edebilir.

Madde 26

Umumî veya kısmî her yenilemeyi müteakip Federal Şûra vekâletlerin tevziini yapar. Her âza kendisine tevdî olunan vekâletin idaresini deruhî etmekle mükelleftir.

Vekâlet âmirinin, mâni zuhur ettiği ahvalde yerini tutacak bir müavini bulunur.

Madde 27

İşlerin vekâletler arası tevziine dair bu kanunla vaki tanzim tarzı Federal Meclis karariyle tâdil olunabilir.

Bir vekâletin muhtelif daireleri arasında işlerin tevzii ise Federal Şûra karariyle tâdil olunabilir.

Madde 28

Federal Şûraya bağlı vekâletler şunlardır:

1. Siyaset Vekâleti;
2. Dahiliye Vekâleti;
3. Adliye ve Zabıta Vekâleti;
4. Askeriye Vekâleti;
5. Maliye ve Gümükler Vekâleti;
6. Âmme İktisadi Vekâleti;
7. Posta ve Şimendîfer Vekâleti;

656

2. Vekâletler arasında işlerin tevzii (5)

Siyaset Vekâleti (6)

Madde 29

Siyaset Vekâletinin vazifeleri aşağıda gösterilmiştir:

I. Hariciye Dairesi

1. Konfederasyonun istiklalini, bîtaraflığını, emniyetini ve beynelminel münasebetlerin selâmetini idame;

2. İsviçrenin elçilik ve konsolosluk hizmetlerini ifa ve bu teşkilâtâlüzumlu bilgi ve talimatı ihzar;

3. Haricî işleri ihzar ve, daire mezun kılınmışsa, bu işleri tanzim; Federal Şûrayı, yabancı menliketlerdeki siyasi hadiseler üzerinde tenvir;

Federal Şûraya, haricî işlerin gidişi hakkında muntazam fasılalarla raporlar verilmesi;

4. Beynelminel mukaveleleri ve ilgili vekâletlerin iştiraklerini hazırlama; Yabancı hükümetlerle ve bunların mümessenleriyle müzakerati sevkî idare;

Kantonların yabancı hükümetlerle resmi münasebetlere girmelerini temin; Kantonların kendi başlarına yabancı makamlarla akde mezun bulundukları mukaveleleri tetkik;

(5) Bu kanunda gösterilen vazifelere ait tâdiller not halinde zikrolunmuştur. Vekâletlere muahhare olunmuş hizmetler ve işler için (ibu kanunun 36 nci maddesi) bundan sonra müntesir yaşayan kanunlara ve kararname'lere ve hususi tesriit tasarruflar ahkâmine bakınız.

(6) Siyaset Vekâleti halen, muvakkat olarak, şu beş daireyi ihtiwa etmektedir; Siyasi işler: — İhtilâflar, Mali işler ve Muhaberat — İdarî işler: — Beynelminel teşkilât — İstihbarat ve Matburat: (25 mart 1946 da intîşar eden Federal Şûra kararnamesi mucibince)

688

5. Yabancı Memleketlerdeki İsviçreli vatandaşların hımyesi ve yabancı menfaatler önünde İsviçre menfaatlerinin vikayesi; Yabancı memleketlerdeki İsviçre şirketi ve müesseseleriyle iştigal;
6. Yabancı memleketlerle hudut münasebetlerinin tanzimi ve bunlara nezaret;
7. İlgili Vekâletlerle teşriki mesaide bulunarak beynelminel bürolar teşkili.

II (7)

III. Ticaret Dairesi (8)

1. Muhtelif sınıf müstahsilin iktisadî menfaatlerini yabancı menfaatler önünde müdafaa;
2. Gümrüklerle ilgili kanunların ve kararnamelerin tedvini, gümruk tarifelerinin vaz'ı, ticaret andlaşmalarının ihzarı ve müzakeresi;
3. Beynelmilel ticaretle ilgili itirazların rüyeti;
4. Güzel sanatlarla ve mekteplerle ilgili bulunanlar hariç olmak üzere, beynelmilel sergiler hazırlanması;
5. Resmî İsviçre ticaret gazetesinin tahriri ve neşri;
6. Ticari seyyahlara ait ruhsat harciyle ilgili işlerin görülmesi.

(Devamı var)

(7) Dahili işler dairesinin kaldırılması ve bu işlerin tevvii hakkındaki 19 Şubat 1926 tarihli Federal kararname mucibince mülgadır.

(8) Ticaret Dairesinin muvakkaten Federal âmme iktisadi vekâletine bağlanması hakkında 3. 10. 1923 tarihli Federal kararname mucibince hâlen âmme iktisadi vekâletine bağlanmıştır (madde 1).

656

BELÇİKA, İSVİÇRE VE FRANSA İNFAZ SİSTEMLERİ

Belçika'da Patronaj Komiteleri

ve

Probation Üzerinde Bir İnceleme

Hazırlayan:

Sun'ullah ÜNER

İstanbul C. Müddeiumumî Muavini

ve

İmralı Yeni Cezaevi Mümessil Yardımcısı

Belçika'da Patronaj Komiteleri

Penitansiyer sahada patronaj komitelerinin faaliyeti, mahkûma tutukluluğu esasında yardım ve tahliyesinden sonra kalkınmasını ve cemiyet içinde yeniden bir mevki alması temin etmektedir.

Bu komiteler Belçika'da eskiden beri mevcuttur. 1833 senesinde bir Kraliyet Emirnamesi bunları valilerin idaresine tevdî ediyordu.

1848 senesinde ikinci bir emirname ile kantonâl plâna göre ve sultân hâkimlerinin otoritesine tevdî edilmek suretiyle yeniden teşkilâtlarıdırıldılar. Fakat bu komiteler bütçe imânsızlıklarını dolayısıyla faaliyetlerine devam edemiyerek dağıldılar.

1888 senesinde meşhur ve büyük hukukcu Adliye Nazırı (jüles LEJEUNE)'ün halkı mahkûmların istikbalile alâkadar olmaya ve onlara yardım etmeye dâvet etmesi üzerine, teşkilât bakımından eskilerile hiç alâkâslığı olmayan ve bugün faaliyetleri devam eden Patronaj Komiteleri kuruldu.

(*) *Başтарafı Adalet Dergisi 1956 sayı : 9, 10, 11 de.*

Bu büyük insan ve hukukçu, hamiyetli vatandaşların yardımını olmadan bir mahkûmun yeniden cemiyet içinde yer alabilmesine ve kalkınmasma imkân olamayacağını belirtiyor ve halkı, şu veya bu şekilde yolunu şaşırarak hapse düşmüşlerin imkân nisbetinde yardımına çağrıyordu.

Aynı zamanda meclis şartla bağlı mahkûmiyet (Tecil) hükümlerini tesbit eden 31 Mayıs 1888 tarihli kanunu gene bu büyük hukukçunun himmet ve gayretille kabul etti.

Adlı ve idarî otoritelerin, tekrar yolunu şaşırıldığı takdirde kendisini hapishanenin beklediği ihtiariyle şartla bağlı olarak saliverdiği markûma, hayatı yeniden kurabilmesini temin edecek şefkatli vatandaşlardan müteşekkîl hayır cemiyetleri icabediyyordu. Bu gibi hamiyetli insanların eksik olmadığı her kazâ bölgelerde derhal kurulan ve Patronaj komiteleri ismini alan faaliyet merkezlerinin meydana gelmesiyle anlaşıldı. Bu şekilde bugün faaliyetleri gittikçe artan 27 Patronaj Komitesinin temelleri atılmış oldu.

Bu komiteler tamamiyle serbest teşekküller halindedir ve kendi (Statut)ları dairesinde hareket ederler. Ancak her malî sene Adliye Nizareti bütçesinde bu komiteler için bir tahsisat ayrılır. Bu tahsisat Patronaj komiteleri arasında (Kraliyet Patronaj Komisyonu) nun bildirdiği nisbetler dairesinde taksim edilir. Dolayısıyle bu tahsisattan istifade etmek isteyen komiteler hesaplarını, yani masraf ve gelirlerini bu komisyona bildirmek mecburiyetindedirler. Binaenaleyh bu komiteler faaliyetlerinde her ne kadar serbest iseler de başı bozuk bir düzende çalışmayıp 15 Mart 1894 tarihli Kral emirnamesiyle kurulan (Commission Royale des Patronages) dan umumî direktifler almaktadırlar ve bu komisyonla daîmî temas ve istişare halindedirler.

Tahsisat nisbetleri bu komisyonun teklifi üzerine ayrılmışına göre doğrudan doğruya komisyon, komiteler üzerinde bir nüfuz icra etmektedir. Bu suretle her kazâ teşkilât merkezindeki, Kraliyet Patronaj Komisyonu uzuvları halinde bulunmaktadırlar. Bu komiteleri de Kantonlarda Vesayet Konseyleri (Conseile de Tutelle) temsil eder. Asında bu konseyler terkedilmiş çocukların meşgul olmakta iseler de bunlardır

65A

şarta bağlı veya muvakkaten tahliye edilmiş mahkûmların vesayetinden istifade edilmektedir.

Her Patronaj Komitesinin Penitansiyer seksyonu aşağıdaki iki vazife ile meşgul olmaktadır :

- A — Mahkûmları ziyaret,
- B — Şarta bağlı veya muvakketen saliverilmiş mahkûmların vesayeti.

Mahkûmların ziyareti :

Patronaj Komitesi, ceza evlerindeki hükümlülere mahsus olmak üzere ziyaretler tertip etmektedir. Her meslekten olan kadın ve erkekler bu vazifeye tâlip olabilirler. Namzet - ziyaretçi, komite reisi tarafından teklîf olunmakta ve Adliye Nezareti muvafakatını bir ziyaretçi kartı vermek suretiyle bildirmektedir.

Hâlen Belçika'da iki yüze yakın bu şekilde ziyaretçi vardır. Bunlar hapishane içinde yalnız olarak dolaşmakta ve mahkûmları rücrelerinde yalnız oldukları zaman ziyaret etmektedir. Aksi halde her birini ayrı ayrı konuþma salonuna veya hücresine çağırmayı tercih etmektedir.

Hapishane dâhilinde ziyaretçiye çok geniş bir hareket serbestisi bırakılmıştır. Kendilerine bir hapishanenin icabettirdiği prensipleri ihlal etmeyecekleri hususunda itimat edilmektedir. Aynı zamanda siyasi veya dinî telkinat yapılması kat'iyen memnudur.

Ziyaretçinin vazifesi her şeyden evvel ahlâkidir.

Bugün hapishaneler rejiminin geçirdiği istihale ve reformla beraber ziyaretçinin vazifesi de bir tekâmül geçirmiştir.

Baþlangıçta ziyaretçinin rolü çok genişti. Zira mahkûmun ahlâkan İslahi vazifesi tamamıyla kendi üzerinde yüklenmiş bulunuyordu. Hâli hazırda muhafizinden müdüriyeye kadar hapishane personel'nin zihniyeti çok değişmiştir. Hepsi mahkûmların İslahi için çalışmaktadır. Eski zamanın zindancısı artık mevcut değildir.

689

Bugünün ziyaretçisi de mahkûmun karşısına hiç bir menfaat beklemeden, dışarının hür ve serbest havasını getiren bir kimse olarak çıkmalıdır. Zira gerek hapishane personeli gerekse cezaevleri idaresi içti-mâ yardımıcılarının gösterdikleri alâka ne kadar samimî olursa olsun ve ne kadar itimat telkin ederlerse etsinler, mahkûmlar bu kimseleri reşeye rağmen tâbi tutuldukları zecrî rejimi infaz eden memurlar olarak göstermektedirler.

Hattâ bu derece olmamakla beraber rahip ve doktorlara da aynı nazarla bakmaktadır. Bu sebeple imkân nisbetinde, fahri ziyaretçi, vazifesi ahlâkî bir rol oynamak olmakla beraber, doğrudan doğruya ahlâk dersi vermekten içtinap edecktir. Zira başkaları zaten bu işe uğraşmaktadır. Görüşmeleri bir dertleşme şeklinde olacak, mahkûm bir rahatlık hissedeecek, ailesinden, işinden, şahsî sıkıntılardan ve müstakbel projelerinden bahsetmeye sevkedilecektir.

Ziyaretçi, ancak bu görüşme esnasında yanlış bir noktaî nazarı veya mahkûmda ekseriya meydana gelen ruhî isyanı düzeltmek ve dindirmek icabettiği zaman (Moral) yapacaktır. Bunu yaparken dahi firaset ve karşısındaki kimsenin düşüncesine ve seviyesine göre idarei kelâm edecektir. Binaberin ziyaretçi kaliteli bir kimse olmalıdır. Fakat bu kalitelerinin olağanüstü olması şart değildir. Her şeyden evvel faziletli, samimî, görüş sahibi ve mahkûma dürüst yaşıyan bir kimsenin ne şekilde olduğunu gösteren canlı bir misal olacaktr. Mahkûm bu kimsenin kendisine karşı hakiki bir alâka duyduğunu, icabettiği takdirde yardımına güvenebileceğini hissetmelidir.

Tabiatıyla, bâzen mahkûm ziyaretçisinin rolünü yanlış anlayabilir. Onun üstün bin insan, nüfuz ve tanıdıklar vasıtâsıyla kendisini içinde bulunduğu güç durumdan bir an evvel kurtaracak bir kimse olarak görür ve bunu ister. Ziyaretçi bu isteği reddetmemekle beraber kendisine bunu ancak islâhi ral ettiğini kat'iyetle ve samimiyetle belirten bir duruma geldiği zaman meşrûten tahliye ile kabil olacağını anlatmalıdır.

Serbest dünyadan uzak ve infaz personelile çevrili mahkûmda, dışarıının serbest havasını getiren ziyaretçi, unutulmadığını, samimi olarak kendisi ile alâkadar olduğunu ve hür dünyanın kendisi için kapalı olmadığı hissini uyandırır.

Fahri ziyaretçinin ferdî olarak yaptığı vazifeler bunlardır.

Komiteler aynı zamanda mahkûmlara toplu halde yardımında bulunurlar. Her birinin arzusuna göre büyük dinî ve millî bayramlarda sigara veya taşlı yiyecekler dağıtırlar. Bâzları (Louvain ve Verviers) hapishanelerinde olduğu gibi (Radiodiffusion) tesisi kurdururlar. Yahut yemeklerin kalitesinin daha iyi olması için aynı veya nakdî yardımında bulunurlar.

Komitelerin aynı zamanda tahliye olunan mahkûmları giydirmek için hapishanelerde vestiyerleri vardır. Hattâ (Louvain) komitesi zaruret içinde bulunan mahkûmların hepsine tarliyelerinde yeni bir elbise vermektedir.

Hapishane dışındaki faaliyetlerinde, komiteler mahkûmum ailesine yardımında bulunmaktadırlar ki, bu mahkûm için çok büyük bir mânevî yardım teşkil etmektedir.

Mahkûmun tahliye müddeti yaklaştıkça ziyaretçisi kendisine iş aramaya başlar, ailesiyle temasta bulunarak, mahkûmiyet neticesi meydana gelmiş anlaşmazlıklarını hallederek aile yuvasına dönmesini mümkün kılar.

Belçika'da bu ziyaretler yalnız mahkûmlara ve bâzı istisnâ hallerde mevkıflara yapılmaktadır. Bu husus tenkide mâruz kalmaktadır. Zira ruhî çöküntü bir isnada hapse girmekle başlar ve başlangıçta bu daha kuvvetlidir. Asıl bu zaman bütün hapishane personelini bir düşman olarak görür. Binaenaleyh sorgu hâkimlerinin bu ziyaretlere mâni olması doğru değildir. Netekim Fransa'da tutuklularla, farri ziyaretçinin görüşmesine müsaade edilmektedir.

31 Mayıs 1888 tarihli kanunu mevkii tatlîke vazeden 17 Ocak 1921 tarihli Kral Kararnamesinin 4 üncü maddesi, bir mahkûm meşruten tahliye edileceği zaman Patronaj Komitesiyle istişare edilmesini âmirdir. Bu sebeple komitenin bir âzası ekseriya hapishane personelinin aylık toplantılarına davet edilir.

Patronaj komitesi meşruten tahliye tekliflerini yapan idari komisyon da resmen bir veya iki âza ile temsil edilmektedir. Bu mevkide komite

âzasının vazifesi çok naziktir. Zira ziyaret ettiği mahkûmun İslahi hal etmediğini ve meşruten tahliyenin cemiyet için bir tehlike olacağını bildiği takdirde, lehte mütalâa veremez, aynı zamanda mahkûmun kendisine itimat ederek tevdi ettiği sırları da açıklayamaz.

Bu durum karşısında, tetkikatımızda etüdünden istifade ettiğimiz Kraliyet Patronaj Komitesi Sekreteri, Avukat : Le Chevalier J. de Ghellinck d'Elseghem şu fikirdedir.

“Bu halde Patronaj Komitesi âzası hikmeti vücudunun ve insanın insana yardım etmesi mahiyetinde olan vazifesini unutmamalıdır. Hiç bir şekilde idare mekanizmasının memuru olmadığı gibi sosyetenin de hizmetinde değildir. Görevi mânevî yardımır ve vazifesini idarî olarak addetmekten içtinap etmelidir.”

*B — Şarta bağlı veya muvakkaten salverilmiş
mahkûmların vesayeti*

Meşruten tahliye ile beraber patronaj komiteleri pehitansiyer seksiyonunun ikinci faaliyetine geliyoruz.

Meşruten tahliye esnasında, mahkûma diğer şartlarla beraber vesa-yet altına girmek mecburiyeti de tahlil edilir.

Başlangıçta Patronaj Komiteleri bu vazifeyi yalnız olarak yükleniyordu. Bugün bu vazife; 1922 ye doğru kırılan (Bruxelles, Anvers, Liège) de içtimaî hayatı yeniden alıştırma ofisleri (Oficces, de réadaptation sociale) ve son harpten biraz evvel kurulan servis sosyal Penitancyer ve Patronaj komiteleri arasında taksim edilmektedir.

Vesayet fahrî olarak yalnız Patronaj Komitesi tarafından yapılmaktadır.

Prensip olarak, Patronaj Komiteleri bu vesayeti bütün komünlerde, yani belediye teşkilâtı olan her yerde temin edecek tarzda teşkilatlanmışlardır. Bu (Post - Pénitentiaire) vazife, hiç bir şekilde hesap vermek mecburiyeti bulunmamış mahkûmların ziyareti gibi değildir. Bu şekilde bir vesayetle tavzif edilen Patronaj Komitesinin fahrî âzası resmî bir vazife deruhe etmektedir. Muntazam rapor vermekle mükelleftir.

Bununla beraber bu vazifesinde de diğerlerinde olduğu gibi açık kalple ve insanı hislerle meşbu olarak hararet edecektir. Mahkûmun cemiyet ve ailesi içinde eski yerini almasına çalışacak ve ailesinin de ona karşı anlayışla hareket etmesini sağlayacaktır. Onun aynı şekilde itimadını kazanacak, ona iş bulacak ve işinde teşvik edecektir.

Mahkûmun itimadını kazanması şarttır, bu vazifede de meşruten tahliye edilmiş mahkûm, vasisini bir idare memuru olarak görmemelidir.

Hiç şüphesiz ki vesayeti altındaki kimse üzerinde bir otorite tesis etmesi şarttır. Fakat bu otorite her şeyden evvel mânevî olmalıdır. Tahliye edilmiş mahkûm kendisiyle, hiç bir menfaate müstenit olmadan alâ-kadar olan, kalkınmasına ve cemiyet içinde yeniden mevki almasına yardım eden bu vasının hareketlerinde cemiyet hayatının kendisine yeniden açıldığını hissetmelidir.

Bu şekilde meşruten tahliye edilmiş bazı mahkûmlar, hareketlerini tanzim etmek için idarenin baskısını hissetmek ihtiyacındadırlar. Bu halerde vasının Patronaj âzası arasından değil servis sosyal penitansiyer veya hukuki hayatına alıştırma ofisi ajanları arasından seçilmesi lâzımdır.

Umumî kaide olarak kendisine vesayet tahmil edilen bir Patronaj Komitesi âzası şu şekilde hareket eder :

Patronaj Komitesi delâletiyle infaz idaresinden (Plan de Reclassement) yeniden sınıflandırma plâni namiyle bir döküman ve mahkûmun mahkûmiyetini icabettiren suç ve sebepleri ve hapishanedeki hattı hareketini bildiren bir izahname alır.

İlk ziyareti için vasi ekseriyat serbest bırakılan mahkûmun ikametgâhma gider. Bu vesayeti altında bulunan kimsenin hangi şerait içinde yaşadığını görmesine yarar. Diğer görüşmeler için, vasi, bu kimseyi kendî evînde kabul eder. Bazı vasiler her seferinde mahkûmun ikametgâhı na gitmeyi tercîh etmektedirler. Bu görüşmeler icabı hale göre aralıklı veya sık sık olabilir. Bunun takdiri vasiye ait bir keyfiyettir. Her üç ayda bir ceza evleri idaresi vasiden bir rapor ister.

Sünu belirtelim ki yukarıda bahsettiğimiz vaziyet Patronaj Komitesi Post-Penitansiyer faaliyetinin bir veçhesidir. Ekseriya fahrî ziyaret-

çiler hapishanede tanıkları mahkûmla, üzerlerine vasilik tahmil edilmesse bile tahliyesinden sonra da alâkadar olmaya devam etmektedirler.

Cocuk zaman vasiye mahkûmun hapishanede kazandığı para, mâkul bir şekilde sarf edilmek üzere tevdî edilir.

60 sene evvel, Patronaj Komiteleri ilk kuruldukları zaman büyük bir heyecan yaratmış ve her taraftan bu hayırfaaliyete iştirak için tehcüm olmuştu. Hükûmetin İleri gelenleri teşvik ve yardımlarını esirgemiyordular.

Hali hazırda Patronaj Komiteleri olgunluk devresine vasiî olmuşlardır. Faaliyetleri dara muntazam daha sakındır. Diğer tabirle, tevazu içinde çalışmaktadırlar. Hatta, Patronaj Komitelerinin halâ bir ihtiyaca cevap vermeye devam edip etmedikleri ve kapanmak tehlikesi geçirip geçirmedikleri yolunda sualler irrat edilmektedir. Bâzı kimseler hususi bir yetişmeyi icap ettiren sosyal faaliyetlerde Patronaj Komitesinin faydalı olup olmayacağı münakaşa etmektedirler.

Bu hususta mütââlâ beyan eden mütehassislerin fikirleri şu merkezdedir:

Umumî olarak, resmî organların tercih edilmesine doğru bir temâyül varsada bu, hiç bir zaman hususî Patronaj Komitelerinin içten gelen samimi yardımının küçümsenmesi değildir. Her iki faaliyet istenilen gayeye varmak için iş birliği yapmalıdır. (Lâ Haye XII. ci Ceza ve İnfaz Kongresi umumî raporu) şimdi bu günlerin mevzuunu teşkil eden bir meseleye geliyoruz:

Fahrî ve profesyonel delegelerin fayda ve mahzurları:

Hiç şüphesiz ki fahrî olarak içtimâî yardım faaliyetinde çalışan bir delegenin bu işi meslek olarak edinmiş kimseye nazaran meslekî bilgisi azdır. Üstelik her birinin ayrıca meşgûl olmak mecburiyetinde bulundukları kendi şahsî işleri vardır. Kendilerine emir verilemez, ancak tavsiyelerde bulunulabilir. Bir çoğu yazılı rapor hazırlamayı sevmezler.

Buna mukabil fahrî delegenin vazife^{sine} bağlılığı daha samimî ve içtendir. Geniş bir hayat anlayışları ve tecrübeleri mevcuttur. Farrî delegeler arasında her yaşta, muhtelif içtimâî sınıflara ait kadın ve erkekler

fbn

bulunmaktadır. Bu hal her mahkûmun hususî karakterine göre delege seçilmesine imkân vermektedir.

Halihazırda postpenitansiyer işlerde çalışan gerek profesyonel gerekse fahrî elemanlar arasında bir iş birliğinin mevcut bulunmasında herkes mutabiktir.

Esasen, insancıl (Philantropique) faaliyetlerde, ister devlet, isterse serbest teşekkürlerce idare edilsin bir inhîsar kurmak doğru değildir. Zira iktisadî sahada olduğu gibi rekabeti baltalar.

Profesyonel içtimaî yardımçılar (Assistants Sociaux) penitansiyer ve post - penitansiyer faaliyetlerde mevcudiyetleri elzemdir. Teknik, meslekî yetişme bakımından pek az fahrî delegenin sahip olduğu imkânlarla mücehhedirler. Üstelik bütün vakitlerini bu işe hasretmektedirler. Mahkûmun yeniden içtimaî hayatı sokulmasında icabedecek teknik faaliyetler bunlara tevdi edilmelidir. Ancak yukarıda da izah ettiğimiz sebepler dolayısıyla mahkûmun moral kalkınmasında fahrî ziyaretçinin rolünü hiç bir zaman inkâr edemeyiz.

Meşruten tahliye edilmiş mahkûmun vesayetine gelince; bu işe ekeriya fahrî delegenin daha muvafık olduğu müşahede edilmektedir. Ekeriya diyoruz, zira burda kastettiğimiz meşruten tahliye edilmiş mahkûm, bir çok delillerle İslahi hal ettiğini ispat etmiş mahkûmdur. Bu durumda kendisine bir iş bulması için destek olmakta fahrî delege ve Patronaj Komitesi daha faydalı olacaktır. Aksi halde, yani meşruten tahliyeye hak kazanmış olmakla beraber tahliyeden sonra, karakterlerinin zayıf olması dolayısıyla tekrar sukut tehlikesi gösterenleri, daha otoriter bir rejim tatbik edecek profesyonellere tevdi etmek lâzımdır.

Pek tabîî olarak, bâzılarda bulunduğu gibi mühim merkezlerdeki Patronaj Komitelerinin, bir kadın veya erkek içtimaî yardımçayı komitelerinde vazifelendirmeleri şâyanı temennidir. Ancak bu kimsenin tamamıyla teknik yardımcı olara kullanılması şarttır. Zira böyle bir kimsenin mevcudiyeti dolayısıyla farrî âzalar vazifelerini ihmâl ederlerse komite nin mânası kaybolur.

Mevzuumuza nihayet vermeden evvel biraz da, yeniden içtimaî hayatı alıştırma ofisleri ve içtimaî yardımçılar üzerinde duralım :

668

Brüksel Ofisi 20 Teşrinisani 1922 sene^sinde, Belçika Akl Hastalıkları Hıfzıssıhhası Millî Birliğinin (Ligue Nationale Belged Hygiène Mentale) himayesi altında kurulmuştur. Kâr gayesi gütmeye bir hayır cemiyeti halindedir.

1924 senesinde Adliye Nazırı meşhur Emile Wandervelde'in teklifiyle post - penitansiyer faaliyetler için ayrı bir servis ittihaz edilmiştir. Bu servis meşruten tahliye edilen mahkûmların vesayetiyle meşgul olacaktı. Nitekim yukarıdanberi gördüğümüz veçhile bu vazifeyi yerine getirmektedir. Her sene Adliye Vekâleti bir çok meşruten tahliye edilmiş mahkûmu bu ofise tevdi etmektedir.

İçtimaî yardımçılara gelince, bunlar Adliye Nezaretinin Servis Sosyal Santralîna bağlı memurlardır. Vazifeleri Patronaj Komitelerinin ve ofislerin yaptıklarının aynıdır. Yalnız devlet memurları statüsüne tâbîdirler.

İçtimaî yardımçı olabilmek için gerek penitansiyer, gerekse diğer içtimaî yardım faaliyetlerinde çalışmak üzere (Assistant Sociaux) yetişiren (Institut des Sciences Sociales) dan mezun olmak şarttır.

— Sonu var —

Ü66

AVUKATLIK ÜCRETİNE DAİR İNCELEMELER (1)

Yazan : Sıtkı AKYAZAN

B — Vekil ile müvekkil arasında serbestçe tâyin ve
mukavele olunan avukatlık ücreti

1) Bu ücretin mahiyeti :

Dâva veya takip sonunda muhakeme ve takip masrafı cumlesinden olarak dâva veya takipde haklı çıkan taraf lerne takdir olunan vekâlet ücretleri kaideten taraflara aittir. Bundan evvelki bölümde bunu belirtmiştim. Avukata verilmesi icabeden ücret ise Avukatlık Kanununun 128. Maddesi mucibince vekil ile müvekkil arasında serbesçe tayin olunur ve avukatın i'fa ettiği hizmetin karşılığını teşkil eder. Hukuk usulünün 424 üncü maddesinin son fıkrası vekil ile müvekkil arasındaki münameşebet hakkında hukuku âdiye ahkâmı tatbik olunur demek suretiyle bu esası belirtmiş bulunmaktadır.

Bu ücret; avukatlık ücret tarifesinde yazılı vekâlet ücretinden çok ve hattâ az olabilir.

Serbestçe yapılan bu ücret mukavelesi sadece vekil ile müvekkil arasında muteberdir. Bu sebepledir ki taraflardan biri, vekiline verdiği ücretin diğer tarafa tahmilini istemek hakkına malik değildir. Ancak bunun iki istisnası vardır. Bunlarda kanunî ve akdî istisnalardır. Bunları izah edelim:

a) Kanunî istisna :

Usulün 421. inci maddesi mucibince mahkeme sûnîyet sahibi olan dâvalıyı veya hukûk bir gûna hakkı olmadığı halde dâva ikame eden dâva-

(1) Baştaraft 1956 yılı Adalet Dergisi (11) sayısadır.

cayı kanunî masraflardan başka diğer tarafın vekili ile aralarında takar-rur eden ücreti vekâletin tamamı veya bir kısmı ile de mahkûm edebilir.

Bu huküm tatbik edilmesi için her şeyden evvel tarafların ücreti vekâlet istemiş olması lâzımdır. Bundan başka bu hükmün dâvalı aleyhine tatbiki için dâvalının suiniyetinin, dâvacı aleyrine tatbiki için de dâvacı-nın bir gûna hakkı olmadığı halde dâva ikame ettiğinin sabit olması lâzımdır.

Dâvalının suiniyeti ne demektir? Maddede bunu tâyin edecek bir kıstas mevcut değildir. Ancak bu müeyyide, bir gûna hakkı olmadığı halde dâva ikame eden dâvacı aleyhine de tatbik edilmekte olduğuna göre dâvalının suiniyetini de bu ölçüye göre mütalââ edebiliriz. Haksızlığı aşıkâr olduğu halde dâvayı kabulde temerrüt gösteren, yersiz müdafalar'a dâvayı uzatan bir dâvalının aynı zamanda aleyhine ikame olunan dâvaya şebe卜 teşkil eden vâkiyalarda kötü niyetli olduğu anlaşılılmakta ise suiniyetli addolunması ve aleyhinde bu madde hükmünün tatbiki mümkündür.

b) Akdi istisna :

Dâvanın taraflarından birinin, avukatına verdiği veya vermeyi taahhüt eylediği vekâlet ücretini, diğer tarafın aynen ödemeyi kabul ve taahhüt eylemesi miteberdir. Taraflar arasında bu yolda yapılmış bir mukavele mevcut ise hâkim vekâlet ücretini bu mukaveleye göre hükmeder. Bilârz bir satış mukavelesi zımnâda taraflardan birinin mahkemeye müracaatı halinde tutacağı avukata ödeyeceği ücretin diğer tarafça aynen ödeneceğine dair bir taahhüt sepketmiş ise bu taarrütten istifadeye hakkı olan taraf mahkemedede bu mukaveleye müsteniden, vekiline verdiği vekâlet ücretinin aynen diğer tarafa tahmilini isteyebilir ve ispat edildiği takdirde mahkemece bu ücretin aynen diğer tarafa tahmiline karar verilmek icabeder.

Temyiz İcra ve İflâs Dairesinden sadır olan 17. 5. 1954 gün ve 2289/2376 sayılı bir bozma kararı bu konuda bir fikir verdiginden aynen dercediyoruz. Bu karar şöyledir : “..... Takibin istinat ettigi se nette yüz liradan aşağı olmamak üzere vekâlet ücreti ödenmesi borçlu

taraflından taahhüt edilmiş ve asıl alacakla birlikte takip olunan 100 lira vekâlet ücreti hakkında tebliğ edilen ödeme emrine karşı itiraz edilmemek suretiyle bu cihete mâtufl olan takip de borçlu aleyhine kesinleşmiş olmasına göre hâdisede tarifeye göre ücret takdiri icabetmeyip kesinleşen ücret hakkında icranın devamı karar verilmesi lâzımgeldiği halde kararda sözü geçen ücret tarifesinin yalnız mukavele ile taahhüdü ihtiya etmiyen avukatlık ücret taleplerinde tatbikî iktiza etmiş olduğu düşünülmeksizin yazılı olduğu üzere karar verilmesi kanuna aykırı olduğundan . . . ”

Hukuk Usulünün 417. maddesinin son fikrasında; hâkim huzurunda tetkik olunan dâvalara ait masarifi muhakeme iki taraf beyindeki mukaveleye göre, böyle bir mukavele yoksa ahkâmı sabıkaya göre hükmolunur denilmektedir. Bu fikrada bohsolunan masarifi muhakeme Usulün 425. maddesi mucibince vekâlet ücretini de kapsayan bir tâbir olduğundan bunda vekâlet ücretinin de dâhil bulunduğu şüpresizdir. Demek oluyor ki masarifi muhakeme hususunda tarafların serbestçe mukavele yapabileceklerini kanun kabul etmiştir.

Burada tatbikatla ilgili bir noktaya işaret edelim :

Tarafların ücreti vekâlet hakkında yaptıkları mukavelede yazılı avukatlık ücretinin tamamı, mukavelenin esasına ait vecibelerin tamamen ifa edilmesi halinde ödenmesi icabedip şayet vecibeler kısmen ifa edilmiş ise mukaveledeki ücretin de ancak bu nisbetté hükm'e bağlanması lâzımgelir. Bunu bir misal ile açıklayalım : Taksitle satış yapan bir müesseseye müşterisine 5000 liralık mal satarak yaptığı mukaveleye, mahkemeye müracaat zarureti hâsil olursa müşterinin maktuan 1000 lira avukatlık ücreti tediye edeceğine dair bir hüküm dercettirmiştir olsun. Bu mukaveleye müsteniden bilfazr satıcı satış bedelinden ezgayıri tediye 2000 liranın tahsili için mahkemeye veya icraya başvurduğu takdirde talep edebileceğİ vekâlet ücreti de bu miktarla mütaniseben:

2000 X 2000

— = — yani — oranına eşit olarak 400 liradan ibaret olur.

5000 1000 5

Bu esası teyit ve tenvir etmesi bakımından Temyiz Ticaret Dairesinin 11. 7. 1950 gün ve 3217 sayılı bir kararını aynen dercediyoruz. Bu karar şöyledir: "Taraflar arasındaki hesabı câri sözleşmesinin 7 nci maddesinde kabul edilmiş olan 1000 lira vekâlet ücreti açılan kredinin âzamî miktarı olan 10.000 lira nazara alınıarak tesbit edilmiş olmasına ve halbuki dâvada tahsili istenilen meblâg ödenmeyen bakiye mikardan ibaret olup bu miktara göre kabul edilen 10.000 lira vekâlet ücretinden nisbet dâhilinde tekabül edecek miktar bilhesap taayün edecek meblâğın vekâlet ücreti olarak hükmedilmesi icapederken bu cihet göz önünde tutulmayarak tamamen hükmolunması yolsuzdur."

Müvekkil veya vekillerin taaddüdü halinde ücreti vekâletin miktarı ile vekiller veya müvekkileri arasında sureti taksimini ücret mukavelesi tayin eder.

2) Vekâlet ücretine ait akitlerin sıhhât şartları :

Dâva veya takibe vekâlet ile bu vekâlete ait ücret mukaveleleri şekilde bağlı akitlerdendir. Suhûm mahkemelerinde görülecek dâvalar için note^r, nahiye meclisi, ihtiyar heyeti veya suhûm hâkimi tarafından tasdikli, asliye mahkemeleriyle diğer mahkemelerde görülecek dâvalar için mutlaka noterden tasdikli vekâletnamelerle vekâletin tevsik edilmesi lâzımdır (H. Usulü madde - 65).

Buna mukabil Avukatlık Kanununun 128. maddesi mucibince dâva ve takip ücretleri hakkındaki akitlerin sadece yazılı şekilde olması kâfidi^r.

Gerek vekâlet gerek dâva ve takip ücreti akitlerinin izah edilen vesikaalrla ispatı lâzımdır. Bunların dışında sübut delili ikame ve istimâ olunamaz.

3) Ücret mukavelesinin butlanını mucip sebepler :

Ayukatlık Kanununun 128. maddesi dâva ve takip ücret mukavelelerinin butlanmı mucip sebepleri göstermiştir. Bunları şu suretle sıralayabiliyoruz :

a) Ücret mukavelesinin muayyen bir meblâğ ihtiyâ etmesi lâzîmdir.

Mahkûmünbihin % muayyen bir kâsîm vekâlet ücreti olarak öde-neceğine dair tanzim o'nan ücret mukavelelerinin dahi muayyen bir miktarı muhtevi sayılmamışacağı Temyiz Mahkemesi H. Heyeti Umumi-yesince içtihatları birleştirmeye suretiyle kararlaştırılmıştır.

15. 7. 1954 gün ve 8755 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan bu ka-rarı da ehemmyetine binaen aynen dercediyoruz.

7. 4. 1954 gün ve 12 esas, 9 karar sayılı tevhidi içtihat kararı şudur:

"Avukatla müvekkil arasında akdolunan ücret mukavelesi muayyen bir miktarı ihtiyâ etmeyip sadece mahkûmünbihin % 20, 30 u şeklinde tanzim olunan ücret muaveleleri hâsılı dâvaya iştiraki tazammun ettiğinden bâtildir."

c) Hukuk ve ceza dâvalarının neticelerine göre değişen ücret tâ-yinine dair düzenlenen mukaveleler dahi bâtildir.

Faraza müddeabihin tamamının kazanılması halinde şu kadar ya-rışım veya daha azının kazanılması veya hiç kazanılmaması halinde bu kadar, bunun gibi saniğin mahkûmyieti halinde bu kadar, beraeti halinde şu kadar ücretvekâlet ödeneceğine dair olan mukaveleler bu hükmeye gö-re bâtlî sayılacakdır.

Bu gibi butlan sebeplerini ihtiyâ eden mukavelere müsteniden talep edilen ücret dâvaa'rı mesmu olamıyacağından bu mukavelenâme-lerden sarfmazarla ücret mukavelesi yokmuş gibi tarife hükümleri daire-sinde vekile ücret takdîri icabeder.

Taraflardan birinin vekiline ödediği veya ödemeyi teahhüt eylediği vekâlet ücretinin diğer tarafca aynen ödeneceğine dair yapılan mukave-lede de bu gibi butlan sebepleri mevzuubahismidir.

Meselâ dâvayı kaybeden tarafın diğer taraf'a müddeabihin % 10 veya 20 si nisbetinde vekâlet ücreti vereceğine dair yapılan bir ücret mu-kavelesi mûtebermidir?

Vekil ile müvekkil arasında aktolunan ücret mukaveleleri için vaz olunan işbu butlan sebeplerinin mevridine maksur olması icabedeceği kanaatindeyiz. Tatbikatta bu noktayı aydınlatan Temyiz içtihatlarına

621

raslayamadık. Vekil ile müvekkil arasında ücret mukavelelerine kabililik olana bu hükmü taraftar arasında aktolunan bu gibi ücret mukavelelerine teşmil etmemek gerekdir. Bu mütalâa usulün 417. maddesinin son fikrasi ile demüeyyetdir. Bu fikrada mesarî muhakemenin iki taraf beyindeki mukaveleye ve böyle bir mukavele yoksa ahkâmı sabıkaya tevâfîkan hükmolunur. denilmektedir. Şu halde vekâlet ücretine dair taraflar arasında serbesçe aktolunacak mukaveleler muteberdir. Bu mukavelelerin de vekil ile müvekkil arasında aktolunacak ücret mukavelelerinin tâbi bulunduğu takyidata tâbi olacağına dair bir içtihada raslayamadığımız gibi kanunlarda da bu hususta bir atîf veya işaret görmedik.

III — Vekâlet ücretinden doğan ihtilâflar

Vekâlet ücretinden doğan ihtilâfları iki grupda mütalâa edeceğiz. Bunlardan biri bir dâva dolayısıyle taraflar lehine ve muhakeme masrafından mahdut olarak takdir edilmesi lâzım gelen vekâlet ücretlerinden diğerî de vekil ile müvekkil arasında yapılan ücret mukavelesinden doğan ihtilâflardır. Şimdi bu iki çeşit ücret ihtilâfını ayrı ayrı inceleyelim.

A — Mahkeme ve diğer kaza mercilerince bir dâva veya takip sonunda takdir edilmesi icabeden vekâlet ücretinden doğan ihtilâflar şu ihtimaller dahilinde tehaddüs edebilir :

1) Bu çeşit vekâlet ücretleri taraflar lehine olarak takdir edildiği için bu ihtilâflar da doğrudan doğruya taraflara muaf bir anlaşmazlıktır. Bu anlaşmazlık bilhassa Usulün 417. maddesinin son fikrasi uyarınca taraflar arasında vekâlet ücreti hakkında bir mukavele mevcut olması halinde tehaddüs edebilir. Zira ale'lâde hallerde taraflar vekilleri için tâyin olunacak vekâlet ücretinin miktar veya nisbeti Avukatlık ücret tarifesinde tesbit edilmiş bulunmaktadır. Halbuki taraflar ödenmesi icabeden vekâlet ücretini hususî bir mukavele ile kendi aralarında daha ev-

velden tesbit etmiş bulunuyorla^rsa mahkeme veya ilgili mercilerce tari fede yazılı vekâlet ücreti tâyin edilmeyip mukavele hükümlerinin tatbiki bahusus mukavelede yazılı vekâlet ücretinin tarifede yazılı vekâlet ücretinden fazla olması halinde taraflar arasında ihtilâf mucip olabilir. Bu takdirde mukavelenin muteber ve kabili tatbik olup olmadığı yolunda taraflarca ileri sürülen iddia ve müdafaaalar mahkemece tetkik ve tahkik olunarak bir karara raptolunur.

2) Haklı bir sebep olmaksızın Avukat deruhde ettiği işi takipden vazgeçmesi üzerine muvekkil başka bir vekil tutmayarak işini bizzat takip ettiği ve dâvayı kazandığı takdirde bu taraf lehine bir vekâlet ücreti takdiri icabedip etmeyeceği taraflar arasında bir ihtilâf konusu teşkil edebilir. Bu takdirde işin mahkememece tetkk ve tahkik olunarak vekili çeken târâfl ehine bir vekâlet ücreti takdiri icabedip etmeyeceği, edecek ise bunun miktar ve nisbeti hakkında bir karara varılır.

3) Dâva ikame edilirken usulü dairesinde vekâlet ücreti talep edilmediği için bunun bilâhare müstakillen bir dâva mevzuu yapılması icabeden hallerde de vekâlet ücreti taraflar arasında bir ihtilâf konusu teşkil eder. Bu gibi hallerde vekâlet ücreti miktarı her neye baliğ olursa olsun vazife meselesi mevzuubahs olmaksızın o dâvanın esasına bakan mahkemece rüyet ve karara raptolunur. (H. M. Usulü. K. Madde-15)

B— Vekil ile müvekkil arasında serbestçe tayin olunan avukatlık ücretinden doğan ihtilâflar:

Bir dâva veya takip zmnnda peşinen tayin olunan vekâlet ücretinin ödenmesinde herhangi bir sebeple vekil ile müvekkil arasında ihtilâf çıkabilir. Bu ihtilâflın çeşitli sebepleri olabilir. Meselâ, avukatın azlossen olarak işin başka bir avukata verilmesi halinde avukat mukavele olunan ücretin tamamının verilmesini istiyebilir. (Avukatlık K. Madde 132.) Bunun gibi müteaddit müvekkillerden herbirinin ve sulh vukuunda tarafların vekâlet ücretinden müteselsilen mes'ul olmaları sebebiyle Avukatlık Kanununun 133. üncü maddesine müsteniden bunların herhangi birinden vekâlet ücretinin tamamının tahsili avukat tarafından dâva edilebilir.

Avukat tarafından müvekkil aleyhine bu sebeplerle dâva açılabileceği gibi deruh te ettiği işi haklı bir sebep olmaksızın takipden yazgeçen avukat aleyhine peşin aldığı ücretin iadesi talebiyle müvekkil tarafından da dâva açılabilir. (Avukatlık K. Madde - 132) bundan başka vekil ile müvekkil arasındaki ücret sözleşmesinde dâvanın intaci halinde ücretin tamamının veya bakiyesinin ödeneceğine dâir bir şart mevcut olup da dâvanın husumet, vazife veya salâhiyet noktasından reddi veya başka birmahal mahkemesine nakliveyahut da dâva dilekçesinin iptali veya dâvanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi hallerinde her zaman yeniden dâva açılması yoluna gidileceğinden dâva ihtaç edilmiş sayılamiyacağı cihetle bu yüzden vekil ile müvekkil arasında ihtilâf çıkabilir. Biz burada bu ihtilâf sebepleri ile birlikte bir âmme hizmeti iyfa eden avukatın ücret ihtilâfindan dolayı açacağı dâvanın kanunî şartlarından, sübut delillerinden bahsedelecek ve nuihayet ücret mukavelesi yapılmayan hallede hangi kıstaslara göre ücret tayin ve hükmolunacağı üzerinde duracağız.

1) Ücret dâvası açılabilmesinin şartı:

Avukat tarafından ücret dâvası açılabilmesi için Avukatlık Kanununun 131.inci maddesinin son fikrası mucibince avukata önce Baro İdare Meclisine malûmat vermek mecburiyeti tahmil olunmuştur. Ücret dâvası ikame eden avukatın bu mecburiyete riayet ettiğine dair barodan aldığı bir belgeyi ibraz etmesi icap eder.

Avukat tarafından bu mecburiyet yerine getirilmeden ücret dâvası açıldığı takdirde Hâkim, diğer tarafın talebiyle veya resen usulün 40.inci maddesi uyarınca muamele yapar.

2) Ücret dâvasında sübut delilleri:

Avukatlık Kanununun 128 inci maddesi dâva ve takip ücretleri hakkındaki akdin yazılı şekilde olmasını şart koymus ve bu ücretten doğan dâvalarda yazılı mukavelelerden başka sübut delili ikame ve istîma olunamayacağı esasını vaz' eylemişdir.

6x

Avukatlığı bir amme hizmeti telâkki eden kanun vaz'ı bu hizmetin iyâası sebebiyle avukata ödenmesi teahhüt olunan ücret hakkında mutlaka yazılı mukavele yapılması lüzumunu şart koymakla avukatla müvekkili arasında bu sebeple tehaddüs edecek dâvalarda uzun boylu ihtilâflara yol açmakdan içtinap etmiştir.

İkra^r ve yemin de birer sübut delili olduğu halde yazılı mukaveleden madâ delil kabul etmeyen mezkûr madde hükmüne göre ücret dâvasında ikrar ve yeminin de birer delil olarak kabul olunmaması icabeder. Nîtekim Temyiz 3. Hukuk Dairesi 22/4.6.1944 gün ve 1703 esas sayılı bir kararında aynen: "Avukatlık Kanunun 128inci maddesinde dâva ve takip ücretleri hakkındaki akdin yazılı şekilde olması şarttır. Ücretten doğan dâvalarda yazılı mukavelelerden başka sübut delili ikame ve istîma olunamaz denilmek suretiyle avukatla müvekkil arasında tesmiye olunan ücret mukavelenmeye raptolunmadıkça sahîh ve muteber olamayıcağı ve binaenaleyh akdin şifâhî yapılmış olduğu hakkındaki tarafların tesaduku bu akdi sıhhate inkilâp ettirmeyeceği gibi yemin ile de halli mesele edilmesi cihetine gidilemeyeceği ve mezkûr kanunun 131. maddesi mucibince asgarî tarifenin tâhkîki düşünülmeksizin müddeaaleyhin 80 lira ücreti ikrar ettiğinden bahisle tahsiline karar verilmesi yolsuz ve kanunun sarahatine muhaliftir" diye karar verdiği gibi aynı daire 29. 9. 1952 gün ve 8465 esas ve 6294 sayılı bir bir kararında da: "Vekâlet ücret mukavelelerinin Avukatlık Kanununun 128. maddesi gereğince yazılı şekilde olması icabeder. Bu şkil mukavelenin sıhhât şartlarından olduğundan olayda mukavelenin mevcudiyeti ve miktarı yemin ile isbat edilemez. Meyanede yazılı mukavele bulunmayan hallerde de avukatlık ücret tarifesindeki ücrette hükmedilmesi icabeder. Ancak yazılı delil ile isbat edilemeyen 50 lirayı mütecaviz tediye defileri hakkında yemin kabul olunabilir." demek suretiyle bu madde hükmünü ne derece mutlak ve âmir telâkki ettiğini belirtmiştir.

Su noktaya derhal işaret edelim ki arada yazılı ücret mukâvelesi yapılmamış olması avukatın hiç bir ücrette müstahak olmadığı neticesini tevhit etmeyip sözlü bir şekilde vekâlet akdi ve ücret sözleşmesi ispa tolum mak şartıyla asgarî tarife üzerinden vekile ücret takdir ve hükmolenme-

sına hiç bir mâni bulunmadığı gibi bu husustaki sübut delilleri de usul rükümleri dairesinde serbestçe ikame ve istima olunur. Binaenaleyh ve-ki gerek vekâletini gerek ücret mukavele edildiğini usulü dairesinde ispat ederek Avukatlık Kanununun 131. maddesi mucibince asgarî tarife üzerinden ücret alabilir. Nitekim 7. 2. 1951 gün ve 4/103 esas ve 7 sayılı Hukuk U. Heyeti kararında bu görüş şu suretle ifade olunmuştur : “.... Her ne kadar taraflar arasında vekâletname ve ücret mukavelesi tanzim olunmamış ise de şifahen vâki anlaşma üzerine müvekkili dâvalı namına dâva ikame ettiğini ve tarafların duruşma gününden evvel mahkemeye baş vurup sulh olduklarını iddia eden dâvacı avukatın tevkil hususunda dâvaliya bir yemin teklifine hakkı olduğu cihetle dâvaliya bir yem'in teklif olunması ve yeminden kaçındığı takdirde tarife göre ücret takdir ve hükmedilmek lâzımgeldiği ve dâvacının tasrih dileği bu bakımından vârit bulunduğu anlaşılmasına binaen Yargıtay Genel Kurulu ilâmîndaki gerekçelerin tadili suretiyle israr kararının zikrolunan sebeplerden bozulmasına oybirlik ile karar verilmiştir.”

Şimdi bu mevzuu bir de diğer bir ceheden inceliyelim :

Acaba sübut delillerine dair olan Avukatlık Kanununun 128. maddesindeki bu hükmü ya'nız avukatın müvekkili aleyhine açtığı ücret dâvalarına mı şâmildir? Yoksa müvekkil tarafından vekil aleyhine açılan ücret'in tenk's veya iadesi hakkmdaki dâvalara da şâmil midir? Bilfaz deruhte ettiği işi haklı bir sebep olmaksızın takipten vazgeçen avukatın aldığı peşin ücretin iadesine dair Avukatlık Kanununun 132. maddesine dayanılarak müvekkil tarafından açılan dâvanın muhakemesinde arada yazılı bir ücret mukavelesi olmamakla beraber avukat ücretini peşin aldığıni ikrar etse bile yazılı ücret mukavelesi olmadığı için bu ikrara müsteniden karar verilebilecek midir? Yağut da avukat ücret aldığıni inkâr eylediği takdirde dâvacı ona bir yemin teklif edemeyecek midir?

Tatbikatta bu noktayı aydınlatacak bir Temyiz içtihadına rastlavana-madık. Avukatlık Kanununun ilgili maddeleri hükümlerini karşılaştır-mak ve umumî hükümlere istinâf etmek suretiyle bu husustaki görüşümüzi şu suretle ifade edebiliriz :

Avukatlık Kanununun 128. maddesinin 2. fıkrasında : "Ücretten doğan dâvalarda yazılı mukavelelerden başka sübut delili ikame ve isturma olunmaz" denildiği ne ve müvekkil tarafmdan ücretin istirdadı dâvası da bu fıkra mucibince ücrete mütaallik dâva olmasına göre sübut delillerine dair olan bu fıkra hükmünün hiç bir fark gözetilmeksizin müvekkilin avukat aleyhine açtığı ücret dâvalarına da tatbiki gereken bir hüküm olduğu neticesine varılabilir. Bu mütalâaya göre arada bir ücret mukavelesi mevcut değilse müvekkil tarafından açılan bu kabil dâvaların reddinden başka yapılacak bir iş kalmaz.

Avukat tarafından müvekkil aleyhine açılan ücret dâvalarında yazılı ücret mukavelesi mevcut değilse Avukatlık Kanununun 131.inci maddesi mucibince avukat lehine asgari ücret tarifesine göre bir ücret takdir ve rükmedilebildiği halde müvekkilin açtığı dâvanın yazılı ücret mukavelesi olmadığından dolayı doğrudan doğruya reddi cihetine gidilmesi aynî hukuk kidesinin iki taraf hakkında bu suretle farklı neticeler tevlit eylemesine müncer olacaktır. Böyle bir neticenin ise hakkaniyet ve nasafet kaidelerine uygun olmadığı aşikârdır. Kanaatimizce 128.inci maddenin sübut delillerine teallûk eden mezâkûr hükmü daha ziyade avukat ücret mukavelesi yapmağa sev ve icbar için vaz'edilmiş olup 131.inci madde ile de bu hükmeye aykırı hareket halinde tatbik olunacak müeyyide derpiş olunmuş bulunmaktadır. 128.inci maddenin sübut deliline dâir vaz'eylediği hükmü müvekkilin avukat aleyhine açacağı dâvalarada şam'ı olsaydı bu gibi dâvalarda yazılı ücret mukavelesi mevcut olmadığı takdirde ne yolda muamele yapılacağına dâir 131.inci madde hükmüne muvazi dâvacı müvekkil lehine de bir hükmü vaz'olunmak icabederdi. Kanunda böyle bir hükmü mevcut olmadığına göre müvekkilin avukat aleyhindeki dâvasında avukatın sebkeden kabul ve ikrarının veya dâvacının teklif edeceği yeminin umumî usul hükümleri dairesinde sübut delili olarak kabulü icabeder.

5) Ücret mukavelesi yapılmayan hallerde avukat lehine hükme-
diyecek vekâlet ücretinin miktarı:

Avukatlık Kanununun 151inci maddesi ücret mukavelesi yapılmam-
yan hallerde asgari bir tarife tabbik olunacağını emretmektedir.

Asgari tarife ne demekdir?

Halen yürürlükde bulunan avukatlık ücret tarifesinin birinci ve ikinci bölmelerinde tâyin olunan ücretler asgari ve âzami olmak üzere iki miktar ihtiya ettiğinden asgari tarife tabirinden iş bu asgari ücret mikta-
rını anlamak mümkün ise de nisbî ücretlere dâir 3. bölümde ücret miktar-
ları tek nisbet üzerinden tâyin edilmiş olduğundan nisbî ücretlerde asga-
ri tarifenin ne olduğunu tâyin etmek kabil değildir. Aynı maddenin ikinci
fikrasında; mahkûm aleyhine tahmil olunacak ücret tarifede yazılı
hadden aşağı ve üç mislinden yukarı olmaz, diye bir hüküm mevcut bu-
lunmaktadır. Bu hükme göre de ücret mukavelesi yapılmamış olan hal-
lerde mahkûm aleyhine tek hadden ibaret olan nisbî ücret tarifesinin
tabbikinde fazla müşkilât yoksa da asgari ve âzami iki haddi ihtiya eden
maktu tarifenintabiki halinde hangi hadden aşağı ve hangi haddin üç
mislinden yukarı vekâlet ücreti tâyin edilemeyeceği kestirmek mümkün
değildir.

Bu iphamın izalesi için olacak ki halen yürürlükte olan ücret tarifesine "talep ve hükmolunacak ücret, tarifede yazılı hadden az ye azami haddin üç mislinden fazla olamaz" diye bir hüküm konulmuştur. (Tarife madde - 20)

Şu izahata nazaran asgari tarife tabirinden nisbi ücretler de yüzde
üzerinden tâyin edilmiş olan miktdan aşağı ve bunun üç mislinden yu-
karı, maktu ücretlerde de asgari haddne az ve azami haddin üç mislin-
den yukarı olmayan bir vekâlen ücretini anlamak icabeder. Bu suretle
asgari tarife tabbiki suretiyle tâyin edilen vekâlet ücretleri nisbi ücretlerde
iki, maktu ücretlerde ise üç had ihtiya etmektedir.

Avukatlık Kanununun işbu 131inci maddesi mucibince asgari tarifenin doğrudan doğruya vekil ile müvekkil arasındaki ücret ihtilâflarında tatbik olunacağını ve muhakeme masrafından madut olmak üzere bir dâva veya takîbin tarafları lehine takdir ve hükmolunacak vekâlet ücretlerinde asgari tarifenin bahis mevzuu olamayacağını unutmamak lâzımdır.

Bazı mahkemelerce Avukatlık Kanununun 131inci maddesiyle tarifenin bu hükmüne dayanılarak taraflar vekilleri için tarifede yazılı makta veya nisbî ücretin üç misli vekâlet ücreti tayin edilmekte olduğu görülmektedir. Sadece vekil ile müvekkil arasındaki dâvalara ve ücret mukavelesi yapılmamış olan vekâlet akitlerine munhasır olan bu hükmün bu suretle yanlış tatbikinden sakınmak gerekdir.

— Sonu var —

YENİ ESERLER

Yazar : Kâzım DERELİ

Ord. Prof. Mustafa Reşit Belgesay : İcra ve İflâs Kanunu
Şerhi. Cilt : I - II.

İstanbul : M. Sıralar Matbaası. Sahife : 568, Fiyatı : İki
cildi 24 lira.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Ordinaryüs Profesör Mustafa Reşit Belgesay'ın İcra ve İflâs Kanunu Şerhinin 4 üncü tab'ı yeniden yazılarak iki cilt halinde nesrolunmuştur.

Şerhin 1inci cildi, haciz ve rehnin paraya çevrilmesi yolù ile takip kısmini muhtevi olup her madde altında taallük ettiği teoriler, Temyiz Mahkemesi ve İsviçre Federal Mahkemesinin son enteresan prensip kararları analiz edilmiştir.

II nci cilt, İflâs yolu ile takibi ihtiyaç etmektedir.

Bu IV üncü tabıda maddeleri şerh usulü tercih olunmuş ise de sentetik usulün pedagojik faydası göz önünde tutularak birinci bölümde bazı umumî prensipler anlatılmış, icabettikçe maddeler arası münasebet gösterilmiştir. Ayrıca, Mehadz İsviçre Federal Mahkemesi ve Türk Temyiz Mahkemesi içtihatları analiz, kanun, hükümler, içtihatlar kritik edilmiş, böylelikle şerh ve sentetik metodların faydalari temin olunmuştur. BUNDAN BAŞKA İKTİSAT FAKÜLTETLERİ ÖĞRENCİLERİ İÇİN İMTİHAN KONUSU OLABILECEK PARAGRAFLAR KONMUŞTUR.

Diğer tablalar gibi nazariyat ve tatbikatta tam bir istifade sağlayacak olan şerhlerinden dolayı sayın müellifi tebrik ederiz.

Değerli eser, İstanbul - Göztepe Rıdvanaşa Cad. No. 27 adresinden tedarik edilebilecektir.

Ord. Prof. Mustafa Reşit Belgesay : Türk Kanunu Medenisi, Aynî Haklar.

İstanbul : 1956, M. Sıralar Mabaası. Fiyatı : 10 Lira.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Ord. Profesör Mustafa Reşit Belgesay'ın Türk Kanunu Medenisi Şerhini "Aynî Haklar" bölümünün 618 ilâ 661inci maddeleri Türk Temyiz, İsviçre Federal ve Fransız Temyiz Mahkemesinin kararlarına göre yeniden yazılarak 4 üncü baskı yapılmıştır.

Bu ciltte, Müşterek ve iştirak halinde mülkiyet, Tescil dâvaları, Başkasının arsasına inşaat, Sular, Kat Mülkiyeti, Hudut nizaları, Gayrimenkul sahiplerinin mesuliyeti, Şuf'a, Komşuluk münasebeti bulunmaktadır.

Türk Kanunu Medenisi şerhinin bu kısmı, saym müellisin İstanbul - Göztepe Rıdvانpaşa Caddesi No. 27 deki adresinden istenebilecektir.

Ord. Prof. Abdülhak Kemal Yörük : Hukuk Başlangıcı.

İstanbul : 1956, Sulhi Garan Matbaası. Sahife : 174, Fiyatı : 355 kuruş.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Hukuk Başlangıcı Hukuk Metodolojisi ve Hukuk Felsefesi Ord. Profesörü Abdülhak Kemal Yörük tarafından ders kitabı olarak hazırlanan "Hukuk Başlangıcı" İstanbul Üniversitesi yayınları arasında yer almıştır.

Eser "Fihrist" ve mevzu "Giriş" yazısıyle başlamaktadır. Metin kısmında Hukuk Mefhumu : İnsan, Cemiyet, Hukuk; Hukuk Menşei : İnsanlığın tekâmülü ve hukuk; İctimai hattı hareket kaideleri : Din, Ahlâk, Muaşeret ve hukuk kaideleri; Müeyyide : Modern mahkeme sistemi; Tefsir : Teşrii, kazâî, idârî, ılmî tefsir ve metodları; Hukuk ilmi : İctimai ilimler ve hukuk ilmi; Mevzu rukuk : Hususî hukuk, âmme hukuku, şahıslar, ehliyet, mallar, sübjektif haklar, Hukukî neticesi olan fiiller; Hukukî muamelenin unsurları : Nisbî butlan; Hukukî fiiller : Hukuka ay-

kırı fiilleri meşru kılan sebepler ve teferruati hakkında mufassal bilgi verilmiştir.

Eser: İstanbul Üniversitesiinden tedarik edilebilecektir.

Hasan Lâmiî Yener : Türk Kanunları Daimî Kılavuzu Serisinden Türk Ceza Kanunu. İstanbul; Sahife : 630, Fiyatı : 15 lira.

İstanbul - Cağaloğlu, Hilâliahmer Caddesi No. 15 de Avukat Hasan Lâmiî Yener tarafından Türk Kanunları üzerinde, her türlü tetkikat kolaylaştırmak ve değişiklikleri takip ederek sahife ilâvesi suretiyle kanunu son şekline göre muhafaza etmek düşüncesiyle on beş yıllık devamlı bir mesai neticesinde hazırlanan "Türk Kanunları Daimî Kılavuzu Külliyatı"nın 1inci cildi olan (Türk Ceza Kanunu) tam bir itina ile nesrolunmuştur.

Külliyatın bu ilk cildinde; A) Tanzimattan Cumhuriyete kadarki Ceza Mevzuatı ve bunların matbu bulunduğu Düsturların tertip cilt ve sahife numaralarını gösterir tarihçe; B) Cumhuriyet devrindeki safahata ait kanun numaraları, mer'iyet tarihleri, resmî gazete numaraları ve matbu bulunduğu Düsturun cilt ve sahifelerini gösteren ikinci tarihçe; C) Tevhidi içîhat ve tefsir kararları fihristi; C) Değişen maddelerin hangi tarihlerde, hangi kanunlarla değiştiğine dair her maddenin yanına eklenen Endeks; D) Meriyetteki kanunun meriyet süreleri ile beraber, bütün değişmiş metinleri bulunmaktadır. Yürürlükten kalkmış olan metinlerin Meriyetteki metinlerden kolayca tefrik edilebilmesi için bunlar ayrı karakterdeki harflerle gösterilmiş ve çerçive içine alınmışlardır. Ayrıca; E) madde numarası sırasıyla salâhiyetli mahkeme, para cezalarının kanundaki ve tatbikattaki miktarlarını ve dâvayı tahrik için Adliye Vekâleti İzini, Emri veya hukümeti dâva ve şikâyet lüzumunu gösteren Endeks; F) Bütün maddelerdeki gerek ceza kanununun diğer maddelerine ve gerek başka kanun maddelerine ve yapılmış olan atıflar hakkında izahate ilâve edilmiştir.

682

Daima yeni ve tam bir şekilde kalmak üzere hazırlanan eserin 1956 yılı değişiklikleri de neşrolunmuş bulunmaktadır.

Eser tatbikatta büyük kolaylık ve faide sağlayacaktır.

Müellifi uzun ve başarılı çalışmasıyle vücuda getirdiği değerli eserlerinden dolayı tebrik ederken; külliyatın diğer ciltlerinin de bir an evvel yaymlanmasını beklediğimizi belirtiriz.

Kıymetli eser. Müellifin adresinden istenebilecektir.

Dr. Emcet Belgesay : Türk Hukukunda Hâkimin Hukuki mesuliyeti.

İstanbul : 1956, Fakülteler Matbaası, Fiyatı : 4 lira.

İstanbul Avukatlarından Dr. Emcet Belgesay'ın Doktora Tezi olarak hazırladıkları ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde müdafaa ettileri Türk Hukukunda Hâkimin Hukuki Mesuliyeti" Ord. Prof. A. Kemal Yörük'ün değerli "Önsöz"leriyle kitap halinde neşrolunmuştur.

Eserde; Hâkimin vazifesi sırasında kusuru ile sebebiyet verdiği haksız zararlardan doğan mesuliyeti Türk mevzu hukuku bakımından tetkik olunmuştur.

Eserin "Önsöz" yazısında da belirtildiği üzere, müellif bir taraftan Hâkimin kanunu tatbik ediş faaliyetinde tanınması zaruri olan muhtariyet hudutlarını felsefi bir görüşle, kanunun tefsir problemi ile ilgili olarak tafsîlâtlı bir tarzda mütalâa etmiş, diğer taraftan mesuliyet fikrinin mahkeme içtihatlarında tezahür şekillerini teşkil eden müşahhas halleri de tebarüz ettirmiştir.

Eserin metin kısmı üç fasla ayrılmıştır.

I inci faslda : Hâkimin mesuliyeti aleyhindeki tez; Hâkimin mesuliyeti; İltihak olunan görüş; Adlı hatadan Devletin mesuliyeti;

II nci faslda : Hâkimin mesuliyeti meselesinde mukayeseli hukuka toplu bir bakış;

1863

III üncü fasilda : Türk Hukukunda hâkimin mesuliyeti; Umumî görüş, zarar, hâkimin bir tarafı iltizam veya ona garaz için kanuna ve adalete aykırı karar vermesi; Hâkimin kanunu tatbik etmemesi; Tefsir metodları, Hâkimin taraflar arası mukaveleyi tatbik etmemesi; Hâkimin vazifesinde teseyyüp ve ihmali; Hâkimin cezâî mesuliyeti; Hâkimin zapta geçmiyen bir iddia hakkında karar vermesi; İlkakî haktan istinkâf, Vesayet uzvu sıfatıyla hâkimin mesuliyeti; Hukuk Usulü; Müracaat yolları. Yabancılarım veya yabancı memlekette oturanların hâkim aleyhine mesuliyet dâvası ikame şartları; Salâhiyetli mahkeme; Hâkim hakkında mesuliyet dâvasının kabulü veya reddinin sonuçları ve netice hakkındaki mufassal malumat bulmaktadır.

Mevzu hakkındaki yerli ve yabancı bütün neşriyat nazara alınarak hazırlanan kıymetli eserinden dolayı müellifi tebrik ederiz.

Eser, İstanbul - Göztepe Rıdvanpaşa Cad. No. 27 adresinden istenebilecektir.

Fahri Halil Örs : İpotekten Kurtarma.

Ankara : 1956, Yıldız Matbaacılık ve Gazetecilik T. A.
Ş. Fiyatı : 3 lira.

Türkiye Emlâk Kredi Bankası Hukuk Müşaviri Avukat Fahri Halil Örs tarafından yazılan "İpotekten Kurtarma" adlı eser neşrolunmuştur.

Mevzu hakkında bugüne kadar yayınlanan yerli ve yabancı kitaplarım tetkikiyle hazırlanan eser incelenen kitiplara ait "Bibliyografa" ve "Kısaltmalar" listesi ile başlamaktadır.

Metin kısmında : I — Giriş başlığı altında : Mevzu, Roma, Eski Fransız, Merî Fransız Hukukunda; II — Türk-İsviçre Hukukunda ipotekten kurtarma müessesesi, Kurtarmanın gayesi, Faydaları, Müktesip, Borçlu, Alacaklı yönlerine göre kurtarma; III — İpotekten kurtarma şartları, Hakkın Konusu, Hakkın Sahibi bakımlarına göre Kurtarma; Kurtarmak için müktesip ve borca yabancı olma; Gayrîmenkulün kıymetinden fazla bir borç ile takyit edilmiş bulunması; Kurtarma teklifinin takibattan

684

önce yapılmış olması; IV — İstikbale müzaf rehin haklar; V — Kurtarmanın fiili neticeleri; VI — İpotekten kurtarma usulü, Müktesibin teklifi; İhbarı, Teklifin mahiyeti, Karakteri, Muhatapları; Şekli; Neticeleri; Alacaklıların hiyar haklarını kullanmaları; Teklifin kabulü, Reddi, Müzayedede talebinin mercii, Gayrimenkulün ihalesi, Masrafların tediyesi, Bedelin resmen takdiri, Taksimi, Rehin haklarının terkini; VII — Netice bulunmaktadır.

İpotekten kurtarma konusunu tam bir şekilde ihtiva eden kitap tabii katta büyük istifade sağlayacaktır.

Müellifi tebrik eder, Kitabın eser sahibinden tedarik edilebileceğini hatırlatırız.

Adlı - Tibbi Ekspertiz Mecmuası.

Sayı : 15, Fiyatı : 100 Krş.

İstanbul - Bayezit Posta kutusu 18 adresinde her ay neşrolunan 1956 yılı Ağustos ayına ait nüshası şu yazıları irtiva etmektedir :

Dr. Mehmet Dinçer - Dr. Halis Sarıkadıoğlu : Böbrek üstü gudde-lerinin kanaması; Prof. Dr. Cahit Özen : Tipik mälülîyetler ve bunların ayarlanması cetveli; Oper. Dr. Sırrı Aliçlı : Travmatik dış noksantalığı uzuv zaafı mıdır? Dr. General Rüştü Bilge : Komlar; Doç. Dr. Adnan Öz-türel : XXVinci Beynemilel Antialkolizm Kongresi; Dr. Lütfi Tuncay: Kızlık muayenesi ve beyaz kızlık; "Mağdurenin kızlığı ne vakit bozuldu"; "Sünnet ameliyesinde kusur var mı" Adlı Tıp Meclisi Kararı...

Son İctihatlar.

Sene : 15, Cilt : XI, No: 104, Fiyatı : 75 Krş.

İstanbul Posta Kutusu 751 adresinde 1943 yılından beri ayda bir ya-yınlanan dergisinin Kasım : 1956 nüshası aşağıdaki kararları ihtiva etmektedir :

685

Temyiz Mahkemesi Hukuk Daireleri :

Mirasınreddi : Tasfiye neticesi — Zilyedlige müstenit men'i müdahale dâvası — Zilyedlikte kötü niyetin delili — Tescil dâvasının kabulü şartları — Gayrimenkul tescil kaydının tahkiki — İskân kaydı — İcra takibinden sonra açılan dâvada hükmedilecek faizin mebdei — Ticaret Mahkemesinin vazifesi : Hayvan mahsülü ortaklısı — Sürü sahibi ile çoban arasındaki akdî münasebet — Balık avlama ortaklığından mütevellit ihtilâflar — İhtiyatî haciz kararmın tatbikinden doğan dâvalar — Kadastro tarriri sırasında vâkı beyanın hukukî mahiyeti; Delili — İdare, İhaleden sonra mukavele yapmîyan mütaarhitten iki ihale arasındaki farkı talep edebilir mi?

Temyiz Mahkemesi Ceza Daireleri :

Döviz bulundurmak ne zaman suç olur? — Âsari Atika Nizamnamesine muhalefet — Zamanaşımı ve Askerî Muhakeme Usulünün 4 ün-cü maddesi hükmü — Telsiz Kanunu an muhalefet — Gıda Maddeleri Nizamnamesine muhalefet;

Maliye :

Serbest meslek kazancı — Serbest meslek erbabının abonman süretiliyle aldığı paralar — Serbest meslek erbâbı : Ticaret ve zahire borsası aajnları; inşaat kalfaları — Vergi kaçakçılığı kararları..

İstanbul Barosu Dergisi.

Cilt : XXX, Sayı : 10, Fiyatı : 1 lira.

İstanbul Barosunca her ay neşrolunan Derginin Ekim : 1956 sayısında aşağıda yazılar, kararlar ve kanunlar bulunmaktadır.

M. Muhtar Çağlayan : Memuriyet vazifesini ihmâl ve suistimal cü-rümeli; Avukat Ömer Köprülü : Dünya Barolar Birliğinin Oslo Kongresi; Avukat Muzaffer Gürâl : Tatbikatta mukayeseli misaller;

686

Karar :

T. B. M. Meclisinin "Arazi Kanununun 101 inci maddesinin tefsirine mahal olmadığına dair";

Temyiz Mahkemesinin : Tevhidi İctihat, Umumî Heyet ve Dairelerine ait;

Disiplin Meclisi;

Meslek Haberleri, Yeni Neşriyat, Kayıplar;

Kanun :

Ateşli silâhlar ve bıçaklarlarındaki kanunun tadil ve ekleri;

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 81 inci maddesinin değiştirilmesi.

Vergi Mecmuası.

Cilt : III, Sayı : 36, Fiyatı : 125 Krş.

İstanbul - Çağaloğlu, Servili Mecit Sokak No: 24 adresinde her ay yayınlanan Derginin 1956 yılı Kasım ayına ait sayıları aşağıda yazılarla çıkmıştır :

Vergi Mecmuası : Okuyucu ile başbaşa; Recep Turgay : Devlet Tarvilâti faizlerinin vergi muafiyeti; Yusuf Ziya - İsmail Çebi : Fatura vermek mecburiyeti, Vergi Usul Kanunu ve Millî Korunma Kanundaki müeyyideler, Mevzuatta bu hususta mühim olan bir boşluk; Sâbri Kayralcı : İnşaat işlerinde işin hitamı; Cahit Arat : Âmme alacaklarında gecikme zammı ve pişmanlıktaki zamla mukayesesı; Ahmet Edip Kuşdemiroğlu : K/982 sayılı karara istinaden bazı malların ihtiyaç sahiplerine tahsis ve tevziine dair 21 sayılı sirküler ve izahî; K/1051 sayılı Koordinasyon kararı ilâvesi.

687

Temyiz Kararları

HUKUK BÖLÜMÜ

Hatay'ın ilhakından evvel Eytam Sandığına yatırılmış Türk altınlarının bedeli dâva edildiği takdirde, dâva tarihindeki piyasa rayıcı üzerinden evraki nakdiye olarak tahsiline karar verileceği hakkında.

*Temyiz Tevhidi İctihat Hukuk Umumi Heyeti
Esas : 9 — Karar : 13*

Hatay'da Mehmet Şâmil Güney vekili Avukat Ahmet Rıza Ayrılmaz tarafından Temyiz Mahkemesi Birinci Reisliğine verilen 8.5.1953 tarihli dilekçede Hatay'ın ilhakından evvel Eytam Sandığma yatırılan altınların aynen veya dâva tarihindeki piyasa rayıcı üzerinden tahsiline dair Hatay Asliye Hukuk Hâkimliğine müvekkilleri namına Hazine aleyhine açılan dâvalara mütaallik mezkûr Hâkimlikten sâdir olan 9.11.1949 tarih ve 947 sayılı İlâmla 11.2.1952 tarih ve 59 sayılı ve yine 15.2.1951 tarih ve 81 sayılı İlâmların temyizlenen yapılan tetkikati neticesinde; mevzuubahis altınlarm 4265 sayılı kanun hüküमünce bir altın 925 kuruş hesabıyle mi, yoksa dâva tarihindeki piyasa rayıcı üzerinden mi Evraki nakdiye olarak bedellerinin tahsiline karar verilmesi iktiza edeceği hakkında Temyiz Dördüncü Hukuk Dairesinden mûta 2680/3555 ve 2681/3554 sayı ve 20.6.1951 tarihlerini hâvi İlâmlarla 4116/3590 sayı ve 15.7.1952 tarihli İlâmm mübayin kararları ihtiva eylediğinden bahisle zikrolunan kararlardaki içtihat aykırılığının tevhidi içtihat suretiyle izalesi talep edilmiş olduğundan sözü geçen İlâmlar, İctihadî Birlestirme Hukuk Kısı Umumi Heyetince okunup filhakika mezkûr İlâmların ihtiva ettiği temyiz kararları arasında aynı mesele hakkında mübâyanet mevcut olduğu anlaşıldıktan sonra keyfiyet müzakere olundu :

688

Tevhidi içtihat suretiyle Hukuk Umumi Heyetince halli iktiza eden mesele, Eytam Sandıklarına Hatay'ın ilhakından evvel yatırılan Türk altınlarının hak sahipleri tarafından aynen altın olarak tarsili talep edil-meyip bedelen tahsili dâva edilirse 4263 sayılı kanun hükmünce bir altın (925) kuruş üzerinden mi, yoksa dâva tarihindeki piyasa rayıcı üzerinden mi? Evraki nakdiye olarak bedelinin tahsili lâzımgeleceği hususuna mâtûf bulunmaktadır.

4263 sayılı kanunda aynen 23. 7. 1959 tarihinden evvel bugünkü Hatay Vilâyeti hududu dâhilinde mevzuu Türk altın lirası olarak vuku-bulan akitlerde akdin harfiyyen icrası (Aynen ödemek) kelimesi veya bu-na muadil sair tâbirler ile şart edilmiş olsa bile borçlu borcunu vâdenin hülâlünde aynen altın olarak veya bir altın (925) kuruş hesabiyle Türk evraki nakdiyesiyle ödeyebilir denilmektedir. Bahsedilen kanunun akdî münasebetten doğan alacaklara taallük ettiği sarahati ibaresinden anlaşılmaktadır.

Meselede ise tahsili talep ve dâva edilen alacak Şer'iyye Mahkemesi tarafından müteveffaya ait terikenin tahriri münasebetiyle velâyc-ti âmmeye müsteniden vakitle Eytam Sandıklarına sagir yetimler na-mına yatırılmış olan Altınlara taallük eylemektedir. Vâkia bu paralar Eytam Sandıklarında nemalandırılmakta ve hak sahiplerinin rüst simni-ne mesûlünde kendilerine verilmekte ise de, bu muamele serbest rîza ile yapılmış bir akdi tazammun edemiyeceğinden meselede 4263 sayılı kanunun tatbik yeri bulunmadığı aşıkârdır.

Netice;

Hatay'ın ilhakından evvel sagir veya sair kasırlar namına terike tahriri sırasında Eytam Sandıklarına yatırılmış olan Türk Altınlarının hak sahipleri tarafından aynen tahsili talep ve dâva edilmeyip de bedelenin tahsili istenildiği takdirde 4263 sayılı kanun hükmünce bir Altın (925) kuruş hesabiyle Türk evraki nakdiyesi olarak tahsiline hükmedil-meyip muayyen dâva mevcut olmamasına göre bu altınların dâva taririn-deki piyasa rayıcı üzerinde evraki nakliye olarak tahsiline karar verilme-si iktiza edeceğine mevcudun ittifakıyla 20.6.1956 tarihinde karar verildi.

b89

Bir kimsenin ecrimisil talebinde bulunabilmesi için gayrimenkulün mülkiyetin veya menfaatine sahip olması, yani mâlik veya müstecir sıfatını haiz olması lazımdır.

Temyiz Üçüncü Hukuk Dairesi

Esas : 7842 — Karar : 5681

DÂVA : Mülkiyeti Kara Akbulak adında bir şahsa ait olup adı geçenden haricen satın aldığı Gediksatılmış köyü Trenhattı mevkiinde bulunan gayrimenkulüne dâvalı korunga ve buğday ekmek suretiyle müdahale etmiş olduğundan iki senelik 300 lira ecrimislin dâvalıdan tahsili istemine dâirdir.

KARAR : Tafsilâti ilâmında yazılı olduğu üzere, dâvacının zil-yed ve tasarrufunda bulunan mezkûr tarlaya dâvalının zer'iyatta bulunduğu dînenen şahitlerin şehadeti ve bilir kişi beyaniyle sabit olduğundan seneliği 15 liradan iki senelik 50 lira ecrimislin dâvalıdan tahsiline ve paranın miktarına göre harç alınmasına mahal olmadığına karar verildiği hakkındadır.

TEMYİZ EDEN : Dâvalı Tayyar Timar.

TEMYİZ KARARI

Temyiz istemînin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyada-ki bütün evrak okunup gereği düşünüldü.

Dâvacının ecrimislini istediği tapulu yerin mâlîci olmayıp bu yeri haricen satın aldığı ve birkaç senedenberi elinde bulundurduğu anlaşılma-sına ve tapolu gayrimenkullerin haricten satışı muteber olmayıp böyle satışım dâvaci lehine o gayrimenkul üzerinde bir hak bahşedemeyeceği-ne ve bir kimsenin ecrimisil talebinde bulunabilmesi için gayrimenkulün ya mülkiyetine veya menfaatine sahip olması yani ya mâlik veya hut müstecir gibi bir sıfatı haiz bulunması gerekmesine ve şu suretle hadise-de dâvacının dâva konusu gayrimenkulün kısmen dâvalı tarafından iş-gali sebebiyle ecrimisil isteyebilmesini mümkün kılan hukuî bir sebebe

690

istinat etmediği tebeyyün eylemesine binaen dâvanın reddi iktiza ederken bu cihetten zâhul edilmesi yolsuz olduğu gibi kabul suretine göre bir dâvanın harca tâbi olup olmaması mahkûmünbîhe göre değil, müddeabihe göre tâyin olunması icabettiğinden hüküm firkasında harc alınmasma mahal olmadığına karar verilmesi de, isabetsiz ve bozma dileği bu bakımlardan yerinde görüldüğünden hükmün bu sebeplerden (BOZULMASINA) ve aşağıda yazılı 950 kuruş temyiz masrafının haksız çıkacaktır alınmasına 3.11.1955 tarihinde ittifakla karar verildi.

Başkasının arazisi üzerinde bulunan ağaçlar hakkında Medeni Kanunun mer yetinden evvel teessüs eden mülkiyet hakları mahfuzdur. Buna mütedair iddiaların usulen takkîti icabedder.

Temyiz Beşinci Hukuk Dairesi

Esas : 7791 — Karar : — 6075

DÂVA : Müvekkilinin tapu ile mutasarrif ve zilyed bulunduğu tarlada mevcut 5 aded zeytin ağacından 4 üne dâvalının kendisine ait olduğu iddâsiyle müdahale eylediğinden bahsile vâkı müdahalenin men'ine karar verilmesi istenilmiştir.

KARAR : Dâva konusu ağaçların dâvacıya ait tapulu gayrimenkulün içinde olduğu anlaşılmasına ve ağaçların arzin mütemmim cüz'ü bulunmasına ve ağaçların dâvacıya aidiyetine dâir tapuda herhangi bir sarahat olmamasına binaen dâvalının dâva konusu ağaçlara vâkı müdahalesinin menine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDEN : Şahabeddin Çalkacı.

TEMYİZ KARARI

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu görüldükten ve dosyadaki kâğıtlar okunup iş anlaşıldıktan sonra icâbi müzakere olundu :

bgn

Dâvacının dayandığı tapuda gayrimenkülün cinsi tarla olarak gösterilmiş, dâvalı müdafaaasında nızalı 4 zeytin ağacının kendisine ait olduğunu ve Soma'daki mahallî âdete göre tarla ile üzerindeki zeytin ağaçlarının başka başka şahislara ait olabileceğini beyanla bu ağaçların basından kendisine intikal ettiğini şahitlerle isbat edeceğini söylemişdir. Medenî Kanunun sureti meriyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun 21inci maddesine göre gayrî arazisine dikilmiş ağaçlar üzerindeki mülkiyet hakları Medenî Kanunun meriyete girdiği tarihde Cârî Kanunların rükümleri dairesinde mahfuz bulunduğuna göre dâvalının delilleri dinlenerek bu madde hükümlerine göre ağaçların mâlîki olup olmadığınn tesbiti gereklî gi halde bu cihetten zâhul edilmesi yolsuz ve temyiz itirazları vârid bulunduğundan hükmü H. U. M. Kanununun 428inci maddesi gereğince (BOZULMASINA) ve aşağıda yazılı 250 kuruş temyiz masrafının ileride haksız çıkacak tarafından alınmasına 7.11.1955 tarihinde ittâfakla karar verildi.

Hiçbir kelime Türk alfabetesinde yarım sadalı (y) harfiyle bitemeyeceğinden Freddy olarak tashihîne mütedair hükmün kanun nef'ine bozulması hakkında.

Temyiz Altıncı Hukuk Dairesi
Esas : 7655 — Karar : 5305

Salamon Firido Çenyo vekilleri Avukat Emil Franko ve Turhan Pektaş taraflarından açılan isim tashihi dâvasının yapılan muhakemesi sonunda; dâvacının isminin Freddy olduğu hakkındaki iddiası şahadetle sâbit olup ve bu isimle anılıp tanınması da değiştirmesi için muhik sebep görülmüş olmakla Medenî Kanunun 260inci maddesine tevâlikan dâvacının isminin Freddy olarak değiştirilmesine dair (İstanbul) 7nci Asliye Hukuk Hâkimliğinden verilip kat ileşmiş olan 19. 3. 1956 gün ve 224 sayılı rüküm Cumhuriyet Başmûddeiumumiliğinin 10. 9. 1956 tarihli tebliğnamesiyle intizamî âmmeye taallûk etmesi bakımından mer'i ve

699

cârî hukuk kaidesini ihlâl eder mahiyette görüldüğünden Hukuk Usulü Muhakeme'leri Kanununun 427 nci maddesi mucibince bozulması talebiyle dosyası Daireimize tevdi edilmiş olmakla icabı görüşülüp düşünüldü:

Dâvacı hakiki adının Freddy olduğu halde yanlışlıkla nüfus siciline (Ferido) olarak geçmiş bulunduğuundan bahsile tashihini talep etmiş ise de Türk alfabetesinde bir kelimenin sonunun yarımsadık olan "Y" ile ni-hayet bulması ve kelimenin sondakı Y harfinin "İ" gibi telâffuz olunması kabul olunmamış olduğu halde Türk alfabetesine ve telâffuzuna aykırı olarak kelmenin son harfine "Y" getirilmek suretiyle dâvacı adının "Freddy" şeklinde tashihi doğru görülmediğinden Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427 nci maddesi mucibince 19. 3. 1956 tarihli hükmün tebliğname gibi kanun yararına (BOZULMASINA) 28. 9. 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Dâva dosyasının Gezici Arazi Kadastro Markemesine devredilmesi gerekirken yanlışlıkla Asliye Hukuk Mahkemesine tevdiine karar verilerek Hukuk Mahkemesince de Gezici Arazi Kadastro Mahkemesine devrine karar verilmesi halinde dâvacının bir kusuru bulunduğu cihetle karşı taraf vekili için vekâlet ücreti takdirine mesağ yoktur.

Temyiz Yedinci Hukuk Dairesi

Esas : 9403 — Karar : 1403

Bakırköy Halâlı köyünden Arif Alkaya ile Maliye Hazinesi arasında tahaddüs eden tescil dâvasından dolayı câdî muhakeme neticesinde : Mahallî ilâmında yazılı sebeplerle vazife noktasından dâva dilekçesinin reddine ve evrakin salâhiyetli bulunan Bakırköy Sulh Hukuk Hâkimliğine tevdiine dair İstanbul 15 üncü Asliye Hukuk Hâkimliğinden verilen 18. 4. 1955 gün ve 955/57-62 sayılı İlâmi temyizen tetkikî dâvacı Arif Alkaya vekili Cevdet Özgür tarafından müddetinde verilen dilekçe ile istenilmekle gereği düşünüldü :

Sulh Hukuk Mahkemesince verilen vazifesizlik kararı üzerine dâvaya İstanbul Beşinci Asliye Hukuk Mahkemesinde bakılmakta iken dâva konusu gayrimenkulün bulunduğu Kirazlı köyünde 5602 sayılı kanuna tevkîan tapulamanın başladığı bildirildiği cihetle dâva dosyası Gezici Arazi Kadastrosu Mahkemesine devredilmek gerekirkelen yanlışlıkla İstanbul 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesine tevdîne karar verildiği ve bu kararın verdiği mecburiyete binaen dâva bu mahkemedede takip olunduğu ve 12 nci Asliye Hukuk Mahkemesince de Gezici Arazi Kadastrosu Mahkemesine devri kararı verildiği, bu karar dâvanın vazifeli mahkemeye devri mahiyetinde olmakla beraber dosyanın bu mahkemeye getirilmesinde dâvacının bir kusuru bulunmadığı cihetle Hazine vekili için vekâlet ücreti takdir dâvacıya tarmil edilmesi yolsuz, bu noktaya münhasır temyiz itirazları yerinde görüldüğünden kabulü ile vekâlet ücretin hası temyiz itirazları yerinde görüldüğünden kabulü ile vekâlet ücretine mütaallik hükmün BOZULMASINA, ancak bu hususta karar ittihazi yeniden tâhakkât ve muhakemeyi icabettirmediginden dâvalının vekâlet ücreti talebinin reddi suretiyle esas hükmün ONANMASINA ve 2613 sayılı kanunun 38 inci maddesi gereğince harç alınmasına mahal olmadığına 10. 2. 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

İcra konulan İlâmda faiz hakkında bir hüküm mevcut olmayıp vadeleri hülâl eden bonoların müterakim menafii ile ana paranın ödenmesi lüzumuna hükmolunduğu ve borçlunun ibraz ettiği tediye makbuzlarından faize mâtfî itirazın bir kayıtla mevcut olmadığı surette ana para ödedikten sonra ayrıca faiz talep edilemeyeceğine dair.

Temyiz İcra ve İflâs Dairesi
Esas : 1248 — Karar : 1235

TEMYİZ EDİLEN KARAR : Takibin mesnedi olan kesinleşmiş İlâm muhteviyatı tasarruf bonosunun resûlmal ve müterakim menafii ile birlikte ödenmesine mütedair olmasına ve müterakim menafi tâbirinde

696

Faizin de mündemiç bulunması lâzımgelmesine ve mezkûr bonoların ve vacibettiye bulunduğu zamandan itibaren faizin yürütülmesi ilâm muktezasından olmasına bânaen faiz lâzımgelmiyeceğine taallûk eden memurluk kararının kaldırılması suretiyle şikâyetin kabulüne karar verildiği beyanından ibarettir.

TEMYİZ EDEN : Borçlu vekili Avukat Âdil Ongan.

TEMYİZ KARARI

Temyiz dilekçesinin müddeti içinde verilmiş kaydedildiği anlaşındık-
tan ve dosyadaki bütün kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği görüşülüp
düşünüldü :

İcra konulan ilâmda tâhsili istenen (1600) lira faiz hakkında açıkça bir hüküm mevcut olmayıp mutlak surette vâdeleri hülâl eden bonoların müterakim menafii ile ana paranın ödenmesi lüzumuna hükmolunmuş ve borçlu tarafından ana paranın ödenmesinden dolayı alacaklıının imzasının iktiva eden makbuzda faize mâtfî olarak itirazı bir kayıt dermeyan edilmemiş olmasına göre Borçlar Kanununun 113 üncü madde-sinin 2inci fikrası hükmü göz önünde tutularak ferî bir hak olan faizin düşmesi iktiza ederken mercice bu cihet düşünülmeksiz icranın devamına karar verilmesi kanuna aykırı olduğundan temyz olunan kararın bu sebepten İcra ve İflâs Kanununun 366 ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 428inci madde-lerî gereğince (BOZULMASINA) ve 6115 sayılı kanunun 25inci maddesi uyarınca resim ve harç istifasına mahal olmadığına 5. 3. 1956 tarîhinde ittifakla karar verildi.

798

*Bir inşaat taahhüdü dolayısıyle İller Bankasınca, mütaahhit dâvacı
Tamiş Şirketinin zimmetine kaydolunan Maliyenin aval şerhlerine yaa-
piştirilmiş pul bedelleri yekûnunun tâhsili hakkında Bidayet Mahkemesinden
sâdir olan red kararının nakzî hakkında.*

Temyiz Ticaret Dairesi

Esas : 1350 — Karar : 2725

Tamiş Türk Ticaret ve Sanayii Anonim Şirketi vekili Avukat Feridun Söyütlügil tarafından İller Bankası aleyhine müvekkili ile dâvâları arasında 7. 4. 1950 tarihli sözleşme gereğince mukavelenamede yazılı 775 şehir ve kasabanın elektrik santrallarının kurulması ve tevzi şebekelerinin tesisi ile bunlara ait bina vesair her türlü inşaatın yapılması taahhüdünden mütevelît müvekkilinin câri hesabına zimmet kaydedilen Mâaliye Vekâleti'nin aval şerhlerine yapıştırılan pul bedelleri yekûnnu 73.495,86 liranın zimmet kaydı muamelesinin iptaline ve faizleri ile birlikte hesaptan tayyolunmasına ve işbu muamelenin müvekkili şirketinin malî durumunu ihlâl etme bakımından yapacağı tehlike ve zararlar naâzara alınarak ihtiyat tedbir kabilinden olmak üzere dâva onuna kaddar mezkûr meblâğın dâvalı bankaca müvekkili şirketin tahakkuk etmiş vwe edecek alacak ve istihkaklarından tenzil ve faiz yürütme muamelesinin durdurulmasına dair açılan dâvanın yapılan muhakemesi sonunda : Karar yerinde yazılı mucip sebeplere göre vârit ve yerinde olmîyan dâvâının reddine ve dâvalı vekiline 4339 Era 85 kuruş vekâlet ücreti takdiririne ve 3391 kuruş mahkeme harç ve masrafının dâvacıya tahmiline dâair Ankara Asliye İkinci Ticaret Mahkemesinden sâdir olan 30. 12. 1955 tarih ve 373/651 numaralı hükmün mürafâa yapılmak suretiyle hükmü temyiz eden ve kanunî süresi içinde verdiği temyiz lâyâlesi ile temyiz têtikatının mürafâalı olarak yapılması isteyen dâvacı şirket vekili bânu takiben vermiş olduğu 13. 3. 1956 tarihli ikinci bir istida ile "hasısim taraf kanunî müddeti içinde karşılıklı duruşma talebinde bulunmadığım dan barsile kendilerin de duruşma talebinden vazgeçiklerinden tetkik katın evrak üzerinde yapılmasını istemiştir. Vazgeçme istidası verilmenden evvel tâyin edilen duruşma günü rakkında çıkarılmış olan davetiyeledderden

696

alleyhine temyiz olunan banka vekiline ait parçası banka vekiline tebliğ edildiği, temyiz eden dâvacı şirket vekiline ait parçası ise duruşmadan vazgeçtiğini beyan ve sebebi ile tebliğ edilmeden geri çevrilmiştir. Bilâhâre dâvalı banka vekili tarafından verilen 21. 3. 1956 tarihli istida ile hasım taraf, tek taraflı olarak duruşmadan vazgeçmiyeceğini ve kendi lezi buna muvafakat etmeyip bilâkis ve bilmukabil temyiz tetkikatının duruşmalı olarak yapılmasını istemiş ise de; bu husus bilmüzakere ferâgat talebi, hasım muvafakatı aranmadan kabulü caiz görülmesine ve temyiz eden dâvacı şirket vekili duruşma talebin ihtiyaç eden 21. 3. 1956 tarihli lâyihasını kanunî süresi içinde vermediği anlaşılmasına göre duruşmaya geldiği görülen dâvalı banka vekilinin karşılıklı duruşma talebiinin reddiyle temyiz tetkikatının evrak üzerinde yapılması ittifakla karar verilerek hazır bulunan banka vekiline tefhim edildi. Esas hakkında gereğि düşündü :

Taraflar arasında Hidroelektrik tesisat ve inşaat işine ait mukavelemamenin 16 ncı maddesinde bu taahhüdün doğrudan doğruya veya bîlîvasıta tevellüt edecek hukukî, malî, ticâri veya teknîk ihtilâflar evvelâ iki taarf arasında sureti muslıhanede hallolunacağı, bu mümkün olmadığı takdirde taraflardan biri mahkeme veya hakeme müracaat edebileceğii yazılı olup dâvacı şirket, dâva konusu ihtilâfm zuhurunu mütakip bu maddenin sarîh hükmüne dayanarak ihtilâfm sureti muslıhanede halli için dâvalı banka ile temasa geçerek binnetice bu teşebbüsün akim kıldığı mahkemece kabul edilmişse de; taraflar arasındaki sulh mürzakeresinin cereyan ve devamı sırasında dâvalı banka tarafından dâvacı şirkete gönderilen 2. 4. 1952 tarihli mektupta ciheti aidiyeti ihtilâf ve idâva mevzuu olan Hazine bonolarına ılsak edilen aval şerhi zirindeki pul bedelleri masraflarının, bu pulların Maliye Vekâletinin aval imzasını ihtiyaç etmesi rasebiyle bankaya ait olması tensip edildiği ifade ve kabul olunmuştur. Hattâ dâvalı bankanın bu yazısına karşı dâvacı şirketin bankaya gönderdiği 12. 4. 1952 tarihli yazida aval pulu masraflarının dâvalı bankaya aidiyeti kabul edilmiş olmasına teşekkür edildikten ssonra bonolar zirine ılsak olunan damga pulları üzerindeki itiraz hükümleri mahfuz tuttuklarını tazammun edici bir ifade ile bu hususta idare

677

meclisinin vereceği karara göre neticenin ayrıca bildirileceği yolundakii yazısına cevap olarak bankanın gönderdiği 16. 4. 1952 tarihli yazıya ve kayıtsız ve şartsız "Maliye Vekâletinin aval şerhi için ilsak edilen pul bedelleri dâvacı şirketin zimmet hesabından çıkarılmak suretiyle dâvaya matlubu olarak kaydedilmiş olduğu" tasrih edilmiş ve dekontu dahi gömderilmiş olmakla fiilen aval şerh pullarının dâvalı bankaca ödenmesi kabul ve olsuretle dâvacı şirket hesabına matlup kaydedildiği tahakkuk etmiş keyfiyet bir müddet bu şekilde tatbik ve tekemmül etmiş olmasına göre bu kat'ı ve fiilî kabul muvacehesinde dâvanın kabulü gerekirken dâvalı bankanın icabı, dâvacı şirketin yoluna telâhuk ve tekemmül etmemeden ve sulu müzakeresinin akım kaldığından ve saireden bahsille dâvanın reddedilmesi, markemenin kabul tarzına göre de sulu müzakeresinin tekemmül etmediğinin kabulü halinde de akım kalmış bir müzakere karşısında mahkemeye müracaata mecbur kalan dâvacının dâvassının esasına bakılarak ihtilâf mevzuu aval şerhine ilsak edilen pul bedellerinin kanunen ve mukavele hükmü gereğince hangi tarafa râci olması lâzıimgelceğinin tesbiti ile neticesine göre bir karar verilmek iktiza ederken bundan da zâhil edilmesi yolsuz ve dâvacı şirket vekilinin temyiz itirazları yerinde görüldüğünden hükmün bu sebeplerden (BOZULMA/SINA) ve aşağıda yazılı 1380 kuruş temyiz masrafının ilerde haksız çikacak taraftan alınmasına 4. 5. 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

698

Temyiz Kararları

CEZA BÖLÜMÜ

Dikkatsizlik ve tedbirsizlik neticesi vukua gelen hâdisede, iki kişinin bir fîl neticesi yaralanmış olmasına göre, bu fîlin ayrı ayrı suç teşkil etmediği düşünülmeksızın her şahsin yaralanmasından dolayı ayrı ayrı ceza tâyini yolsuzdur.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi

Esas : 6885 — Karar : 12098

Tedbirsizlik ve dikkatsizlik neticesi Ayşe ve İbrahim Turan'ın ikişer ay işlerinden kalacak derecede römorku traktöre çarparak yaralanmalama sebebiyet vermekten maznun er Abdürrahman Akarsu'nun yapılan duruşması sonunda; Türk Ceza Kanununun 459/2, 59, 69 uncu maddeleri gereğince dört ay beş gün hapis ve 833 lira 20 kuruş ağır para cezalariyle mahkûmiyetine dair (Adana) 1 inci Asliye Ceza Hâkimliğinden verilen 4. 10. 1955 tarihli hükmün temyîzen tevkî mahkûm tarafından müddetinde istida ve şartlı ifa edilerek dâva evrakı tasdik isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu :

Bir hareketle aynı bende temas eden iki yaralamaya sebebiyetin tek suç teşkil edeceğî gözetilmeden iki suç sayılıarak maznuna yazılı şekilde iki ceza tâyini,

Bozmayı gerektirmiş ve maznunun temyiz itirazları bu itibarla vârit görülmüş olduğundan tebliğnamedeki tasdik talebinin reddiyle hükmün bu sebepten dolayı BOZULMASINA ve 10 lira bozma harcının haksız çıkışaktan alınmasına 29. 9. 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

bey

Hangi mahkûmiyetin tekerrüre esas tutulduğunun karar yerinde gösterimesi lazımdır. (TCK. 81/3)

*Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi
Esas : 6546 — Karar : 12129*

Mevcut bonolarını Şerafettin'e devrettiği halde kaybettiğinden bankalara ibraz edecek şehsin yakalanması yolunda verdiği dilekçe ile resmî mercileri iğfal etmekten maznun ve mükerrir Hüseyin Cabbar'm; T. C. Kanununun 283/1, 81/1 inci maddeleri gereğince ve takriben üç ay on beş gün hapsine, 500 lira mânevî tazminatla yetmiş beş lira ücreti vekâletin maznudan alınarak müdahile verilmesine dair (Tekirdağ) Asliye Ceza Hâkimliğinden verilen 15. 3. 1956 tarihli hükmün temyizen tetkiki maznun tarafından müddetinde istida ve şartı ifa edilerek dâva evrakı tasdik isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu :

1 — Tekerrür sebeb'yle zammedilen miktar ve 23. 1. 1951 tarihli İlâmdaki cezanın müecel bulunduğuna nazaran infaz edilmiş hangi mahkûmiyetin tekerrüre esas tutulduğu karar yerinde gösterilmeksızın yazılı şekilde hüküm tesisi,

2 — Mânevi tazminat ancak şeref ve hasiyeti ihlâl eden suçlarda hükmedilebileceğine göre tatbik edilen madde bakımından müdahilin ne suretle şeref ve hasiyetinin ihlâl edilmiş olduğu izah edilmeksizin yazılı şekilde maznunun tazminatla mahkûm edilmesi.

Bozmayı gerektirmiş ve maznunun temyiz itiraz'ları bu itibarla vârit bulunmuş olduğundan tebliğamedeki tasdik isteminin reddiyle hükmün bu sebeplerden dolayı BOZULMASINA, depo parasının iadesine ve 10 lira bozma harcının haksız çıkışaktan alımmasına 29. 9. 1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Yoo

- 1) *Karı koca gibi yaşama cărmü temadi ile teşekkürül edecekinden, 4441 nci madde ile hükmolunan cezanın 80 nci madde ile artırılması yolsuzdur.*
- 2) *Seriye ceza verilebilmek için erkeğin evli olduğunu bilerek bu căürme iştirak ettiğinin subutu lazımdır.*

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi
Esas : 5890 — Karar : 12250

Nazire Işık ile evli olduğu halde başkasıyla karı koca gibi yaşamaktaan maznun Ali Işık ve suç ortağı Sabriye Özkan (Tunç)'un yapılan duuruşma sonunda; T. C. K. nun 441, 80, 55/3 üncü maddesi gereğince Səabriye'nin dört ay yirmi gün ve Ali'nin yedi ay hapsine dair (Ordu) Aasılye Ceza Hâkimliği'nden verilen 20.2.1956 tarihli hükmün temyizen tetkikî mahalli C. M. U.lığı ile maznunlar tarafından müddetinde isyidaa ve şartı ifa edilerek dâva evraki bozma isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu :

1 — Maznun Ali hakkında tatbik olunan 441 inci maddedeki suç unsurunun tekevvünü için herkesce bilenecek surette karı koca gibi yaşamaak icap, temadi ve teselsül suç unsurunu teşkil ettiğine göre cezanın 80) inci madde ile artırılması,

2 — Maznun Sabriye'nin diğer maznun Ali'nin evli olduğunu bildiği halde suçuna iştirak ettiği hakkındaki kesin subut delilleri gösterilmeeden mahkûm yetki cihetine gidilmesi,

Bozmayı geerktrmiş ve maznunlarla mahalli C. Müddeiumumisinin temyiz itirazları bu itibarla vârid görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi BOZULMASINA 2.10.1956 tarihinde ittifakkla karar verildi.

701

5917 sayılı kanun hükümlerinin胎biki için tecavüzü, gayrimenkulün aynına karşı vukuu lâzımdır.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi
Esas : 11909 — Karar : 12568

Müdahalesi men olunan Hayri Akkaya'nın gayrimenkulüne tekrar tecavüz etmek suretiyle 5917 sayılı kanuna muhalefetten maznun Veysel Akkaya'nın yapılan duruşma sonunda: adı geçen kanunun 7 ve T. C. K. nun 59 uncu maddesi gereğince bir ay yirmi gün hapsine dair (Şefaatlı) Sulh Ceza Hâkimliğinden verilen 31.7.1956 tarihli rükmün temyizen teftikî mahkûm tarafmdan müddetinde istîda ve şartı ifa edilerek dâva ewrakı bozma isteyen tebliğname ile verilen tetkik selâhiyetine binaen daireye gönderilmekle icâbî müzakere olundu :

1 — Maznunun müsteri targından biçilen buğday mahsulünü yiğim yerinden alıp arabasına yüklemek suretiyle götürmek istemesinin gayrimenkulün aynıne karşı işlenmiş bir tecavüz sayılamayacağı gözetilmeden ve müştekinin ikaz ve ihtarı üzerine maznunun mahsülü götürmekten vazgeçmiş olmasına göre suçun kanunî unsurlarının teşekkürî etmemiş olduğuuda nazara alınmadan yazılı şekilde mahkûmiyet kararı verilmesi,

Bozmayı gerektirm's ve maznunun temyiz itirazları bu itibarla vârid görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolaü tebliğname vechiile BOZULMASINA ve on lira bozma harcmîn haksız çıkışaktan alınmasına 8.10.1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Rezalet çıkartacak derecede sarhoş olan maznunun kendisini karakola görmek isteyen memurun bu davetine muhalefet için nüfus ve müessir kuvvet sarfetmek suretiyle T. C. K. 260 inci maddesine mugayir Ha-

702

reketi, (tecavüz unsurunu) ihtiiva etmediği cihetle, sarhoşluk suçundan dolayı 571inci madde ile cezalandırılması doğrudur.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi
Esas : 7693 — Karar : 13177

Tecavüzkâr mahiyette sarhoş olmak ve vazifede bekçiye menfi mukavemette bulunmaktan maznun kimselerden Halil Özdemir'in yapmış duruşma sonunda; rezalet çıkaracak derecede sarhoş olup kimseye tecavüz etmemiş olmasına göre sabit olan adı sarhoşluk ve memura menfi mukavemetten hareketine uyan T. C. K. nunun 571, 260inci maddeleri gereğince yedi gün hapi sve on beş gün hafif hapis cezalarıyla mahkûmiyetine ve cezalarının teciline dair (Akhisar) Asliye Ceza Hâkimliğinden ve rilen 2.4.1956 tarihli hükmün sarhoşluğu müteallik kısmının temyizenteşkîri mafevk Manisa C. M. U. İliği tarafından müddetinde istida edilerek dâva evraki bozma isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu:

Kabul edilen menfi mukavemet tecavüz unsurunu ihtiiva etmemesine ve olsa göre mahallî C. Müddeiumumisinin 572inci maddenin tabiki icap edeceğine münhasır bulunan temyiz itirazı ve tebliğnamedeki bozma istemi vârid görülmeliğinde reddiyle Halil hakkındaki sarhoşluğu müteallik hükmün TASDİKINA 16.10.1956 atrînde ittifakla karar verildi.

İlk tahkikatı yapmış olan hakim'in o dâvanın muhakemesinde bulunması yolsuzdur.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi
Esas : — 8270 Karar : — 13442

Münireye gryabında madde tâyini suretiyle hakarette bulunmaktan maznun İbrahim Bolat (Polat) m; T. C. K. nun 480/1, 59, 89, 94 üncü

maddeleri gereğince iki ay onbeş gün hapis ve yüz altmış altı lira altmış kuruş ağır para cezaları ile mahkûmiyetine ve cezalarının teciline dair (Yeşilhisar) Asliye Ceza Hâkimliğinden verilen 29.3.1956 tarihli hükmün temyizten tetkiki mahallî C. Müddeiumumiliği tarafından müddetinde istida edilerek dâva evrakı bozma isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu :

1 — Son tahkikatın açılmasına karar veren hâkim tarafından duruşma yapılarak hüküm tesis edilmesi,

Bozmayı gerektirmiş olduğundan hükmün sair cihetleri tetkik edilmeksiz:in bu sebepten itiraz ve istem gibi BOZULMASINA 22.10.1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Yeminsiz şahadet edilmiş olan ahvalde, ya'an şahadet cărmünden dolayı tâyin olunan cezanın, 286 ncı maddenin son fikrasına tevfikan ienizili icabeder.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi

Esas : 8420 — Karar : 13834

Sulh Hukuk Mahkemesinde yalan şahadette bulunmaktan maznun Abdul'ah Uzun'un yapılan duruşma sonunda; esas dâva bitmeden vaki rücu nazara alınarak T. C. K. nun 286/1, 289/2 ncı maddeleri gereğince bir ay onbeş gün hapsine dair (Muş) Asliye Ceza Hâkimliğinden verilen 20.10.1954 tarihli hükmün temyizten tetkiki maznun tarafından müddetinde istida ve şartı ifa edilerek dâva evrakı bozma isteyen tebliğname ile daireye gönderilmekle icabı müzakere olundu :

1 — Maznunun yalan olduğu kabul edilen 1.7.1952 tarihli Hukuk Mahkemesindeki ifadesinin yeminsiz olarak alındığına göre 286 ncı maddeinin son fikrasının tatbiki lüzumundan zâhul olunması,

201

Bozmayı gerektirmīş ve maznunun temyiz itirazları bu itibarla vârid bulunmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı istem gibi BOZULMASINA ve on lira bozma harcının haksız çıkışaktan alınmasına 27.10.1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Cezaların, şahsilīgi prensibine muhalif olarak, bir suçun muhitte fazla işlenmesi gibi maznunun şahsi ile ilgisi bulunmuyan bir sebebe istinaden cezanın asgarî haddinin aşılması yolsuzdur.

Temyiz Dördüncü Ceza Dairesi

Esas : 8837 — Karar : 14060

Mirza'yı on sekiz gün işinden kalacak derecede yaralamaktan maznunu Hasan Yılmaz'ın; T. C. Kanununun 456/1, 51, 55inci maddeleri gereğince bu gibi suçalırm bu muhitte fazla bulunması sebebiyle ibreti müessire olması bakımından takdiren iki ay hapsine dair (Kangal) Asliye Ceza Hâkimliğinden verilen 31. 10. 1955 tarihli hükmün temyizenin tetkiki mahkûm tarafından müddetinde istida ve şartı ifa edilerek dâva evrakı bozma isteyen tebliğname ile daireye gönderilmesekle icabı müzakere olundu :

Cezaların şahsilīgi prensibine muhalif olarak maznunun şahsi ile ilgisi bulunmuyan sebebe dayanılarak cezanın asgarî haddinin aşılması suretiyle takdirde isabetsizlik edilmesi,

Bozmayı gerektirmīş ve maznunun temyiz itirazları bu itibarla vârit bulunmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi BOZULMASINA ve on lira bozma harcının haksız çıkışaktan alınmasına 1. 11.1956 tarihinde ittifakla karar verildi.

Zog

ADALET DERGİSİ

1956 YILI

1 — 12 Sayıları arama cetvellerinin
bulundukları sahifeleri gösterir

Umumî Fihrist

Makaleler

Sahife

1 — Makale başlıklarına göre alfabetik arama cetveli	1382
2 — Makale sahiplerinin adlarına göre alfabetik arama cetveli	1390

Diger Nesriyat

3 — Yeni Eserler	1397
4 — Adliye Vekâleti Ayırma Meclisi Kararları	1404
5 — Düzeltmeler	1404
6 — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 62 nci maddesinin teş里斯i hakkındaki Türkiye Büyük Millet Meclisi Adliye Encümeni Tetkik ve Müzakere Raporu	1404

FEDERAL MAHKEME KARARLARI

7 — Federal Mahkeme Kararları	1404

206

TEMYİZ MAHKEMESİ KARARLARI

H u k u k K i s m i

8 — Tevhidi İctihat	1405
9 — Heyeti Umumiye	1419
10 — İlkinci Hukuk	1421
11 — Üçüncü Hukuk	1422
12 — Beşinci Hukuk	1426
13 — Altıncı Hukuk	1435
14 — Yedinci Hukuk	1436
15 — İcra ve İslâs	1440
16 — Ticaret	1449

TEMYİZ MAHKEMESİ KARARLARI

C e z a K i s m i

17 — Tevhidi İctihat	1453
18 — Umumî Heyet	1455
19 — Birinci Ceza	1457
20 — İlkinci Ceza	1460
21 — Üçüncü Ceza	1461
22 — Dördüncü Ceza	1462
23 — Beşinci Ceza	1484

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ KARARLARI

24 — Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları	1487

707

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde
çıkan makaleler

(Makale başlıklarına göre)

Alfabetik Arama Cetveli

A

	Sayı	Sahife
Alman, İsviçre ve Türk Hukukuna göre istihdam edenlerin mesuliyeti (Dr. iur. Kemal REISOĞLU)	11	1181
Anglosakson memleketlerinde adlı teşkilât (Dr. Turgut SENGİR)	2	203
Avukatlık ücretine dair incelemeler (Sıtkı AKYAZAN)	11	1227
Avukatlık ücretine dair incelemeler (Sıtkı AKYAZAN)	12	1341

B

Basın mevzuatımızda cezaya mütaallik usulî hükümler (Yalçın TUNA)	1	48
Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation üzerinde bir in- celeme (Sun'ullah ÜNER)	9	972
Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation üzerinde bir in- celeme (Sun'ullah ÜNER)	10	1117

708

Sayı Sahife

Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation üzerinde bir inceleme

(Sun'ullah ÜNER) 11 1250

Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation üzerinde bir inceleme

(Sun'ullah ÜNER) 12 1331

5917 sayılı kanun üzerinde mukayeseli bir inceleme

(Abdullah GÜNER) 6 639

Bir içtihat dolayısıyla Türk Ceza Kanununun 430/2 ve 416/5 üncü maddeleri hakkında bir tetkik

(Necmeddin EMRE) 4 447

Birleşmiş Milletler Avrupa Semineri çalışmaları

(Salâhattin ATALAY) 4 421

Borçlar Kanununun 55inci maddesi bakımından hissedarın müstahdem sayılıp sayılamayacağı

(Rıza DÜZCEER) 7 753.

C

Cemiyeti suçlardan korumak için alınan tedbirler (tehlikeli hal meselesi hakkında rapor)

(Kemalettin KAZUK) 6 585

Ceza Mühakemeleri Usulü Kanunu üzerinde bir inceleme

(Salim YAMAN) 2 233

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu tadel edilirken

(M. Sabri LİVANELİOĞLU)

2 254

Cæzaevi Binası

(Turhan Tufan YÜCE)

2 225

C

Çocuk Psişiyatrisi tarihine toplu bir bakış

(Prof. Dr. Behçet KAMAY - Dr. Halûka MENTES)

4 419

D

Dâvacının gösterdiği hukukî sebepler vazifenin tâyi-
ninde müessir olamaz.

(Kemal Galip BALKAR)

7 701

Devletler Ceza Hukuku bakımından ülkede işlenen
suçlar

(Dr. A. Pulat GÖZÜBÜYÜK)

2 217

E

Erkek - Kadın Hukukî Müsavatı

(Ali Nâim İNAN)

8 799

G

Gayri kanunî rekabet hukukunda âmme menfaati

(Dr. Osman TOLUN)

5 522

Gayri meşru rekabete dair kanunlar ve Devletler Hu-
susî Hukuku

(Dr. Osman TOLUN)

1 71

*Sayı Sahife***H**

Haksız İktisap
(Prof. Dr. Şakir BERKİ) 10 1073

Hollanda Anayasasının dış münasebetlere ait maddelerinde yapılan tadilât
(Rasim FENMEN) 2 179

I

İhtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz
(Nazif Ruhi ÖZÜARI) 3 361

İlmî Bakımdan İspat Hakkı
(Prof. Dr. Faruk EREM) 1 22

Inhibisyonla ölüm ve şokla münasebeti
(Prof. Dr. Behçet T. KAMAY) 7 707

İsviçre Federal Mahkemesinin Borçlar Hukuku Sahnâdaki İçtihatları
(Dr. Osman TOLUN) 9 942

İsviçre'nin Sistematik Kavanın ve Nizamat Külliyyatı.
(1848 - 1947) (Recueil Systématique Des Lois ordonnances : 1848 - 1947)

Tercüme eden : Dr. Vamik TOPRAK 12 1319

İsviçre'nin Valais; Fribourg; Vaud, Neuchatel Kantonlarının Vesayet ve Kayyimlik İdare ve Teşkilâti
Nezih ELPE 9 1002

İsviçre'nin Valais, Bern, Freibourg, Vaud, Neuchatel Kantonlarının Vesayet ve Kayyimlik İdare ve Teşkilâti
Nezir ELPE 10 1102

ZU

K

Kanun yolları ve C. Müddeiumumisinin temyiz yetkisi üzerinde bir inceleme (Fahrettin KIYAK)	6	628
Karşılıksız Çek (Prof. Dr. Faruk EREM)	9	935

Kat Mülkiyeti ve (Société Suisse Des Juristes'in 956 yıllık kongresi (Safa REISOĞLU)	11	1207

Kendi kendine hizmet, mağazalarda satım akdinin tekemmülü	1	94

M

Menkul mülkiyetinin iktisap olarak Lügata (Tahir KANIK)	8	888

Mer'a, yaylak ve kışlak iddialarının ispat şekli (Ahmet Hıfzı GÖZÜBÜYÜK)	11	1245

Modern hukukta hâkimin salâhiyeti (Dr. Emcet BELGESAY)	5	495

Müruruzaman (Doç. Dr. Şakir BERKİ)	1	105

Müteselsil borç ile kefalet arasında bir mukayese (Dr. S. Sulhi TEKİNAY)	7	742

N

Nâsi Izrar (Prof. Dr. Faruk EREM)	12	1305

Sayı Sahife

O

Organ ortaklıkları veya uzuv şirketler

(Dr. A. Şeref GÖZÜBÜYÜK)

3 373

Orman Kanununun 120. maddesinin tatbikati hakkında

(Rüştü OKŞAR)

3 355

P

Pey akçesi ve zımancı rücu

(Rıza DÜZCEER)

3 342

S

Suç ve tahsil

(Salâhattin ATALAY)

5 513

Ş

Şuf'a Hakkı

(Ord. Prof. Mustafa Reşit BELGESAY)

1 123

Şuf'a hakkını akim bırakmağa mâtufl bir teşebbüüs olarak gabin dâvası

(Volf ÇERNİS)

7 719

Şuf'a hakkını akim bırakmağa mâtufl bir teşebbüüs olarak gabin dâvası

Volf ÇERNİS

8 836

20

T

Taksiratlı ve hileli iflâs

(Prof. Dr. Faruk EREM)

10 1063

Ticari Hapis Hakkı

(Dr. Osman TOLUN)

3 515

Temyiz kudretinden mahrumiyet halinde haksız fil
mesliyeti ve bir "cour de Justice" kararı

(Safa REİSOĞLU)

10 1090

Temyiz Markemesi Ceza Umumî Heyetinin 22/6/963
gün ve esas : 4-77, karar : 3 sayılı kararı ile Tem-
yiz Mahkemesi 4 üncü Ceza Dairesinin bazı karar-
ları üzerinde bir tetkik

(Safa AĞLARCI)

2 241

Türk Ceza Kanununun 434 üçüncü maddesinin şümülü
ve tekerrür meselesi

(Ali ARCAK)

8 872

Türk Ceza Kanununun 453 üçüncü maddesinin tarlili

(M. Muhtar CAĞLAYAN)

2 250

Türk Teşkilatı Esasiye ve Milletvekilleri seçimi hak-
kında Atlantik Mecmuası muharrirlerine yapılan be-
yanat

(Prof. Dr. Hüseyin Avni GÖKTÜRK)

5 485

Sayı Sahife

U

Uyuşmazlık Mahkemesinin bir içtihadı
(Kemal Galip BALKAR)

12 1317

Y

Yaş tashihi dâvaları dolayısıyle yaş tâyininde (hukukî) bilirkişi mütalâaları ve bunlara istinaden hukukî durum ve değeri üzerinde düşüneler ve Yüksek Adliye Vekâletinin çok isabetli bulunan 19/3/1956 tarihli ve 35/7 sayılı tamimler
(Safa AĞLARCI)

6 616

Yayla dâvaları ve bir Hukuk Heyeti Umumiye kararı
(A. Lütfi MUSLUOĞLU)

4 437

Z

Zina ve füçür mahsülü çocukların nafaka hakları
(Vamık TOPRAK)

9 992

Zinanın ispatı
(Dr. Hakkı DEMİREL)

4 433

218

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde
çıkan makaleler

(Makale sahiplerinin adlarına göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

A. PULAT GÖZÜBÜYÜK (Dr.)

Devletler Ceza Hukuku bakımından ülkede işlenen suçlar

2 217

ABDULLAH GÜNER

5917 sayılı kanun üzerinde mukayeseli bir inceleme

6 639

AHMET HIFZI GÖZÜBÜYÜK

Mer'a, yaylak ve kışlak iddialarının ispat şekli

11 1245

A. ŞEREF GÖZÜBÜYÜK (Dr.)

Organ ortaklıları veya uzuv şirketleri

3 575

A. LÜTFİ MUSLUOĞLU

Yayla dâvaları ve Hukuk Heyeti Umumiye kararı

4 437

ALİ NAİM İNAN

Erkek - Kadın Hukuki Müsavatı

8 799

ALİ ARCAK

Türk Ceaz Kanununun 434 üncü maddesinin şümülü ve tekerrür meselesi

8 872

B

BEHÇET T. KAMAY (Prof. Dr.)

Inhibisyonla ölüm ve şokla münasebeit

7 707

26

Sayı Sahife

KAMAY (Prof. Dr.)
 HALÜKA MENTES (Dr.)
 Çocuk Psişiyatrisi tairhine toplu bir bakış 4 419

E

EMCET BELGESAY (Dr.)
 Modern hukukta hâkimin salâhiyeti 5 495

F

FAHRETTİN KIYAK

Kanun yolları ve C. Müddeiumumisinin tem-
 yiz yetkisi üzerinde bir inceleme 6 628

FARUK EREM (Prof. Dr.)

11 — İlmî bakımdan ispat hakkı	1	22
22 — Karşılıksız çek	9	935
33 — Taksirathî ve hileli iflâs	10	1063
44 — Nâsi Izrar	12	1305

H

HAKKI DEMİREL (Dr.)
 Zinanın ispatı 4 453

HÜSEYİN AVNİ GÖKTÜRK (Prof. Dr.)

Türk Teşkilâtı Esasiye ve Milletvekilleri seçimi
 hakkında Atlantik Mecmuası muharrirlerine
 yapılan beyanat 5 485

K

KEMAL GALİP BALKAR

- 1 — Dâvacının gösterdiği hukuki sebepler vazife-
nin tâyininde müessir olamaz. 7 701

- 2 — Uyuşmazlık Mahkemesinin bir içtihadı 12 1317

KEMAL REISOĞLU (Dr. iur.)

- Alman, İsviçre ve Türk Hukukuna göre istih-
dam edenlerin mesuliyeti 11 1181

KEMALETİTİN KAZUK

- Cemiyeti suçlarından korumak için alınan ted-
birler (tehlükeli hâl meselesi hakkında rapor) 6 585

M

M. MUHTAR ÇAĞLAYAN

- Türk Ceza Kanununun 453 üncü maddesinin
tahlili 2 250

MUSTAFA REŞİT BELGESAY (Ord. Prof.)

- Şuf'a hakkı 1 12

M. SABRİ LİVANELİOĞLU

- Ceza M. Usulü K. Tadil edilirken 3 534

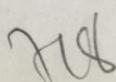
N

NAZİF RUHİ ÖZÜARI

- İhtiyaçlı tetbir ve ihtiyaclı haciz 1 94

NECMEDDİN EMRE

- Bir içtihat dolayısıyla Türk Ceza Kanununun
450/2 ve 416/3 üncü maddeleri hakkında bir
tetkik 4 447

Sayı Sahife

NEZİH ELPE

1 — İsviçre'nin Valais; Fribourg; Vaud Neuchatel Kantonlarının Vesayet ve Kayyimlik İdare ve Teşkilatı	9	1002
2 — İsviçrenin Valais, Bern, Freibourg, Vaud Neuchatel Kantonlarının Vesayet ve Kayyimlik İdare ve Teşkilatı	10	1102

O

OSMAN TOLUN (Dr.)

1 — Gayrimeşru rekabete dair Kanunlar ve Devletler hususî Hukuku	1	71
2 — Ticarî Hapis hakkı	3	315
3 — Gayrikanunu rekabet Hukukunda âmme menfaatı	5	522
4 — İsviçre Federal Mahkemesinin Borçlar Hukuku Sahasındaki İçtihatlar	9	942

R

RASİM FENMEN

Hollanda Anayasasının dış münasebetlere ait maddelerinde yapılan tadilât	2	179

RIZA DÜZCEER

1 — Pey Akçesi ve Zımanı rücu	3	342
2 — Borçlar K. 55inci mad. bakımından hissedarın müsdehdem sayılıp sayılmiyacağı.	7	753

RÜŞTÜ OKŞAR

Orman Kanununun 120nci maddesinin tatbiği hakkında	3	355

269

S

SAFA AĞLARCI

- 1 — Temyiz Mahkemesi Ceza Umumi Heyetinin
22/6/1953 gün ve Esas : 4/77 Karar : 3 sayılı
kararı ile Temyiz Mahkemesi 4 üncü Ceza
Dairesinin bazı kararları üzerinde bir tetkik 2 241
- 2 — Yaş tashihi dâvaları dolayısıyle yaş tayininde
(Hekim) bilirkişi mütalâaları ve bunlara isti-
naden hukuki durum ve değeri üzerinde dü-
şünceler ve yüksek Adliye Vekâletinin çok isa-
betli bulunan 19/3/1956 tarihli vt 35/7 sayılı
tamimler 6 616

SAFA REISOĞLU

- 1 — Temyiz kudretinden mahrumiyet halinde hak-
sız fiil mesuliyeti ve bir “cour de justice” ka-
rarı 10 1090
- 2 — Kat Mülkiyet ve “Société Suisse Des Juristes”-
in 1956 yıllık kongresi 11 1207

SELİM YAMAN

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu üzerinde
bir inceleme 2 233

SALÂHATTİN ATALAY

- 1 — Birleşmiş Milletler Avrupa semineri çalışma-
ları 4 421
- 2 — Suç ve Tahsil 5 513

SITKI AKYAZAN

- 1 — Avukatlık ücretine dair incelemeler 11 1227
- 2 — Avukatlık ücretine dair incelemeler 12 1341

220

*Sayı Sahife***S. SULHİ TEKİNAY (Dr.)**

Müteselsil borç ile kefalet arasında bir mukayese

7 742

SUN'ULLAH ÜNER

1 — Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj ve Probation üzerinde bir inceleme

9 742

2 — Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve probation üzerinde bir inceleme

10 1117

3 — Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz sistemleri, Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation

11 1250

4 — Belçika, İsviçre ve Fransa İnfaz Sistemleri Belçika'da Patronaj Komiteleri ve Probation

12 1331

Ş**ŞAKİR BERKİ (Doc. Dr.)**

1 — Müruruzzaman

1 105

2 — Haksız İktisap

10 1073

T**TAHİR KANIK**

Menkul mülkiyetinin iktisap olarak Lûgata

8 888

TURAN TUFAN YÜCE

Cezaevi binası

2 225

TURGUT SENGİR (Dr.)

Anglosakson Memleketlerinde Adli Teşkilât

2 203

721

V

VAMIK TOPRAK (Dr.)

- 1 — Zina ve fücur mahsülü çocukların naflaka hakları 9 992

- 2 — İsviçre'nin Sistematik Kavanın ve Nizamat Külliyesi. 1848 - 1947
 (Recueil Systematique Des Et Ordonnances 1848 - 1947) 12 1519

VOLF CERNIS

- 1 — Şuf'a hakkının akım bırakmağa mâtuf bir teşebbüs olarak Gabin Dâvası 7 719
- 2 — Şuf'a hakkının akım bırakmağa mâtuf bir teşebbüs olarak Gabin Dâvası 8 836

Y

YALÇIN TUNA

- Basın mevzuatımızda cezaya müteallik usul hükümler

2 233

TAHIR KANIK

TURAN TUFAN ALICE

TÜRKET SENCİR (D.)

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde
çıkan yeni eserler

(Kitap adlarına göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Adlı - Tıbbî Ekspertiz Mecmuası Yıl : 1955, Sayı : 7	1	132
" " " "	5	380
" " " "	9	1022
" " " "	5	542
" " " "	6	658
" " " "	10	1149
" " " "	12	1359
6570 sayılı kanuna göre yeni kira		
Tahsin OKUR	3	378
Ankara Barosu Dergisi, Yıl : 1955, Sayı : 6	1	132
" " " " Yıl : 1956, Sayı : 1	5	378
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi		
Cilt : X, Sayı : 2	1	130
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi		
Cilt : X, Sayı : 4	7	768
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi		
Cilt : XI, Sayı : 1	11	1275
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi		
Cilt : XI, Sayı : 5	11	1276

223

Armağan

Ord. Prof. Muammer Raşit SEVİG'e
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1956 10 146

Askerî Adalet Mecmuası, Yıl : 1, Sayı : 5	1	132
„ „ „ Yıl : 2, Sayı : 5	8	901
„ „ „ Yıl : 1, Sayı : 4	4	457
„ „ „ Yıl : 2, Sayı : 6	9	1024

Askerî Ceza Hukuku Umumî Kısım ve Usul
Doçent Dr. Sahir ERMAN 9 1018

B

Bakanların görev ve sorumluları
Doçent Dr. Necip BİLGE 5 540

Bizde icra ceza dâvaları ve 5917 sayılı kanuna göre
açılan dâvalarla icra ceza dâvalarının mukayesesini
Halit NAYIR 3 377

Borçlar Hukuku
Umumî ve Hususî Hükümler
Prof. Dr. Şakir BERKİ 7 762

C

Ceza hükümlerini havi tam metinli hususî kanunlar.
Cilt : 2
Kemal BORA, Bahâ SOYSAL, Payende BORA,
Mukadder SOYSAL, Semih KÖKSAL, Fahreddin
ÖRCÜN, Âdil GALATALI 11 12655

Sayı Sahife

D

Deniz Nakliyat Sigortasının Kaideleri ve Tatbikatı
 Müellifleri : Fredrick Templeman ve C. T. Gren Acre
 Tercüme eden : Osman YÜCESAN 7 763

E

Emniyeti suiistimal cürümeli
 Kenan BULUTOĞLU 1 126

F

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Şerhi
 Ord. Prof. Mustafa Reşit BELGESAY 5 540

G

Gayrimenkul Tasarrufları ve Tapu Sicilli Tatbikatı
 11inci bası
 Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet VELİDEDEOĞLU - Ga-
 lip ESMER 1 537

Gayrimenkullerin akit esasına dayanan iktisap ve
 tescilleri
 Senai OLGAÇ - Mustafa R. KARAHASAN 11 1267

H

Halk efkârı, mefhumları ve tesir sahaları
 Dr. Nermin ABADAN 8 899

Adalet Dergisi Sayı : 12 1956 F : 7

728

Hukuk Başlangıcı Ord. Prof. Abdülhak Kemal YÖRÜK	12	1555
Hukukta keşf Orhan YILMAZ	1	127
Hukuk İctihatlar Dergisi, Yıl : 4, Sayı : 55 " " " Sayı : 56 " " " Yıl : 4, Sayı : 54	2 2 1	262 262 135
İcra ve İslâs Kanunu Şerhi. Cilt : I - II Ord. Prof. Mustafa Reşit BELGESAY	12	1554
İctihatlı ve izahlı ceza hükümlerini muhtevi kanun ve nizamnameler. Cilt : II, III Hazırlayanlar : Sabiha TAŞÇIOĞLU Fahrettin KI- YAK, Sadi KAZANCI ve Ömer Faik GÜVEN	2	259
İdare Dergisi, Yıl : 26, Sayı : 237 " " Yıl : 27, Sayı : 238 " " Yıl : 27, Sayı : 259 " " Yıl : 27, Sayı : 240 " " Yıl : 27, Sayı : 241	2 3 7 8 9	260 381 771 204 1022
İpoteften kurtarma Fahri Halil ÖRS	12	1558
İstanbul Barosu Dergisi Cilt : XXX, Sayı : 1 " " " Sayı : 2 - 5 " " " Cilt : XXX Sayı : 4 - 5 " " " Sayı : 6 - 7 " " " Yıl : 1956, Sayı : 8 - 9 " " " Yıl : 1956, Sayı : 10	7 7 8 8 11 12	769 769 901 902 1275 1360
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası Cilt : XX, Sayı : 1 - 4	1	129

72

Savit Sahife

İsviçre Medenî Kanununun Federal Mahkeme İctihatlarına göre sistemli izahı Cilt : I

Yazan : Prof. Dr. Pierre TOUR

Tercüme eden : Dr. Âmil ARTUS

10 1444

K

Kira Hukuku

Avukat Âkif ERANIL - Havri KULOĞLU

4 454

M

Medenî Kanunda ve Tatbikatta arsa üzerine inşaat hükümleri

Muin M. KÜLEY - Bülent ULUKUT

4 453

Müdâfaa masunivetî

Prof. Dr. Faruk EREM

9 1018

Mukayeseli İctihatlar (Haklarımız ve Borclarımız)

Kira ve Tahliye (Hususî sayı hazırlayanlar :)

Dr. Fevzi Muhip ALPEREN - Avukat Ömer
KÖPRÜLÜ

1 122

Mukayeseli Hukuk Dergisi, Yıl : 1, Sayı : 2

9 · 1020

Yıl : 1, Sayı : 1

8 902

11 1276

8

Seçimler ve oy üzerinde yapılan araştırmalarda kullanılan metodlar

Dr. Arif PAYASLIJOĞLU

11 1268

		Sayı	Sahife
Son İctihatlar Dergisi. Yıl : 13, Cilt : XI, Sayı : 98		6	670
„ „ „ Yıl : 13, Cilt : XI, Sayı : 101		10	1148
„ „ „ Sayı : 102		10	1149
„ „ „ Yıl : 1956, Sayı : 103		11	1274
„ „ „ Yıl : 13, Sayı : 104		12	1359
Sulh mahkemelerinin vazifesi ve buna mütedair Temyiz Mahkemesi İctihatları			
Dr. Nejat TÜZÜN		6	657
Sürasatrya ve alâkâlı beynelmilel hukukî tâbirler			
Yavuz FINDIKLIGİL		9	1019

T

Tatbikatta Yargıtay Kararları Dergisi.	Sayı: 78-79	1	134
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 80		2	260
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 81		3	379
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 82		4	456
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 83		5	543
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 84		6	659
„ „ „ „ „ Yıl: 7, Sayı: 85		7	770
„ „ „ „ „ Yıl: 8, Sayı: 86		8	903
„ „ „ „ „ Yıl: 8, Sayı: 87		9	1023
„ „ „ „ „ Yıl: 8, Sayı: 88		10	1150
„ „ „ „ „ Yıl: 8, Sayı: 89		10	1151
„ „ „ „ „ Yıl: 8, Sayı: 90		11	1272

Temyiz Mahkemesi Hukuk Genel Kurulu Emsal Kararları ve İctihadı Birleştirme Kararları, 1953-1955,
Cilt 2

Lütfi ÖMERBAŞ - Sadi ÇETİNDAR

6 655

Temyiz Mahkemesi Kararlarile "eski Hukukta" Miras
Hükümleri, Feraiz ve İntikal

Tacettin GÜROL

7 766

Sayı Sahife

Türk Cemiyetler Hukuku		
Ord. Prof. Dr. Hifzi Veldet VELİDEDEOĞLU		
Dr. AYTEKİN, M. ATAAY	2	258
Türk Gayrimenkul Hukuku. Alâkalı Mevzuat ve İç-tihatlar.		
Dr. Salih TÜRKMEN, Sadi KAZANCI, H. Selâmi YÜKSEL, Saim ÜNSEV, Bülent ERTEN	11	1269
Türk Hukukunda Hâkim Hukuki Mesuliyeti		
Dr. Emcet BELGESAY	12	1357
Türk Kanunları Daimî Kılavuzu Serisinden Türk Ceza Kanunu		
Hasan Lâmii YENER	12	1356
Türk Kanunu Medenisi Şerhi Aynı Haklar		
Ord. Prof. Mustafa Reşit BELGESAY	12	1355
Türk Medenî Hukuku, cilt 2, Aile Hukuku III üncü bası		
Ord. Prof. Dr. Hifzi Veldet VELİDEDEOĞLU	2	257
Vergi Mecmuası	12	1361
Yetişen Türk İdarecileri		
Hazırlayan : Dr. A. T. J. MATTHEWS		
Türkçeye çeviren : Nermine ABADAN	1	128
Zilyedlik, gayrimenkullerin zilyedlik esasına dayanan iktisap ve tescilleri		
Senai OLGAÇ - Mustafa R. KARAHASAN	7	764

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan

Ayrıma Meclisi Kararları

Sayı Sahife

Adliye Vekâleti Ayrıma Meclisi Umumi Heyetince
verilen 1956 yılma ait prensip kararı

2 312

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Raporlar

2556 sayılı Hâkimler Kanununun 62 nci maddesinin
tefsiri hakkındaki Türkiye Büyük Millet Meclisi Ad-
liyic Encümeni tetkik ve müzakere raporu

1 3

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Düzeltmeler

1 — 11 1305

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Federal Mahkeme Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

İdarî kararlar, Kesin hükümler, İnşaat zabıtası

1 136

770

Sayı Sayfaları

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi Tevhid İlçihat Kararları

(Karar özellerine göre)

Alfabetik Arama Cetveli

B — Sayı Sayfaları

I — İhtilâf:

5602 sayılı kanuna müsteniden tapulama işleminin kesinleşmiş bulunması, asıl hak sahibinin umumî mahkemelere tescilin tashihi yolunda dâva açmasına mâni olup olamayacağı.

II — Hukuki esaslar:

- 1 — 5602 sayılı kanunda aksine bir hüküm bulunmadığma göre, ana kanunlarla ve bilhassa Medenî Kanunun 933 üncü maddesiyle teminat altına almış olan, hakkı ihlâl edilmiş bulunan kimsenin umumî usullere tevfikan umumî mahkemelere dâva açmak salâhiyeti mahfuzdur.
- 2 — 5602 sayılı kanuna, bir bakıma, bir tavsiye kanunu mahiyeti atfedilmek mümkündür.
- 3 — 5602 sayılı kanunun istisnaî hükümleri, hukuki mahiyet taşımazı bakımından bu kanunun zaman ve mahal itibarıyle tesiri altına giren gayrimenkuller hakkında umumî mahkemelerde ikame olunacak dâvalarda tatbik edilmek icabeder.

71

- 4 — Bir kanunda geçen bir müddetin, bir hakkı izale edecek veya bir hakkın su-
kutunu mucip olacak mahiyette bulun-
ması için, kanunda açık bir hüküm sev-
kedilmiş olmak lâzımdır.
- 5 — 5602 sayılı kanunun 27 nci maddesinde
derpiş edilen 30 günlük itiraz müddeti, hu-
susî mahkemenin salâhiyetini tahdit eden
bir müddetten ibarettir. Esas itibariyle bu
müddet, bir sukutu hak müddeti değildir.
- 6 — Aynı kanunun 29 uncu maddesinin üçün-
cü fıkrası, kendisine tapu senedi verilen
alâkalımın, ölçü sebebine bağlanması
mümkün olan itiraz ve dâvasının dinlen-
memesini temin için sevkedilmiştir. Ha-
kikî hak sahibinin umumî mahkemelere
başvurmasına ve sicil kaydının tashihini
atlep etmesine bu fıkra hükmü engel ola-
maz.

III—Netice:

Yanlış tâhkika müstenit tapulama işleminin kesinleşmiş bulunması aslı hak sahibinin umumî mahkemelere tescilin tashihi yolunda dâva açmasına mâni olamaz.

Tarihi : 14/12/1955

Sayı : Esas : 20 — Karar : 29

5 545

C

I -- İhtilâf :

Cezayı müstelzim haksız fiillerden doğan tazminat dâvalarında zamanaşımı.

II -- Hukukî esaslar :

- 1 — Ceza dâvası devam ettiği müddetçe mutazarrır, müdahil sıfatını alarak ceza mahkemesinden tazminat talep edebilir.
- 2 — Haksız fiilin devlet tarafından takibi mümkün oldukça, tazminat dâvasını kabul etmek lâzımdır.
- 3 — Af Kanunu, Devletçe takibi ortadan kaldırır.

III -- Netice :

Cezayı müstelzim haksız fiillerin, Af Kanunu ile cezaî mahiyet ve vasıflarını kaybetmeleri hâlinde, bu fiillerden doğan tazminat dâvalarında ceza zaman aşımının değil, Borçlar Kanununun 60inci maddesinde derpiş edilen hukuk zaman aşımının tatkiki gereklidir.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 17 — Karar : 26

3 387

73

D

I — İhtilâf :

Devlet Demiryolları ve Limanları İşleemesi ile
memurları arasında

II — Hukuki esaslar :

- ♦ 1 — Sükût, sarıh bir irade beyanı gibi hüküm ifade eder. Sükût ile izhar olunan irade beyanı ile münyen bir şahsa hitap edilebilir.
- 2 — Terfi müddetinin doldurmuş olan bir memur işletmenin terfi ettirmemesini ve bu bapta vâki olan sükûtunu, memura karşılık tevcih edilmiş bir irade beyanı olarak kabul etmek icabeder.
- 3 — Memur, böyle bir irade beyanı karşısında, bu beyanı kabul etmiyorsa objektif hüsnüniyet kaidesi icabı olarak bir itirazda veya müracaatta bulunmak mükellefiyetindedir.
- 4 — Feragatın muteber olmaması, ancak Medenî Kanunun 25 üncü maddesiyle ve kanunların açık hükümlerile derpiş edilen hallere münrasırdır.
- 5 — Sarıh veya zımnî feragatı medenî hukukta anlaşılan mânada bir (itiraz) olup, bir (defi) değildir.
- 6 — Hukuk usulü Mahkemeleri Kanununun 76 nci maddesi hükmünce kanunları resmen tatbik ile mükellef olan hâkimin dosya

muhtevasmdan anlaşılan feragat durumu-
nu res'en nazara alması gereklidir.

III — Netice :

Gecikmiş olarak terfi yapılan memur, bir itiraz ve müracaatta bulunmaksızın bu derecedeki terfi müddetini de doldurarak, terfi gördükten sonra geç yapılan evvelki terfiine ait tarihin düzeltmesini ve bu düzeltmenin mütaakip terfileri-
ne in'ikâs ettirilmesini ve maaş kartlarının tahsilini istiyemez.

Tarihi : 30/11/1955

Sayı : Esas : 14 — Karar : 20

2 264

4772 sayılı kanunun 84 üncü maddesinin tatbi-
kını icabettiren hallerde iş verenin mesuliyetini
icabettiren hallerde iş verenin mesuliyetini ica-
bettiren kayıt ve şartların aranmasına mahal ol-
madığından 84 üncü maddenin 37 nci madde-
den müstakil olarak tatbikî lâzım geldiği H.

Tarihi : 23/5/1956

Sayı : Esas : 2 — Karar : 8

10 1152

E

I — İhtilâf :

Evlilik edinenin açtığı evlâtlik mukavelesinin
feshi ve evlâtlik rabitasının ref'i hakkındaki dâ-
vayı, onun ölümü halinde mirasçılarının takibe
salâhiyetli olup olmadıkları.

235

II — Hukukî esasları :

- 1 — Evlâtlık edinmeye ait mukaveleden doğan hakları münhasıran şahsa merbut haklardır.
- 2 — Evlâtlık mukavelesi, yapıldıktan sonra, taraflar için mameleke mütaallik bir takım hak ve mükellefiyetler doğurur.
- 3 — Evlâtlık edinen şahsin ölümü ile mukavele hükmü baki ve bundan mütevelliit haklar devam eyler.
- 4 — Medenî Kanunda ne gibi hakların veremeye intikal etmeyeceği, tahdit ve tasrih kılınmıştır.
- 5 — Dâva dilekçesi de, ıskatı âmir bir tasarruf olarak kabul edilebilir.

III — Netice :

Melenî Kanunun 258 ve mâtuûfı 457 nci maddelerine istinaden evlâtlık mukavelesinin feshi ve evlâtlık rabitasının ref'i hakkında açılan dâvanın rüyeti sırasında evlâtlık edinen şahsin ölümü halinde, kanunî ve hukukî haleffeler olan mirasçılarının dâvayı takip ve intaca salâhiyetleri vardır.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 11 — Karar : 24 3 382

736

H

I—İhtilâf:

Haricen tanzim edilen gayrimenkul satış senetlerine müsteniden verilmiş olan paranın istiradı yolu.

II—Hukukî esaslar:

- 1 — Gayrimenkulün haricen alm satımı muteber değildir.
- 2 — Haricen gayrimenkul satış veya satış vadisi hakkındaki senetler, bir akdi tazam-mun eder.
- 3 — Böyle bir akdin muteber olup olmadığı ve alınan paranın iadesi lâzım gelip gel-miyeceği hususunda tetkiki, mahkemeye aittir. İcra dairesinin vazifesinden hariçtir.
- 4 — Vazifenin tâyininde, dâva ve takip talebinin mahiyeti esastır.
- 5 — Bu gibi hallerde alacağın istenmesi değil, verilen paranın istiradı ve bunun züm-minda akdin feshi mevzuubahistir.

III—Netice:

Haricen gayrimenkul satışına veya satış vaa-dine mütaallik senetler hangi şekilde olursa ol-sun satış bedelinin istiradı icra dairesinden ta-lep edilemeyeip, mahkemye ait ve bu gibi talep-lerin tetkiki icra dairelerinin vazifesi raricindedir.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 18 — Karar : 27

4 458

732

Sayı Sahife

Haty'am ilhakmdan evvel Eytam Sandığına yarılış Turk Altınlarının bedeli dâva edildiği takdirde, dâva tarihindeki piyasa rayıcı üzerinden evrakı nakdiye olarak tahsiline karar vereceği hakkında.

Tarihi :

Sayı : Esas : 9 — Karar : 15

12 1562

Hazine 3667 sayılı kanuna tevfikan bir gayrimenkul bedelinin mâlike ödenmesi lâzım gelen hallerde bu mükellefiyetin doğumundan itibaren temerrüt faizi dahi ödenmek iktiza ettiği hakkında.

Tarihi : 9/5/1956

Sayı : Esas : 11 — Karar : 5 9 1025

İadei muhakeme dâvasının usulen teşkili tarefeyn edildikten sonra karara başlanması lâzim geldiği hakkında.

Tarihi : 23/5/1956

Sayı : Esas : 8 — Karar : 9 10 1155

I—Ihtilâf :

2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri kanunu-nun 22 inci maddesinin (4) üçüncü bendinde yazılı 10 senelik müddetin başlangıç tarihi.

M.S.

Sayı Sayfesi

Sayı Sahife

II — Hukukî esasları :

1 — Gayrimenkullerin hendesi ve hukukî durumlarını doğru olarak tesbit için 2613 sayılı kanun ve bu kanunun sureti tâbikatını gösteren nizamname bir takım eşkâl ve merasim tâyin eylemiştir.

2 — Tescil ânında hendesi ve hukukî durum hakkındaki kadsatro işlemleri sona ermiş, sivil durumu kat'iyen ve aleniyet kesbetmiştir.

3 — 2613 sayılı kanunun 22.inci maddesinin (H) bendinde mevzuubahis olan (kaydolunur) tâbirinden tescil keyfiyeti kat'edilmiş bulunmaktadır.

4 — Bu hüküm, Medenî Kanunun 638.inci maddesinde mevzu kaide ile ahenk temini maksadile sevk edilmiş bulunmaktadır.

III — Netice :

2613 sayılı kanunun 22.inci maddesinin (H) bendinde yazılı 10 senelik müddetin nızalı gayrimenkülün hazine adma tapuya tescil tarihinden başlaması lâzım gelir.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 10 — Karar : 23 277

277
239

I — İ h t i l â f :

İnhisarlar Umum Müdürlüğü ile memurları arasında

II — H u k u k i e s a s l a r :

- 1 — İnhisarlar Umum Müdürlüğü, mülhak bütçe ile idare olunan hükmî şahsiyeti haiz bir devlet müessesesidir.
- 2 — Kanunî hükümlere göre Umum Müdürlük ile memurları arasındaki münasebet tamamiyle bir âmme münasebeti olarak tanzim edilmiştir. Binaenaleyh, memurun bu âmme münasebetlerine aykırı hareketi sebebiyle verdiği zararlardan dolayı Umum Müdürlüğün haiz olduğu alacak hakkı, ticârî bir akit ve muameleden mütevelliit değildir.
- 3 — Mezkûr Umum Müdürlüğün, ticârî muamelelerini yürütmek için memur istihdam etmesi, ticârî muamelelerini teshih eder mahiyette fer'an ticârî bir muameledir.

III — N e t i c e :

İnhisarlar Umum Müdürlüğü memurlarının âmme mevzuatını aykırı hareketleri dolayısıyla idareye verdikleri zararlardan dolayı idare tarafından memur aleyhine açılacak dâvaların Hukuk Mahkemelerinde ve Umum Müdürlüğün ticârî muamelelerini yürütmek için istihdam ettiği

Sayı Sahife

memurların bu ticarî faaliyetler dolayısıyle ve bu ticarî faaliyetlere mahsus olan mevzuata aykırı hareketleri sebebiyle idareye verdikleri zararlardan mütevellit idare alacağının tâhsili zim-minda açılacak dâvaların da Ticaret Mahkeme-lerinde bakılması icap eder.

Tarihi : 30/11/1955

Sayı : Esas : 15 — Karar : 22

2 274

K

Köy gibi hükmî şahislara ait yayla mahalli ol-
duğu yolundaki iddiaların şahitle isbat olunamı-
yacağı hakkında.

Tarihi : 6/6/1956

Sayı : Esas : 9 — Karar : 10

11 1278

S

I—Ihtilâf :

Sigorta priminden dolayı İşçi Sigortaları Kurumu ile işveren arasında

II—Hukuki esaslar :

I — İşçi Sigortaları Kurumu ile işveren arası sigorta prime taallük eden dâvalar İş Mahkemesinin vazifesine dâhil değil.
ğildir.

Adalet Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 8

ZM

- 2 — Ticaret Kanununun 21inci maddesinin mutlak surette ticari saydığı sigortalar, akdî sigortalardır.
- 3 — Sosyal (Kanuni) Sigorta muamelâtm; ticari muamele saymak, hukukan caiz ve mümkün görülmemektedir.
- 4 — İşçi Sigortaları Kurumu muamelâtının bâzâthi ticari muamele olduğu yolundaki mülâhaza vârit değildir.
- 5 — Karayolları Trafik Kanununun 51inci maddesiyle derpiş edilen malî mesâliyeti sigortası akdî ve mecbûrî bir sigorta olup, Sosyal Sigortalar, bu yönlen kriyaslanamaz.

III—Netice:

İşçi Sigortaları Kurumu ile işveren arasında sigorta primine taallûk eden ihtilâflara müteâdir dâvaların rüyeti İş ve Ticaret Mahkemeleri olmayıp, Hukuk Mahkemeleridir.

Tarihi : 30/11/1955

Sayı : Esas : 15 — Karar : 21

2 268

T

Tâhkîm müddetinin uzatılması talebi üzerine H. U. M. K. 529 uncu maddesine müsteniden mahkeme reisince verilen kararın temyiz edilemeyeceği hakkında.

Tarihi : 6/6/1956

Sayı : Esas : 5 — Karar : 11

11 1280

U

Usulü dairesinde istimlak muamelesine teves-sül edilmeksizin gayrimenkülü yola kalbedilen şahsin, gayrimenkulünü yola kalbeden âmme hükmî şahsı aleyhine müdahalenin men'i dâvası açabileceği ancak dilerse bu fiili duruma razı olarak mülkiyet hakkının âmme hükmî şahsma devrine mukabil, bedel dâvası da açabileceğini ve bu takdirde istiyebileceği bedelin dâva tarihisdeki bedel olduğu hakkında.

Tarihi : 16/5/1956

Sayı : Esas : 1 — Karar : 6

9 1027

Usulü dairesinde istimlak muamelesine teves-sül edilmeksizin gayrimenkülü yola kalbedilen şahsin, gayrimenkulünü yola kalbeden âmme hükmî şahsı aleyhine açacağı bedel dâvasında müruruuzzaman mevzuubahis olamiyacağmdan Borçlar Kanununun 66 ncı maddesinin tatbik kabiliyeti bulunmadığı hakkında,

Tarihi : 16/5/195

Sayı : Esas : 1 — Karar : 7

9 1030

V

I -- İhtilâf :

Vasiyetenâmen'in iptali içün açılan dâvalarda ha-sim.

ZWS

II -- Hukukî esaslar:

- 1 — Medenî Kanunun 497 nci maddesi ile bir vaziyeti tenfiz memurunun vasiyetname ile nasbolunabileceğini kabul etmekle onda vasiyetname ile ittihaz olunabilen diğer tasarrufların tâbi oldukları muteriyet şartlarına tâbi kılmıştır.
- 2 — Vasiyeti tenfiz memuru naşrı müessisi, ölüme bağlı bir tasarrufu yani bir miras hukuku tasarrufudur.
- 3 — Tenfiz memuru esas itibarıyle ölüme bağlı tasarrufların iptali dâvasında dâvaci sıfatını almaya yetkili değildir. Tasarrufu hükümsüz addederse, bunun tenzisinden imtina edebilir.
- 4 — Tenfiz memuru aleyhine kabul edilen dâva ile iptali istenen vasiyetname topyekûn bâtlî olmayıp, iptali halinde sadece tenfiz memuru hakkındaki tasarruf hükümsüz ikalmiş olur.
- 5 — Tenfiz memurunun tayini bizatını iptal dâsı ile taarruza uğradığı takdirde bu memurun dâvalı olması zaruridir.

III -- Netice:

Mirasçılardan veya sair müstefitlerin Medenî Kanunun 499 ve 500 üncü maddelerinde yazılı sebeplerle istinaden yalnız tenfiz memuru aleyhine açıkları iptal dâvasının tezkik ve rüyeti icap eder.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 16 — Karar - 25

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Hukuk Umumi Heyeti Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

B

Sayı Sahife

Ba~~ed~~diye ile Ziraat Bankası arasında tahaddüs eden ihtilâfların 5555 sayılı kanun hükümlerine göre rüyet ve halli iktiza eder.

Tarihi : 26/10/1955

Sayı : Esas : 55 — Karar : 69

5 589

1 — Boşanma dâvası ikame edildikten sonra açılarak nafaka dâvasının rüyeti icabeder.

2 — Boşanma dâvasının salâhiyet noktasından reddedildiğinin anlaşılması nafaka dâvasının asliye mahkemesinde rüyetine mâni teşkil etmez.

3 — Salâhiyetsizlik kararının kesinleştiği ve dâvann da 10 gün içinde salâhiyetli mahkemedede takip edilmediğinin tebeyyün etmese halinde nafaka dâvasının sâlih mahkemesinde görülmesi mümkün olabilir.

Tarihi : 16/3/1955

Sayı : Esas : 2/17 — Karar : 15

1 142

ZWS

I

İşzi ücretinin indirilmesi halinde aradaki farkın dâva edilebilmesi için, ücretin indirilmesinden evvel ve sonra görülen işlerin mahiyetlerinin aynı olması lâzımdır.

Tarihi : 26/10/1955

Sayı : Esas : 102 — Karar : 125

3 391

O

Ölünceye kadar bakma mukavelesinin borçlunun kusuru yüzünden bozulması halinde, borçludan, aldığı şeyin istirdadına ve o şeyi kullandığı müddete tekabül eden değer kiranın tazminat olarak tahsiline dair verilen karar kanuna uygundur.

Tarihi : 23/3/1955

Sayı : Esas : 4/19 — Karar : 18

1 144

Ü

Ücreti vekâlet vesair dâva masrafları esas dâva zîmnâda talep edilmesi lâzım olup, bilâhare müstakil bir dâva mevzuu olamazlar.

Tarihi : 7/12/1955

Sayı : Esas : 3/39 — Karar : 39

4 460

Zheb

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
İkinci Hukuk Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetik Arama Cetveli

M

Sayı Sahife

Mirasta iadeye tâbi malın kıymeti, murisin ölüm tarihine göre takdir edilmek iktiza eder. Temlik, bedel mukabilinde olmuş ise, temlik bedelinin tamamen mahsubu caiz olmayıp, hisse nisbetinde mahsubu yapılır.

Tarihi : 19/4/1955

Sayı : Esas : 1547 — Karar : 2150

3 594

JW

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Üçüncü Hukuk Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Adalet mercii kararının infazından doğan uyuşmazlığı çözümeye yine Adalet mercii yeğkilidir.

Tarihi : 17/9/1954

Sayı : Esas : 6494 — Karar : 4758

1 146

B

Bilirkişi tarafından takdire dilen kıymetin hükmə esas alınması gerektir.

Tarihi : 24/9/1954

Sayı : Esas : 6776 — Karar : 5005

2 281

Bir hükmə şahsm, uzuvlarının tasarrufundan mesul olması için bu tasarrufun mevzuatına uygun bir şekilde yapılması gereklidir.

Tarihi : 21/9/1954

Sayı : Esas : 6649 — Karar : 4957

1 149

7/16

Sayı Sahife

Bir kimsenin ecrimisli talebinde bulunabilmesi için gayrimenkulün mülkiyetine veya menfaatına sahip olması, yani mâlik veya müstecir sıfatını haiz olması lâzımdır.

Tarihi :

Sayı : Esas : 7842 — Karar : 5681 12 1364

Çözülmesi başkabir meselenin neticesine bağlı bir uyuşmazlık halinde bu neticenin beklenmesi gerektir.

Tarihi : 27/9/1954

Sayı : Esas : 6573 — Karar : 5057 2 282

D

Dâva ve takip ücretleri hakkındaki mukavele yazılı şekilde tâbi olup başkaca sübüt delili ikame ve istima olunmiyacağından, temin teklifinden ve yeminin reddedilmesinden bahsile karar ittihâzi yolsuzdur.

Tarihi : 15/10/1956

Sayı : Esas : 5759 — Karar : 4914 11 1282

Devletin yardım veya iane kabilinden ödendiği paranın iadesi dâva edilemez.

Tarihi : 25/10/1955

Sayı : Esas : 7524 — Karar : 5429 5 307

ZWJ

E

Evlenmeden imtina halinde taahhüt edilen şartı cezai muteber değildir.

Tarihi : 10/9/1956

Sayı : Esas : 5395 — Karar : 4072

2 1283

Evlenme maksadiyle verilen başlık paranın evlenmemenin tahakkuk etmemesi halinde iadesi lazımlı
geçir

Tarihi : 22/9/1954

Sayı : Esas : 6753 — Karar : 4950

2 280

H

Haksız iktisapta dâva müürüuzzamanı, hak sahibinin haksız tediyede bulunduğu tarihten başlar.

Tarihi : 20/10/1955

Sayı : Esas : 7423 — Karar : 5283

3 396

Hizmet kusuru sebebiyle idareye karşı idarî kaza mercilerine dâva açmak gereklidir.

Tarihi : 17/7/1954

Sayı : Esas : 6458 — Karar : 4773

1 147

T

Taraflardan biri hakkında iki defa giyap kararı verilemez.

Tarihi : 1/10/1954

Sayı : Esas : 7073 — Karar : 5449

5 556

Sayı Sahife

Tazminata hükmedilebilmesi için zarar ile dâvâlinin fîli arasında illiyet bağının bulunması zoruridir.

Tarihi : 30/9/1954

Sayı : Esas : 6515 — Karar : 5190 5 555

U

Umumî mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen daireler ve belediyelerle sermayesinin tamamını devlete veya belediyeye veya hususî idareye ait daire ve müesseseler arasında çıkan uyuşmazlıklarını çözmeye o yerin yüksek dereceli hukuk hâkimi yetkilidir.

Tarihi : 21/9/1954

Sayı : Esas : 6459 — Karar : 4804 1 148

V

Vâdesi aynı zamanda sona eren borçlar için yapılan tediyede mahsup mütenasiben olur.

Tarihi : 28/9/1954

Sayı : Esas : 7003 — Karar : 5143 4 461

781

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde
Temyiz Mahkemesi
Beşinci Hukuk Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetik Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Açık kalan kayda istinaden vâkı iktisaplar sarıh
bir esasa dayanmadığından teferrûğ eden iyi niyet
sahibi de olsa muteber değildir.

Hükümsüz kalan kaydın iptali hakkındaki tapu
memurlarının müracaatlarından harç alımmaz.

Tarihi : 18/10/1915

Sayı : Esas : 5822 — Karar : 5650

4 470

B

Başkasının arazisi üzerinde bulunan ağaçlar hak-
ında Medenî Kanunun mer'iyetinden evvel teessüs
eden mülkiyet hakları mahfuzdur. Buna mütedair iddi-
aların usulen tâhkîkî icap eder.

Tarihi :

Sayı : Esas : 7791 — Karar : 6073

12 1363

XEN

Sayı Sahife

Belediyece kısmen istimlak olunan gayrimenkule 4633 sayılı kanunda yazılı hallerde hangisine göre kıymet takdir olunduğunun açıklanması lazımdır.

Kıymetin istimlak kararının tebliğ olunduğu tarihe göre takdiri gerekir.

Tarihi : 6/10/1955

Sayı : Esas : 4510 — Karar : 5270 9 1052-

1295 tarihli kararnameye tevkikan istimlak müamelesine ait ilânların istimlaklı yapan idare tarafından yapılmış olması idarenin Belediye komisyonuna takdir olunan bedeli kabullendiğini tazammun etmez. İstimlak bedelinin indirilmesi hakkında idare tarafından açılan davanın bu sebeple reddine karar verilemez.

Tarihi 14/7/1955

Sayı : Esas : 3028 — Karar : 1358 8 906-

Bir mâlikin kendi gayrimenkulünde yaptığı duvarın komşu penceresini kapatması, yıkılması için bir sebep teşkil etmez.

Cami avlularma yapılan inşaatta iyi niyet bahis konusu olamayacağından bu sebeble temelliği istenemez.

Tarihi : 1/4/1955

Sayı : Esas : 3886 — Kadar : 21⁸⁸ 6 644-

783

Bey'i vaadi senetlerinin rızaları muhtevi olarak tanzimi lazımdır.

Gayrimenkulün namma tescilinden evvel alıcıya teslim edilmiş olması gayrimenkul üzerinde aynı bir hak bahsetmez.

Tarihi : 17/9/1955

Sayı : Esas : 5912 — Karar : 4785

4 463

Borçlanma suretiyle dâvalı adına tesis edilen tapu kaydı Mal Müdürlüğü'nün iş'arı üzerine hazine adına tashih edildiğine göre, bu işlem idarî mercilerce ortadan kaldırılmıştır. Bu işlem idarî mercilerce ortadan kaldırıldığı takdirde, sicil kaydının tashihi cihetine gitmesi icabeder.

Tarihi : 6/2/1956

Sayı : Esas : 14873 — Karar : 1241

10 1161

Bozma kararından sonra dâvacının talebinin bir kısmından vazgeçmesi, müddeadehiye göre taayyün eden mahkemenin vazifesini değiştirmez.

Tarihi : 20/9/1955

Sayı : Esas : 5766 — Karar : 4856

4 464

Ç

Çiftçi Mallarını Koruma Meclisi temsil salâhiyetini haiz olmadığından husumet teveccüh etmez. Bu meclisin mülkiyet ihtilâflarını halle yetkisi yoktur.

Sayı : Esas : 132 — Karar : 713

6 661

TSK

Sayı Sahife

Ciftçiye topraklandırma kanuniyle Ziraat Vekâletine tanınan yetkili 5613 sayılı kanunla Başvekâlete devredilmiş olduğundan hazine avukatı bulunmayan yerlerde bu vekâleti aleyhinde açılan davalarda mahalli Mal Müdürünün temsil yetkisi yoktur.

Tarihi : 4/7/1955

Sayı : Esas : 4593 — Karar : 4095

7 776

D

Dâvalı tapu muhtevasını 1946 senesinde muakkadem tapu kaydına istinaden iktisap etmiş olduğundan davacılar davalıya karşı "nizâlı arktan kadimden beri istifade ettikleri" yolunda bir iddiada bulunamazlar.

Tarihi : 2/2/1956

Sayı : Esas : 8411 — Karar : 1096

10 1157

Dâvaya iştirak ve muvafakat izhar edildikten sonra mirasçılardan birinin duruşmaya gelmemesi muvafakatı hükümsüz bırakmaz.

Tarih : 3/2/1956

Sayı : Esas : 8712 — Karar : 1121

10 1159

Devlet Demiryolları istimlâkına ait 929 ve 1607 sayılı kanun hükümleri, mevcut demiryollarının tevsîi maksadiyle yapılan münferit istimlâk muamelelerine tatbik edilmez.

Tarihi : 6/10/1955

Sayı : Esas : 4372 — Karar : 5274

10 1156

758

G

Gezici mahkemeler kaldırılmış olduğundan, mahallinde Adliye Vekâletince gezici olarak görevlendirilmiş bir hâkim bulunmadıkça, Çiftçiyi Topraklandırma Kanuniyle ilgili dâvalara umumî mahkemelerde bakılmak lâzımdır.

Tarihi : 9/9/1955

Sayı : Esas : 5598 — Karar : 4555

7 778

I

İhtiyaçtan fazla olduğu Toprak Tevzi Komisyonu'na tesbit edilerek tevzi olunan mera'alar hakkında mahkemelerde dâva açılamaz. (İhtiyaç fazlası) olduğuna mütedair idarî muamelenin tetkiki idarî mercilere aittir.

Tarihi : 16/9/1955

Sayı : Esas : 6115 — Karar : 4750

7 774

İleride zarar vereceğinden bahsile bir kimsenin kendi mülküne diktığı ağaçların kesilmesi caiz değildir.

Tarihi : 13/9/1955

Sayı : Esas : 5509 — Karar : 4647

5 560

İstamlâk bedellinin tezyidini dâva eden mâlikin dâva sırasında gayrimenkulünü satması halinde yeni mâlik açılmış bulunan dâvayı takip edebilir.

Tarihi : 7/7/1955

Sayı : Esas : 2435 — Karar : 4195

7 772

Sayı Sahife

İstamlâk kararının kesinleşmesinden sonra idarenin vazgeçmesini mal sahibi kabul ettiği takdirde bedeli iade ederek gayrimenkulünü geri alabilir.

Tarihi : 50/9/1954

Sayı : Esas : 3212 — Karar : 5132

4 465

K

Kadim harkin dolmuş ve uzunluğu dolayısıyla temizlenmesinin masrafı mucip bulunması, diğer bir gayrimenkulde yeniden hark açılması için kanunî bir sebep teşkil etmez.

Tarihi : 10/5/1955

Sayı : Esas : 3663 — Karar : 3050

6 667

Medenî Kanunun 639 uncu maddesine tevfikan açılan tsecil dâvalarında gazete ile ilândan başka, gayrimenkulün bulunduğu köye münaşıp vasıtalarla en az üç defa ilân yapılmak, yüz ölçümü 20 dönümü geçen gayrimenkuller hakkında dâvacının istinat ettiği vergi kayıtları mahallinde tatbik edilirken vergi kaydında yazılı mevki ve sular birer birer okunup mahalmine belirtilmek ve bilir kişilerin buhusustaki mütalâaları gerekçelere istinat ettirmek gereklidir.

Tarihi : 6/2/1956

Sayı : Esas : 8826 — Karar : 1180

10 1160

Adalete Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 9

787

M

Milli Müdafaai ihtiyaçları için yapılan istimlakten vazgeçilmesi halinde muhakeme masrafı ve avukatlık ücreti hakkında karar vermek hakem heyetine değil, mahkemeye aittir.

Tarihi : 6/10/1955

Sayı : Esas : 5486 — Karar : 5273

9 1053

Mer'aların mülkiyeti Devlete ait olduğundan, Maliye Hazinesi de müdahalenin men'ini dâva edebilir.

Tarihi : 30/9/1955

Sayı : Esas : 6549 — Karar : 5174

5 557

Miras şirketi mümessili tarafından açılan dâvalarda da, temsile mirasçılardan birisinin aldığı harici satış bedelinden dolayı hapis hakkının nazara alınması lâzımdır.

Tarihi : 10/10/1955

Sayı : Esas : 6040 — Karar : 5375

4 469

Muhtaç çiftçiye tevzi olunan gayrimenkullerin çiftçi namına tescilinden sonra dahi tapuya müsteniden aynı hakkında dâva açılabilir.

Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun tatbiğiyle ilgili dâvalar gûna harc ve resme tâbi değildir.

Tarihi : 1/7/1955

Sayı : Esas : 4457 — Karar : 4084

7 775

758

Sayı Sahife

Muhtaç çiftçiye verilen toprakların aynı hakkında zilyedliğe müsteniden açılan dâvada, gayrimenkulün tevzi edilen şahıs namma tescil edildiğinin anlaşılması üzerine dâvacının davasını zilyedliğinin tesbitine hasretmesi caizdir.

Tarihi : 16/9/1955

Sayı : Esas : 601⁸ — Karar : 4737

8 907

Mücerret şahitlerin vazifesiz mahkemedede dinlenmiş olmaları vazifeli mahkemedede yeniden dinlenmelerini icabetmezse de, dâvalı hazine vekili tarafından bu şahitlerin dinlenmesi talep edilmiş bulunmasına ve ihtilâf da zilyedliğe taalluk etmesine binaen bu talebin is'af edilmesi icabeder.

Tarihi : 6/2/1956

Sayı : Esas : 8968 — Karar : 1265

10 1152

O

Ormanların Toprak Tevzi Komisyonlarında tarla olarak muhtaç çiftçiye tevzii miteber değildir.

Tarihi : 17/10/1955

Sayı : Esas : 6985 — Karar : 5607

11 1284

T

Tapu kaydına istinaden bulunan iyiniyet sahibi bir kimseye karşı Medenî Kanunun meriyetten evvel mevcut olsa bile, tapu siciline kayıtlı olmayan ayını bir hak talebinde bulunulamaz.

Tarihi : 27/9/1955

Sayı : Esas : 4157 — Karar 3273

5 558

789

Tapu sicil muhafizleri, evrak imüsbitesine uygun olmayan ve tapu kaydına uygun bulunmayan kayıtların taşihini istiyebilirler. Kayıt sahiplerinin hakklarıyla ilgili hususlarda alâkalıların dâva açmaları lâzımdır.

İhale yoluyla bir gayrimenkulü iktisabeden kimseının vayrimenkulün daha evvel kayıtlarını tetkik mecburiyeti yoktur.

Tarihi : 4/2/1955

Sayı : Esas : 2384 — Karar : 2118

6 662

Taraflara iskânen tahsis olunan gayrimenkuller hakkında 5667 sayılı kanun hükmü uygulanamaz.

İlk defa yapılan tahsise ait muamele idarî mercede iptal edilmedikçe, aynı gayrimenkulün bir başkasına verilmesi miteber değildir.

Tarihi : 7/10/1955

Sayı : Esas : 5900 — Karar 5324

4 467

Toprak Tevzii Komisyonunca hazine naminabeğtilen yerler hakkında senetsizden tescil yoluyla alınan tapuların iptalini istemeye hazinenin yetkisi vardır.

Tarihi : 16/9/1955

Sayı : Esas : 5931 — Karar : 4770

8 908

Ü

3710 sayılı kanuna göre, yapılan kısmî istimlâklarda gayrimenkulün geri kalan parçasındaki kıymet düşüklüğünün nazara alınması lâzımdır.

Tarihi : 8/4/1955

Sayı : Esas : 2924 — Karar : 2789

6 666

260

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan

Temyiz Mahkemesi

Altıncı Hukuk Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

Sayı Sahife

Hiç bir kelime Türk Alfabetesinde yarımsadaklı
(y) harfiyle bitmeyeceğinden Freddy olarak tashihine
mütedair hükmün kanun nef'ine bozulması hakkında

Tarihi : 28/9/956

Sayı : Esas : 7655 — Karar : 5305

12 1366

761

1956 yılı 1 — 12 sayılı Ada'et Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Yedinci Hukuk Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

B

Sayı Sahife

Bina, arzm mütemmim cüz'ü olup, mücerret arzin
tescili düşünülemediğinden vazife cihetinin buna
göre tâyini icabeder.

Tarihi : 16/2/1956

Sayı : Esas : 9572 — Karar : 1576

9 1036

D

Dâva dosyasının geçici arazi kadastro mahkeme-
sine devredilmesi gerekirken yanlışlıkla asliye hukuk
mahkemesine tevdiine karar verilerek hukuk mah-
kemesince de geçici arazi kadastro mahkemesine dev-
rine karar verilmesi halinde dâvacının bir kusuru bu-
lunduğu cihetle karşı taraf vekili için vekâlet ücreti
takdîrine mesağ yoktur.

Tarihi : 10/2/1956

Sayı : Esas : 9403 — Karar : 1403

12 1367

JKR

Sayı Sahile

K

Kadastro komisyonlarının kararlarına karşı vâki itirazların tetkik mercii kadastro mahkemeleridir.

Tarihi : 10/2/1956

Sayı : Esas : 9408 — Karar : 1392 11 1288

Köy içinde [kâin hâli yerler, hazineye ait olup köyün bu yerleri âhara temlik salâhiyeti yoktur.

Tarihi : 6/2/1956

Sayı : Esas : 14962 — Karar : 1198 11 1286

M

Medenî Kanûnun 659 uncu maddesine tevâfikan açılan tescil dâvalarında, ihtilâfın zilyedîk dairesinde halli ve hangi tarafın terciha şâyan hakkı olduğu araştırılmak lâzımdır.

Tarihi : 29/9/1955

Sayı : Esas : 5353 — Karar : 9152 3 403

Müruruzaman sebebiyle bir gayrimenkulü iktisapta, Kanunu Medenînin 658 ve 659 uncu maddelerinde yazılı şartların tahakkuku lâzımdır.

Tarihi : 2/4/1955

Sayı : Esas : 513 — Karar : 136 3 402

20

S

Şuf'a dâvasının ikamesinden sonra kadastroya başlanması dolayısıyle evrak Gezici Kadastro Mahkemesine devredilmiş bulunmasına göre dâvanın kabul ve rüyeti doğrudur.

Tarihi : 13/2/1956

Sayı : Esas : 14554 — Karar : 1479

9 1035

Tescil dâvalarında, Hazineden maada âmme hükümlü şahıslarının dâva konusu gayrimenkul ile ilgili bulundukları ihbar edilmediği ve cârî tâhrikattan da o yolda bir alâkanın mevcudiyeti anlaşılmadığı takdirde, husumetin bunlara teşmîli icabetmez.

Tarihi : 28/2/1956

Sayı : Esas : 9237 — Karar : 1595

9 1037

Tescil dâvalarında, köyde yapılan son ilândan itibaren üç ay geçmeden tescil kararı verilmesi caiz değildir.

Tarihi : 28/2/1956

Sayı : Esas : 10752 — Karar : 2035

9 1038

Tescili istenen gayrimenkullere Toprak Komisyonunca 4755 sayılı kanuna tevfikan el konularak hazine adına tescili cihetine gidilen hallerde bu kanunun tatbikinden mütevellit dâvaları rüyete salâhiyetli mahkemede usulen ikame o'unacak dâva ile hazinenin müdâhalesi men ve tapusu iptal edilmekçe tescil kararı verilemez.

Tarihi : 7/2/1956

Sayı : Esas : 8824 — Karar : 1294

11 1287

76L

Vergice hazine uhdesinde heyette gayrimenkule alt vergi borçları dâvalı tarafından, şâgil sıfatıyla ödendiğine göre bu gayrimenkul üzerindeki zilyedliği mâlik gibi gibi sayılamaz.

Tarihi : 13/2/1956

Sayı : Esas : 12958 — Karar : 1455

9 1034

783

1956 yılı 1 — 12 sayı'larda Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
İcra ve İslâs Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Ahval veren kefil asıl borçlu gibi, mesul olduğundan Borçlar Kanununun 493 üncü maddesinin tatbik yeri olmadığına dair.

Tarihi : 27/2/1956

Sayı : Esas : 1226 — Karar : 102

8 911

6570 sayılı gayrimenkul kiralari hakkındaki kanun hükümleri intizamî âmmeye taallük hasebiyle, meriyetinden evvel kesinleşmiyen hâdise'erde şâmil ve sâridir.

Tarihi : 2/6/1955

Sayı : Esas : 5452 — Karar : 3656

3 599

6084 sayılı kanunun meriyeti zamanında ve 1/1/1955 ten itibaren bir buçuk yıl içinde kiralanmış olup, kiranın devamı sırasında 6570 sayılı kanunun neşri üzerine bunun muvakkat birinci maddesine tâbi tutulan mecur için 1/7/1956 tarihinden itibaren muahhar kaunna göre icar bedeli farkının ödemesi lâzım geldiği hakkında.

Tarihi : 7/5/1956

Sayı : Esas : 2687 — Karar : 2702

10 1165

766

Sayı Sahife

B

Baskül, zahirecilikle meşgul borçlunun mesleğinin icrası için lüzumlu ve hacizden müstesnadır.

Tarihi : 7/5/1956

Sayı : Esas : 2694 — Karar : 2705 10 1166

Başkasının arasına inşa edilen gecekonduya haczi vazedilmesi sebebiyle İcra Kanununun 82 nci maddesinin 12 numaralı bendine müsteniden ileri sürülen şikayetin tekki läzim geldiğine dair.

Tarihi : 25/2/1956

Sayı : Esas : 978 — Karar : 974 7 779

Bey'i bilvefa senedine müstenit hakların Medenî Kanunun müruruzaman hükümlerine tâbi olmadığı, mülga Mecelle ahkâmma tâbi bulunduğu ve ipotek hakkı mahiyetinde olduğu hakkında.

Tarihi : 12/4/1956

Sayı : Esas : 2228 — Karar : 2177 9 1042

Bir alacağın müflis tarafından iffâstan evvel ipotekli temin edilip edilmediği hususunda alacaklı ile İllâs Dairesi arasında husule gelen ihtilâfın Ticaret Mahkemesince halli icabettiğine dair.

Tarihi : 28/2/1956

Sayı : Esas : 996 — Karar : 1102 8 912

267

Borçlu aleyhine evvelce ittihaz olunan merci kararı kesinleştiği surette takibin yenilenmesi üzerine icranın devamı lâzımgeldiğine ve takibe mesnet tutulan vesikanın hükümsüzlüğü hakkında sonradan mahkemeye dâva açılması da tedbîr mahiyetinde icranın tehirine dair bir karar ibraz edilmedikçe takip durdurulamayacağına dair.

Tarihi : 23/2/1956

Sayı : Esas : 977 — Karar : 973

6 673

Borçlu belediyeye izafeten yazı işleri müdürine yapılan tebliğ mûteber sayılmazsa da, borcun ödenmesi icra memurluğunca yazılı tezkere ile takibe muttalı olan Belediye Reisi tarafından şikayet müddeti tebliğin hükümsüzlüğü hakkında şikayet edilmediği gibi, gecikmiş itiraz yoluna da müracaat edilmediği surette icranın devamı lâzımgeldiğine dair.

Tarihi : 27/2/1956

Sayı : Esas : 1063 — Karar : 1052

8 909

G

Gayrimenkul satışına dair senetler doğrudan borç ikrarmı nâtık İcra ve İflâs Kanununun 68 inci maddesinde yazılı vesikalardan sayılabilirliğinden ıhtilâfın mahkemece halli lâzımgeldiğine dair.

Tarihi : 24/2/1956

Sayı : Esas : 955 — Karar : 995

7 780

268

Sayı Sahife

Gayrimenkulün tahliyesine dair ilâm, mezkûr gayrimenkulün başkasma ferağ edilmesi halinde inâzî gerekmeyp, mefrûğunileyhin Millî Korunma hükümleri dairesinde yeniden tahliye ilâmı istihsalı lazımdır.

Tarihi : 4/7/1955

Sayı : Esas : 5840 — Karar : 5982

5 400

H

Haczolunan evin borçluya satışından doğmuş olması İcra ve İslâs Kanununun 82 nci maddesinin son fıkrasına ithal edilmeyen 12 sayılı bendi hükmü dairesinde borçlu tarafından ileriye sürülen şikayet sebebinin tetkikine mâni teşkil etmiyeceğine dair.

Tarihi : 15/3/1956

Sayı : Esas : 1512 — Karar : 1483

5 563

İcraya konulan ilâmda faiz hakkında bir hüküm mevcut olmayıp vâdeleri hâltûl eden bonoların müterakim menafii ile ana paramı ödenmesi lüzumuna hükmedindi ve borçlunun ibraz ettiği tediye makbuzlarında faize mâtuf ihtarazî bir kayıt da mevcut olmadığı surette ana para ödendikten sonra ayrıca faiz talep edilemeyeceğine dair.

Tarihi : 5/3/1956

Sayı : Esas : 1512 — Karar : 1483

12 1368

269

I

Ihale bedelinin müşteri tarafından ödenmesi için satış tarihinden itibaren yirmi günü geçmemek şartıyla memurlukça mütaaddit mehil verilebileceğine dair.

Tarihi : 27/3/1956

Sayı : Esas : 1672 — Karar : 1796

10 1163

Ihaleye fesat karıştırıldığı ileri sürülerek ihalenin feshi istendiği surette gerek şikayet müddetinin ve gerek esas hakkında gösterilecek delillerin Borçlar Kanununun 226 nci maddesi hükümleri dairesinde tezkikat yapılması icabettiğine dair.

Tarihi : 24/2/1956

Sayı : Esas : 1049 — Karar : 1005

7 782

Ihtarlı ödeme emrinin tebliğinden itibaren otuz gün içinde, mukaveleyle muayyen kiranın ödenmesi, tahliye sebebi teskil edip belediyie encümenince bilâhare takdir edilecek kira, mukaveledekinden fazla olduğu takdirde, teceddüt eden mukavele tarihinden itibaren farkı bedel ödeneceği hakkında.

Tarihi : 23/3/1956

Sayı : Esas : 1715 — Karar : 1730

9 1039

270

Sayı Sahife

İhtiyatlı tedbir kararının infazı neticesinde yediâdile tevdi edilen malın aynen teslim edilememesinden dolayı İcra ve İslâs Kanununun 358inci maddesi tatbik olunamayacağından bu husûstaki uyuşmazlığın tetkiki, İcra tetkik mercüinin vazifesi dışında olduğuna dair.

Tarihi : 2/3/1956

Sayı : Esas : 1082 — Karar : 1181

8 913

İnkâr edilen imza hakkında İcra ve İslâs Kanunda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 408 desinin son fîkrasındaki tertibe rüayet edilmek suretiyle önce tatbikat yapılması lâzım geldiğine dair.

Tarihi : 13/3/1956

Sayı : Esas : 11511 — Karar : 1482

5 562

İstiklap için çağrılmış da gelmiyen borçlu hakkında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 408inci maddesinin tatbiki caiz olmadığına dair.

Tarihi : 2/3/1956

Sayı : Esas : 1162 — Karar : 203

11 1289

M

Mahkemedede alacaklıyı temsil eden vekilin müvekkili namma ilâmm icrasını talepten sonra takibin devamı sırasında başkaca tâyin edilen vekil için takip tarihinden yürürlükte bulunan ücret tarifesinin 10 numaralı bendî birinci fîkrası hükmünü tatbik edilemeyeceğine ve temerrüt faizi için tekrar faiz yürütülmemesi caiz olduğuna dair.

Tarihi : 19/1/1956

Sayı : Esas : 50 — Karar : 201

6 668

221

Mahkümünbil altınların borçlu tarafından mislen ödenmemesi halinde alacağın muacel olduğu yani icra emrinin tebliğ edildiği tarihteki rayice göre, evrak nakdiye ile tutarının tâhsîli lâzım geldiğine dair.

Tarihi : 27/1/1956

Sayı : Esas : 406 — Karar : 388

6 670

Maaş Bordurosunun; münker imzamın tatbikatına esas tutulan evraktan sayılamiyacağına dair.

Tarihi : 24/2/1956

Sayı : Esas : 1052 — Karar : 1006

7 783

Medenî Kanunun 405inci maddesinin 8 numaralı bendi hükmünce vasının sâlh mahkemesinden hûsumete mezuniyeti hakkında bir karar istihsal etmeden müsâleh namma icra takibi yapamayacağına

Tarihi : 3/3/1956

Sayı : Esas : 1422 — Karar : 1472

5 561

Millî Koruma Kanununa tâbi mecurda ölen kırıcı ile birlikte oturan mirasçılar, mukavele şartlarına riayet ettikleri müddetçe bunların mecurdan tahliye edilemeyecekleri hakkında,

Tarihi : 7/5/1956

Sayı : Esas : 2274 — Karar : 2695

222

Sayı Sahife

Müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatıyla aynı şartlar dairesinde borcu ödemeyi taahhüt eden borçlu hakkında borçlar kanunun 490inci maddesinin tatlîk yeri olmadığına dair.

Tarihi : 9/2/1956

Sayı : Esas : 609 — Karar : 671

6 671

N

Nفاaka alacağından dolayı haczolunan mala borçlunun babası tarafından ileri sürülen istihkak iddiası şikayet mahiyetinde sayılımıyacağından hazine kaldırılması caiz olmadığına dair.

Tarihi : 23/2/1956

Sayı : Esas : 885 — Karar : 945

6 672

S

Suh makemesince tedbir kabilinden nafaka takdirine dair olan İlâmda mahkûmünbihten 150 lira-sının kira bedeli olduğu tahsisen açıklandı ve alacaklı borçlunun ikamet ettiği apartiman dairesinde ikamet etmeye olduğu anlaşıldığı surette kira bedeli karşılığı olan paranın talep olunan nafaka alacağından indirilmesi lâzım geldiğin edair.

Tarihi : 24/2/1956

Sayı : Esas : 1071 — Karar : 1016

7 784

Adalet Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 10

BB

T

Takibe mesnet tutulan senedi temellük eden alacakların asıl borçlu aleyhine yaptığı takip neticesinde aciz vesikası alması sebebiyle temlik eden rücu hakkı olup olmadığı hususundaki ihtilâfın mahkemece halli icap ettiğine dair.

Tarihi : 2/3/1956

Sayı : Esas : 1084 — Karar : 1183

8 914

Tediye ve ihdas mahalli gösterilmemiş ve sene-
di imza edenin ismi yanında da bir mahal yazılı bu-
lunmamış olması halinde emre muharrer senedin adı
genel vasfında olacağı ve on senelik zamanaşımıma tâ-
bi bulunacağı hakkında.

Tarihi : 30/3/1956

Sayı : Esas : 1986 — Karar : 1893

9 1041

Tetkik merciinin salâhiyetine giren ceza dâvala-
rının mahkemelere ait diğer dâvalarla birleştirilemeye-
ceğine dair.

Tarihi : 5/3/1956

Sayı : Esas : 1205 — Karar : 1224

11 1290

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan

Temyiz Mahkemesi

Ticaret Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

1 — Âdi senedin ticârî emre yazılı senet olarak kabulü ile üç yıllık zamanaşımı hükmünün uygulanması yersizdir.

2 — Altın alacağında vâdenin sona erdiği zamanın rayicin esas tutulması gerekli iken senet târihindekinin esas alınması içtihadı birleştirme kararma aykırıdır.

3 — Miras bırakılanın ölüm tarihi tâhkîk olunarak Medenî Kanunun 616. ncı maddesinin gözönünde tutulmaması yolsuzdur.

Tarihi : 1/7/1955

Sayı : Esas : 8237 — Karar : 5055

4 471

Alacaklının iflâs talebi olmadan, borçlunun iflâsına karar verilemez.

Tarihi : 31/3/1955

Sayı : Esas : 8367 — Karar : 2246

5 401

BB

B

Bir İnşaat taahhüdü dolayısı ile iller bankasınca, müteahhit dâvacı Tamış şirketinin zimmetine kaydro-lunan malîyenin aval şerhlerine yapıştırılmış pul bedelleri yekûnunun tahsili talebi hakkında bidayet mahkemesinin sâdir olan red kararının nakzı hakkında.

Tarihi : 4/5/1956

Sayı : Esas : 1350 — Karar : 2725

12 1370

D

Dâvacı satm aldığı malî satmakla meşgul bir tacir olduğu takdirde ancak mûcerret tazminat talebine hakkı vardır.

Tarihi : 15/3/1955

Sayı : Esas : 8212 — Karar : 1977

2 286

4772 sayılı kanunun 21inci maddesi hükmünce iş kazası veya meslek hastalığı sonunda ölen işçinin usulüne sigortaca yardım yapılabilmesi için bunların geçiminin ölen işçi tarafından sağlanması kanunun aradığı bir şarttır.

Tarihi : 5/3/1955

Sayı : Esas : 779 — Karar : 3350

1 158

THC

Sayı Sahife

H

Heyeti umumiye kararları alekhine İdare Meclisi âzasımm itirazda bulunabilmesi için kararm infazı hususunun, mezkûr âzanın şahsan mesuliyetini mucip olması lâzımdır.

Tarihi : 10/5/1955

Sayı : Esas : 1433 — Karar : 3525

1 151

I

İşverenin süresi içinde iş akdini feshi halinde, haksız olduğu anlaşılan işçi aleyhine ve işveren lehine, isteme rağmen tazminata hükmedilmemesi yolsuzdur.

Tarihi : 25/3/1955

Sayı : Esas : 1760 — Karar : 2258

2 284

N

Nakliye ücretinden mütevellit dâvalarda, ihtilâm kira akdinden veya nakil mukavelesinden doğup doğmadığının tâhkîkî lâzımdır.

Tarihi : 25/3/1955

Sayı : Esas : 7732 — Karar : 2271

3 401

S

Sümerbank'm tevdiat sahipleri arasında kur'a keşidesi neticesinde bunlardan birine isabet edecek gayrimenkul malı vereceğine dair yaptığı taahhüt kanunen muteber bir taahhüt değildir.

Tarihi : 17/5/1955

Sayı : Esas : 1812 — Karar : 3707

1 152

JJ

T

1 — Telif hakkının naşire ait olabilmesi için müellifin diğer tarafın kendisine ısmarladığı bir eser, onun adma ve hesabına meydana getirmeyi üzerine almış olması lâzımdır.

2 — Akdin mahiyetinde tereddüt olunduğu takdirde bunun sözü geçen kanunun 372 nci maddesine uygun bir neşir akdi sayılması esastır.

Tarihi : 2/4/955

Sayı : Esas : 5816 — Karar : 2522 1 155

Ticaret Kanununa göre alıcının, almanın şeydeki kusur sebebiyle satıcıya karşı altı ay içinde dâva açması lâzımdır.

Borçlar Kanununa göre alıcının satıcı tarafından açılan dâvaya karşı satılanın tesliminden itibaren bir sene içinde ihbar ettiği kusurdan dolayı defi hakkı bu bir sene geçmekte düşmez.

Tarihi : 13/6/1955

Sayı : Esas : 5101 — Karar : 6426 2 285

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Tevhidî İctihat Ceza Umumi Heyeti Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

B

Sayı Sahife

Bir fiilin üfürükçülük ve muskacılık suçunu teşkil edebilmesi için menfaat temini kastiyle, başka geçim vasıtalarma sahip olanların bu kasıtlı olmaksızın, mutat meşgale haline getirilmesi ve fiillerinin üfürükçü ve muskacı olarak tanınması lâzımdır.

Tarihi : 6/7/1955

Sayı : Esas : 9 — Karar : 17

1 159

C

C. M. U. K. nun 522 nci maddesine göre muayyen itiraz sebeplerini ihtiva eylemeyen istifa, itiraz müddetinin dermeyanına mâni olamaz.

Tarihi : 9/5/1956

Sayı : Esas : 6 — Karar : 4

9 1045

Ç

Çiftçi mallarını koruma bekçileri T. C. K. nun 245 inci maddesinde yazılı kuvveti cebriye imâline memur olan kimselerdir.

Tarihi : 2/5/1956

Sayı : Esas : 7 — Karar : 5

9 1044

JHg

K

Karısını rızası hilâfîna eve getiren kocanın hareketi hürriyeti tahdit suçunu teşkil etmez.

Tarihi : 11/6/1956

Sayı : Esas : 5 — Karar : 12

9 1047

M

Millî Koruma Kanununun 4945 sayılı kanunla muaddel 57 nci maddesinde yazılı para cezaları 5435 sayılı kanununun 2 nci maddesi ile artırmaya tâbi değildir.

Tarihi : 24/4/1956

Sayı : Esas : 4 — Karar : 1 896 916

O

15 yaşını bitirip 18 yaşını ikmal etmemiş olan bir kızla rızaen cinsî münasebette bulunanların T. C. Kanununun 423 üscü maddesinde gösterilen cürüm unsurlarının ve takibat şartlarının mevcut olup olmadığı bakılmaksızın 6123 sayılı kanunla mezkûr kanunun 416 mcı maddesine ilâve olunan 3 üncü fıkraında yazılı suçu teşkil eder.

Tarihi : 25/4/1956

Sayı : Esas : 5 — Karar : 2 8 918

T

T. C. K. nun 29 uncu maddesinin 5 inci fıkraında ki sıraya dâhil olmayan artırıcı ve eksiltici sebeplerin mezktûr 5 inci fikradaki sayılan sebeplerden önce ve evvelâ artırıcı sonra eksiltici sebepler olmak üzere tâbiri icap eder.

Tarihi : 14/12/1955

Sayı : Esas : 19 — Karar : 28 3 405

780

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Ceza Umumi Heyeti Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

E

Sayı Sahife

Evinde aynı zamanda hem bıçak ve hemde dinamit bulunduran kimse hakkında bu hareketinden dolayı bir ceza tâyini icabedip ayrı ayrı ceza verilmez.

Tarihi : 3/10/1955

Sayı : Esas : 205 — Karar : 210 2 289

Evlenme vâdile kızlık bozma suçu evlenme vâdine mukârin olarak kızlığın bozulması tekevvün erer.

Tarihi : 15/11/1954

Sayı : Esas : 4 — Karar : 150 3 407

H

Hükmün esasını hükm fikrası teşkil ettiğinden; sonradan yazılı hükmün esbabı mucibesinde kanuna uygun olarak ittihaz ve tefhim edilmiş olan hükm fikrasına muhalif madde ve ceza gösterilmesi bozma sebebi teşkil etmez.

Tarihi : 27/12/1954

Sayı : Esas : 384 — Karar : 385 2 290

281

I

İmzasız tehdit mektubunu gönderenin kim olduğu mağdurca bilinmekte olmasına göre fil T. C. K. Kanununun 188 inci maddesinin birinci fıkrasına temas eder.

Tarihi : 24/1/1955

Sayı : Esas : 7776 — Karar : 8932 4 474

S

Sövmenin mutlak olarak açık bir yetde işlenmesi aleniliğini ifade etmez. Alenilik unsurunun tamam olması için filin herkesin girip çıkabileceği umumî yerlerde işlenmesi lâzımdır.

Tarihi : 4/7/1955

Sayı : Esas : 2 — Karar : 67 1 162

T

Türk Ceza Kanununun 547 nci maddesinde yazılı hafif paracezasının aşağı haddi gösterilmemiş ise de yukarı haddi tâyin edilmiş olmasına ve mahkemece de bu maddededeki cezanın aşağı haddi tecavüz edilmek suretiyle hükmedilmiş bulunmasına göre 5435 sayılı kanunun 2 nci maddesine tevkîkan artırma yapılmasında bir yolsuzluk bulunmamıştır.

Tarihi : 4/4/1955

Sayı : Esas : 114 — Karar : 114 1 160

982

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Birinci Ceza Dairesi Kararları

(Karar özellerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

C

Sayı Sahife

C. M. U. Kanununun 226 ve 227 nci maddeleri sarahati vechile ağır cezayı müstelzim suçlarda maznunun müdafî ile temsili mümkün bulunmadığından duruşmanın son celseye iştirak etmemiş bulunan maznunun giyabında ceryan eylediğinin ve buna göre de hükmün kendisine tebliğinden sonra vâkı temyizi- nin müddetinde olduğunun kabulü icabeder.

Tarihi : 3/2/1954

Sayı : Esas : 4244 — Karar : 455

1 163

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 258 inci maddesi mucibince maznuna müdafaa hakkı verilme- den 251 inci maddenin tatbiki yolsuzdur.

Tarihi : 28/4/1954

Sayı : Esas : 542 — Karar : 1526

2 295

C. Müddeitumumi esas hakkında mütalâasını dermeyan ettikten sonra usulün 258 inci maddesi mu- cibince maznuna mütemmim müdafaa hakkı verilme- si tekrar dâvanın esası hakkında mütalââ beyanını icabettirmez.

Tarihi : 9/2/1954

Sayı : Esas : 954 — Karar : 534

2 292

783

C. Müddeiumumisinin esas hakkında mütalâası alındıktan sonra yeniden tâhkîk muamelesi yapılmış olmasına göre ikinci bir mütalâa alınmadan huküm verilmesi yolsuzdur.

Tarihi : 10/3/1954

Sayı : Esas : 577 — Karar : 945

2 293

K

Kısa karar hilâfına; kararm gerekçesinde ağır hapis yerine hapis denilmesi neticeye müessir görülmektedir.

Tarihi : 17/3/1954

Sayı : Esas : 714 — Karar : 1054

2 294

Kocanın seçtiği ikametgâha karının hukukan mûteber bir sebebe dayanmıyarak gitmekten imtina etmesi kocaya karşı irtikâp olunmuş haksız bir fiil ve tahrik teşkil eder.

Tarihi : 2/3/1955

Sayı : Esas : 1062 — Karar : 2609

6 675

M

Maznun hakkında Ceza Kanununun 381 ve 3437 sayılı kanunun 80 inci maddelerine müsteniden son tâhkîkatın açılmasına karar verilmiş olmasına göre Ceza Kanununun dâhil olan suçtan dolayı âmme dâvâsı açıldıktan sonra usulen müdahil sıfatını almamış olan Tekel İdaresinin Ceza Kanununa göre açılan dâva sonunda verilen hükmü temyize salâhiyeti yoktur.

Tarihi : 8/4/1954

Sayı : Esas : 706 — Karar : 1326

1 165

Sayı Sahife

Müessir fiil neticesi bir gözün tamamiyle kör olmasından dolayı 456/3 üçüncü madde yerine 2 nci fıkra ile caza tâyininde isabet faktur.

Tarihi : 14/2/1956

Sayı : Esas : 403 — Karar : 521

7 787

Müsnet suçtan beraet kararı verilmiş olan maznunun mânevi tazminat ile mahkûm edilmesi yolsuzdur.

Tarihi : 2/1/1955

Sayı : Esas : 3132 — Karar : 3229

7 786

T

Tecil edilmiş cezamın yeniden infazı için iradî olarak cürüm işlenmesi şarttır.

Tarihi : 23/2/1956

Sayı : Esas : 667 — Karar : 66

7 788

Türk Ceza Kanununun 48 inci maddesine mehaz kanundaki (suçun işlenmesini kolaylaştırmak veya mâzeret hazırlamak için) kayıtları alınmamış olduğuna göre ihtiyarî sahoşluk, bu madde hükmünce mutlık olarak kanunî bir mazeret veya tenzilâtı mucip bir sebep sayılmaz.

Tarihi : 12/10/1955

Sayı : Esas : 2856 — Karar : 1460

6 678

JSS

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergilerinde çıkan

Temyiz Mahkemesi

İkinci Ceza Dairesi

(Karar özetlerine göre)

Alfabetik Arama Cetveli

K

Sayı Sahife

Kaza merciünce şahsi hakkı hasren ittihaz olunan ihtiyacı tetbir kararma muhalefette Ceza Kanununun 526 nci maddesinin unsurları mevcut değildir.

Tarihi : 22/9/1955

Sayı : Esas : 13719 — Karar : 14334

2 296

Kleptoman maznun hakkında Ceza Kanununun 46 ve 47 nci maddelerinden hangisinin tatbiki gerekeceğinin tâyini kleptomani halini ve maznunun aklî ve ruhî durumunu hadiseye hasren lâyıkîyle tezkikma ve vâzihan tesbitin e vâbeste olduğu gibi fiil ve haretine intifa kastının bulunup bulunmadığı üzerinde de ayrıca tevakkuf edilmesi muktazidir.

Tarihi : 17/2/1956

Sayı : Esas : 3184 — Karar : 2295

5 565

mb

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Üçüncü Ceza Dairesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

M

Sayı Sahife

Müteaddit kimselere okuyup üfleyen suçlunun fiili bir suç işlemek kasıt ve niyetinin icrası cümlesinden olarak kanunun aynı hükmünün defaattle ihlali mahiyetinde olduğundan T. C. Kanununun içtima hükmü yerine 80 inci maddenin tatbiki lâzım geleceği.

Tarihi : 21/3/1956

Sayı : Esas : 5074 — Karar : 6304

5

575

R

Ruhsatsız tabanca ve bıçak taşımak suretiyle işlenen fiilde ve onum kasdında T. C. Kanunun 79 un cu maddesi gereğince daha ağır cezayı gerektiren maddeye göre ceza kesilmesi icabeder.

Tarihi : 30/4/1954

Sayı : Esas : 20383 — 29988

1

166

T

Tebliğata rağmen senelik radyo ücretini ödemeyenler hakkında mahkemelerce ruhsatnamenin iptali karar verilemeyeceği.

Tarihi : 2/4/1956

Sayı : Esas : 6120 — Karar : 6976

5

572

787

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Dördüncü Ceza Dairesi Kararları

(Karar özülerine göre)

Alfabetik Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Açık bir âdemi kabul olmadıkça şikayetten vazgeçmenin maznun tarafından kabul edilmiş sayılması icabeder.

Tarihi : 15/10/1955

Sayı : Esas : 10908 — Karar : 16272

4 478

6136 sayılı kanunun şümülü dışında kalan hallerde T. C. Kanununun 549 uncu maddesi tatbik edilebilir.

Tarihi : 3/5/1956

Sayı : Esas : 1172 — Karar : 6239

9 1058

Asgari haddi 5455 sayılı kanunla artırılmış bulunan para cezalarının, ayrıca bu kanunun 2 nci maddesine tevfiyan misil artırmağa tâbi tutulması yolsuzdur.

Tarihi : 19/6/1956

Sayı : Esas : 4293 — Karar : 9047

11 1296

788

Sayı Sahife

Aynı kasdı cürmünün ef'ali icraiyesinden olarak aynı gecede bir otelin muhtelif odalarına girmek müstakil birer suç değil müteselsil bir suç teşkil eder.

Tarihi : 12/6/1956

Sayı : Esas : 2774 — Karar : 8525

10 1176

B

Başkası tarafından imza edilen şikayet istidasının kendisi tarafından yazdırıldığını ve münderecatının doğruluğunu kabul eden mağdurun, şikayetname vermiş olduğunun kabulü icabeder.

Tarihi : 23/2/1956

Sayı : Esas : 16611 — Karar : 2051

7 791

Beraate hükmedilme halinde şahsi dâvacıya harc tahmil edilemez.

Tarihi : 15/6/1956

Sayı : Esas : 3784 — Karar : 8804

11 1292

5917 sayılı kanun'a nahiye müdürlerinin men kararı vermek hususundaki yetkilerini kaldırılmıştır.

Tarihi : 10/7/1956

Sayı : Esas : 9368 — Karar : 10400

11 1300

Adalet Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 11

789

5917 sayılı kanuna göre ceza verilebilmesi için ikinci tecavüzün gayrimenkulün aynına vuku bulması icabeder.

Tarihi : 21/2/1956

Sayı : Esas : 1800 — Karar : 1907

7 789

5917 sayılı kanuna göre verilen men kararma itiraz edilmiş olup olmadığıın araştırılması lâzımdır.

Tarihi : 19/6/1956

Sayı : Esas : 8374 — Karar : 9045

11 1295

5917 sayılı kanun hükümlerinin tatbiki için tecavüzün gayrimenkulün aynma karşı vukuu lâzımdır.

Tarihi : 8/10/956

Sayı : Esas : 11909 — Karar : 12568

12 1376

573 üncü maddenin tatbik edildiği ahvalde, 572 nci madde ile de ceza tâyin edilmesi kanuna aykırıdır.

Tarihi : 28/2/1956

Sayı : Esas : 2422 — Karar : 2258

7 794

Bir dam altında olmakla beraber girilen ahırda mesken olarak ittihaz olunan yer, açılan bir kapı bulunmadığı takdirde; ahırm müştemilât olarak kabulu doğru değildir.

Tarihi : 10/3/1956

Sayı : Esas : 18204 — Karar : 2935

8 926

JEP

Sayı Sahife

Bir delilin geç iradedilmesini ikamesi talebin reddine sebep olunamaz.

Tarihi : 7/5/1956

Sayı : Esas : 1078 — Karar : 6485

9 1058

Boşanmanın kesinleşme tarihinden değil; boşanma kararının verildiği tarihten itibaren hükm ifade edeceğine ve sonradan katılmış olan boşanma kararının 2.11.1953 de ittihaz ve zina fiilinin ise 7.11.1953 de ika edilmiş olmasına göre boşanmadan sonra münasebet suç teşkil etmeyeceği gibi kocanında dâva açmağa hakkı yoktur.

Tarihi : 11/11/1945

Sayı : Esas : 8253 — Karar : 11246

5 410

Butlan kararından evvelki gayrimeşru münasebetler suç teşkil etmez.

Tarihi : 24/4/1956

Sayı : Esas : 260 — Karar : 5695

9 1055

Ceza Kanunu : 440

Tarihi : 10/11/1955

Sayı : Esas : 13175 — Karar : 17888

5 413

Ceza Kanunu : 443

Tarihi : 25/11/1955

Sayı : Esas : 13506 — Karar : 18688

5 415

Jgn

Ceza Kanunu : 482/3

Tarihi : 26/12/1955

Sayı : Esas : 14874 — Karar : 20427 5 415

Ceza Kanunu : 478/1

Tarihi : 18/1/1956

Sayı : Esas : 15681 — Karar : 315 5 416

Cezaların şahsiliği prensibine muhalif olarak, bir suçun muhitte fazla işlenmesi gibi maznunun şahsı ile ilgisi bulunmayan bir sebebe istinaden cezanın asgari haddinin aşılması yolsuzdur.

Tarihi : 1/11/1956

Sayı : Esas : 8837 — Karar : 14060 12 1379

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu : 365 - 366.

Tarihi : 21/10/1955

Sayı : Esas : 14975 — Karar : 16684 2 299

Ceza Muhikemeleri Usulü Kanunu : 510.

Tarihi : 6/10/1955

Sayı : Esas : 14074 — Karar : 15718 2 299

C. M. U. Kanununda; kararların kısa ve gereklili olmak üzere ikiye ayrıldığı hakkında bir hükm bulunmamış ve tefhim ile hükm esasını teşkil eden kararda tâyin edilen bir ay yirmi beş gün cezada bir

Sayı Sahife

ıسابetsizlik görülmemiş olmasına göre bu kararın gerekçesinde bir ay yirmi gün denilmek suretiyle yapılan hatanın mahallen tashihi mümkün bulunmaktadır.

Tarihi : 23/2/1954

Sayı : Esas : 15584 — Karar : 2064

2 297

D

Dâvaya müdahale sarahaten yapılabileceği gibi, şahit veya tevsii tahlükat talebini ihtiva eden istidlarda da vukubulabilir.

Tarihi : 16/2/1956

Sayı : Essa : 2089 — Karar : 1750

6 686

Demiryolu üzerinde vukua gelen kaza neticesi ölüme sebebiyet vermek Türk Ceza Kanununun 389uncu maddesine uyar.

Tarihi : 18/3/1955

Sayı : Esas : 16080 — Karar : 5312

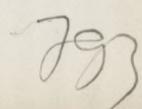
3 412

Devlet ormanına tecavüz ederek tarla açması hâlinde 5917 sayılı kanun değil Orman Kanunu hükümleri tatbik edilir.

Tarihi : 10/2/1956

Sayı : Esas : 1400 — 1406

6 681

Dikkatsizlik ve tedbirsizlik neticesi vukua gelen hadisede iki kişinin bir fiil neticesi yaralanmış olmasına göre, bu fiilin ayrı ayrı suç teşkil etmediği düşünülmeksizin her şahsm yaralanmasından dolayı ayrı ayrı ceza tâyini yolsuzdur.

Tarihi : 29/9/1956

Sayı : Esas : 6885 — Karar : 12098

12 1575

Dişin T. C. K. nun 456/2 nci maddesinde yazılı (âza) dan mâdut bulunup bulunmadığının Adlı Tıp işlerinden sorulması lâzımdır.

Tarihi : 31/3/1956

Sayı : Esas : 19728 — Karar : 4278

9 1051

478 inci maddenin suç unsuru teşkil eden fena muamele, müessir fiilden başka istisnaî mahiyetteki fena hareketlerdir.

Tarihi : 22/2/1956

Sayı : Esas : 2417 — Karar : 2019

7 790

Duruşma yapılacak iadei muhakeme talebinin reddine dair verilen kararlar kabili itiraz değil, kabili temyizdir.

Tarihi : 10/2/1956

Sayı : Esas : 1409 — Karar : 1415

6 685

Düğün evi, umumî veya umumun girebileceği yerlerden değildir.

Tarihi : 5/6/1956

Sayı : Esas : 2796 — Karar : 8166

10 1172

Sayı Sahife

E

Etrafı çitle çevrili fakat kapı yeri açık bulunan mahal mesken müstemilâtından sayılamaz.

Tarihi : 20/1/1956

Sayı : Esas : 15785 — Karar : 552 4 482

Ev odaları, umumî veya umuma açık mahallerden sayılması kanuna aykırıdır.

Tarihi : 6/3/1956

Sayı : Esas : 17632 — Karar : 2676 8 922

F

(Faîçata) tâbir edilen kunduracı bıçağı Türk Ceza Kanununun 189 uncu maddesinde yazılı tâarruz ve müdafâada kullanılan silâhlardan mâdut bulunmamaktadır.

Tarihi : 11/5/1955

Sayı : Esas : 2508 — Karar : 9232 4 476

Feragatin, müdahil tarafından vukubulup bulmadığının tâhkîki icabeder.

Tarihi : 10/2/1956

Sayı : Esas : 16268 — Karar : 1410 6 682

295

G

Gayrimenkule tecavüzü menedilen kimsenin, bu yerden fındık toplaması men kararının şümulü dışında bulunması sebebiyle 5917 sayılı kanunun 7 nci maddesiyle ceza tâyini yolsuzdur.

Tarihi : 6/5/1956

Sayı : Esas : 3003 — Karar : 2709

8 924

Geceleyin rıza hilâfına verem hastanesine girmek mesken masuniyetini ihlâl suçunu teşkil etmez.

Tarihi : 11/5/1956

Sayı : Esas : 7114 — Karar : 6801

10 1168

H

Hakkı olmadığı halde yakacak zamrı almak, vazaſeyi suiistimal suçunu teşkil etmez.

Tarihi : 19/10/1955

Sayı : Esas : 10514 — Karar : 16466

4 478

Hangi mahkûmuyetin tekerrüre esas tutulduğuğun karar yerinde gösterilmesi lâzımdır.

Tarihi : 29/9/956

Sayı : Esas : 6546 — Karar : 12129

12 1574

Sayı Sahife

Hırsızlık suçundan dolayı delilleri toplamak ve failleri elde etmek maksadiyle evde arama yapmak muhtarın vazifesi değildir.

Tarihi : 6/3/1956

Sayı : Esas : 17611 — Karar : 2704

8 925

I

İhbar ve isnadın muhatabı muayyen olduğu takdirde T. C. Kanununun 285 inci maddesinin tatbiki icabeder.

Tarihi : 10/4/1956

Sayı : Esas : 19460 — Karar : 4811

9 1053

İlk tâhkîkatı yapmış olan hâkimin o dâvanın muhakemesinde bulunması yolsuzdur.

Tarihi : 22/10/956

Sayı : Esas : 8270 — Karar : 15442

12 1577

K

Kaçırılan kızının kurtarılması maksadiyle, kızını kaçıran mağdurun evinin avlusuna girmek mesken masuniyetini ihlâl suçunu teşkil etmez.

Tarihi : 14/5/1956

Sayı : Esas : 18019 — Karar : 5106

8 927

ZgD

Kanunen müsaderesine cevaz bulunmamış av tüfekini müsadere eden bekçinin bu hareketinden dolayı T. C. Kanununun 272 nci maddesinin tatbiki icabeder.

Tarihi : 13/2/1956

Sayı : Esas : 16707 — Karar : 1465

6 684

1 — Karı koca gibi yaşama cürmü temadı ile teşekkürül edeceğini, 441 inci madde ile hükmolunan cezanın 80 inci madde ile artırılması yolsuzdur.

2 — Şerike ceza verilebilmek için erkeğin evli olduğunu bilerek bu cürme iştirak ettiğinin sübutu lâzımlır.

Tarihi : 2/10/1956

Sayı : Esas : 5890 — Karar : 12230

12 1375

Kasdı olmamış suçlarda Türk Ceza Kanununun 251 inci maddesi kabili tatbik değildir.

Tarihi : 18/11/1956

Sayı : Esas : 12792 — Karar : 18294

4 479

Kasıtsız suçlarda iştirak bahse konu olamaz.

Tarihi : 30/6/1956

Sayı : Esas : 5816 — Karar : 9791

11 1298

Kendi evine giren bir kimseyi yakalamak maksiyle kovalayan maznunun bu şahsin kaçtığı evin avlusuna girmiş olmasında mesken masuniyetini ihlal kastı yoktur.

Tarihi : 23/11/1955

Sayı : Esas : 12827 — Karar : 18494

4 480

298

Sayı Sahife

Kızına yapılan mevsuf hakaret annesi hakkında
âdi hakaret suçunu teşkil eder.

Tarihi : 15/2/1956

Sayı : Esas : 16361 — Karar : 1689

6 685

Köy içme su yolunu tahrip etmek izrar suçunu
teşkil etmez.

Tarihi : 26/4/1956

Sayı : Esas : 476 — Karar : 5921

9 1057

L

Lüzumu muhakeme kararının tekemmül etmeden
duruşma icrası yolsuzdır.

Tarihi : 23/2/1956

Sayı : Esas : 17215 — Karar : 2092

7 792

M

Maddî tazminatın işten kalma müddetine göre
hesap ve tâyin edilmesi icabeder.

Tarihi : 26/4/1956

Sayı : Esas : 20457 — Karar : 5918

9 1056

Memurdan mücerretil arabanın kaçırılması T. C.
Kanununun 260 mci maddesinde yazılı menfi muka-
vemet suçunu teşkil eder.

Tarihi : 24/2/1956

Sayı : Esas : 17389 — Karar : 2161

7 792

Zeyg

Men kararının infazından sonra, mahkeme ~~karar~~ olmaksızın, mahsubun kaldırılması 5917 sayılı kanuna göre suçtur.

Tarihi : 5/4/1956

Sayı : Esas : 5088 — Karar : 4617

9 1052

Menedilen yere inşaata ait tahtaları koymak gayri menkulün aynına tecavüz mahiyetinde değildir.

Tarihi : 13/7/1956

Sayı : Esas : 9523 — Karar : 10670

11 1501

(Metres) Türk Ceza Kanununun (258)inci maddesinin üçüncü fıkrasında yazılı akrabadan mâdut değildir.

Tarihi : 6/5/1955

Sayı : Esas : 7776 — Karar : 8932

4 475

Mezbahada istihdam edilen belediye çöpçüsü memur sayılamaz.

Tarihi : 21/4/1956

Sayı : Esas : 555 — Karar : 5615

9 1055

Muhtarlık mührü ile tevsik edilmemiş olan fakirlik kâğıdı ihticaca salih bulunmamaktadır.

Tarihi : 25/2/1955

Sayı : Esas : 4050 — Karar : 3689

1 167

800

Sayı Sahife

Müdahale için yapılan beyanım hâkim tarafından bir zabıtla tevsik edilmesi kanuna uygundur.

Tarihi : 27/2/1956

Sayı : Esas : 2848 — Karar : 2254

7 794

Müstedinin müdahil sıfatını almamış olması sebebiyle temyiz dilekçesinin mahalli mahkemesince reddinde isabet yoktur.

Tarihi : 25/6/1956

Sayı : Esas : 8880 — Karar : 9387

11 1297

Müstehcen resmî taşımakta ve yalnız bir kişiye göstermeye teşhir mahiyeti ve dolayısıyla Türk Ceza Kanununun 426 nci maddesinde yazılı suçun kanunî unsurları bulunmamışdır.

Tarihi : 51/1/1955

Sayı : Esas : 11805 — Karar : 1888

3 411

Müşterek avlu, hane müştemilâtından addolunamaz.

Tarihi : 13/3/1956

Sayı : Esas : 17843 — Karar : 3092

8 926

Müzahareti adliyeye nâiliyet temyiz şartmdan muafiyeti istilzam etmez.

Tarihi : 12/4/1955

Sayı : Esas : 5445 — Karar : 7023

2 298

801

N

Nahiye, Kaza ve Vilâyet belediyeleri T. C. K. nun muaddel 515/2 nci maddede tasrih edilen köy hükmî şahsiyetini temsil edemezler.

Tarihi : 23/5/1956

Sayı : Esas : 5205 — Karar : 7396 10 1170

Nalbatlarm kullandığı tırnak yontma aleti silâh-dan madut değildir.

Tarihi : 18/6/1956

Sayı : Esas : 4018 — Karar : 8860 11 1295

P

Posta memurları aleyhlerine işlenen suçlarda memur addedilemezler.

Tarihi : 30/3/1956

Sayı : Esas : 4437 — Karar : 4143 9 1050

R

Resmî bir dairenin odası mesken veya müştemi-lâti sayılmaz.

Tarihi : 5/1/1956

Sayı : Esas : 15674 — Karar : 97 4 481

Resmî bir dairenin şoförü (memur) sayılmaz.

Tarihi : 7/6/1956

Sayı : Esas : 3158 — Karar : 8305 10 1173

Sayı Sahife

Rezalet çıkartacak derecede sahoş olan maznunun kendisini karakola götürmek isteyen memurun bu davetine muhalefet için nüfuz ve müessir kuvvet sarfetmek suretiyle T. C. K. 260 inci maddesine mugayır hareketi, (tecavüz unsurunu) ihtiya etmediği cihetle sarhoşluk suçundan dolayı 571 inci madde ile cezalandırılması doğrudur.

Tarihi : 16/10/1956

Sayı : Esas : 7693 — Karar : 13177 12 1376

Suç seref ve haysiyeti ihlâl eden cürümelerden olmadığı takdirde manevî tazminata hükmedilemez.

Tarihi : 28/5/1956

Sayı : Esas : 2771 — Karar : 7614 10 1171

Suçun işlendiği tarihte 14 yaşını bitirmiş olan mağdurenin bekâr olan maznunla; Medenî Kanunun 88 inci maddesi gereğince hâkimin izniyle evlenebileceğini fiilin evlenmek maksadiyle işlendiği ve mağdureye tecavüz vukubulmadığı anlaşılmasıma göre Türk Ceza Kanununun 443 üncü maddesinin tatbik edilmemesi yolsuz bulunmuşutr.

Tarihi : 24/12/1954

Sayı : Esas : 8267 — Karar : 12175 5 411

Suhûm mahkemesinin vazifesizlik kararı ilk tahkîkat mahiyetinde değildir. Bu itibarla tam değil, yârim harç alınması icabeder.

Tarihi : 6/3/1956

Sayı : Esas : 17443 — Karar : 2609 8 921

✓ 07

Ş

Şikâyte mehli içinde verilen müdahale istidasının
şikâyetname mahiyetinde kabulü icabeder.

Tarihi : 24/10/1955

Sayı : Esas : 15638 — Karar : 16781

2 300

T

Tashihi şikayeteye bağlı olan hareket suçunda 273
üncü maddenin de tatbikinin icabetmesi şikayette bu-
lunulması kaydını kaldırır.

Tarihi : 9/2/1956

Sayı : Esas : 1847 — Karar : 1379

6 680

Tecavüz edilen gyarimenkulün köyün mânevî
şahsiyetine ait olduğunun bulunması halinde T. C.
Kanununun 513 ve 522 nci maddelerinin tatbiki ica-
beder.

Tarihi : 22/5/1956

Sayı : Esas : 7005 — Karar : 7379

10 1169

Tecavüz köy yoluna vukubulduğu takdirde, fiil
5917 sayılı kanuna değil, T. C. Kanununun 6123 sa-
yılı kanun ile muaddele 513/2 nci maddesine göre ce-
zayı müstelzim olur.

Tarihi : 8/6/1956

Sayı : Esas : 7958 — Karar : 8369

10 1174

904

Sayı Sahife

Tecavüzü menedilen kimsenin o yere tapu sene-diyile mâlik olması 5917 sayılı kanuna muhalefet su-çunu ortadan kaldırırmaz.

Tarihi : 20/6/1956

Sayı : Esas : 8457 — Karar : 9073 11 1297

Tedbirsizlik ve dikkatsizlik neticesinde yaralan-maya sebebiyet verilmesi halinde, maznunun hâdise-deki kusur ve mesuliyet derecesinin ehlinibreye tesbit ettirilerek neticesine göre hükmün tesis olunması ica-beder.

Tarihi : 19/6/1956

Sayı : Esas : 3162 — Karar : 9022 11 1294

Temyiz istidasının doğrudan doğruya postaya tevdii suretiyle temyiz müddetinin muhafazası caiz ve muteber olamaz.

Tarihi : 5/7/1956

Sayı : Esas : 4600 — Karar : 10009 11 1299

T. C. Kanununun 193 üncü maddesinde yazılı “birçok kimseler” tâbiri üçten fazla kimseyi ifade eder.

Tarihi : 16/2/1956

Sayı : Esas : 2212 — Karar : 1707 6 685

Adalet Dergisi

Sayı : 12

1956

F : 12

905

Sayı Sahife

T. C. Kanununun 228 inci maddesiyle tâyin olunan cezanın aynı kanunun 251 inci maddesi ile artırılması yolsuzdur.

Tarihi : 16/6/1956

Sayı : Esas : 3815 — Karar : 8843

11 1292

T. C. Kanununun 297 nci maddesi, ruhsatsız ölü gömenlere tatbik edilemez.

Tarihi : 11/6/1956

Sayı : Esas : 3375 — Karar : 8441

10 1175

T. C. Kanununun 459 uncu maddesinin 2 nci bndine temas eden yaralanma ikiden fazla olmadıkça 5 üncü bent tatbik edilemez.

Tarihi : 22/5/1956

Sayı : Esas : 1858 — Karar : 7384

10 1169

U

Usulen müdahalesi men olunan kimsenin, o gayrimenkule hissesinin bulunması tekrar tecavüz halinde vukubulan suçluluğu bertaraf etmez.

Tarihi : 8/3/1956

Sayı : Esas : 3440 — Karar : 2857

8 925

806

Sayı Sahife

Ü

Üzerine gaz dökerek ateşlemek suretiyle mües-

sir fiilde bulunmak suçunda; gazyağı aşındırıcı ceza-

dan sayılamiyacağın Türk Ceza Kanununun 457

inci maddesiyle cezanın artırılmasımda isabet görül-

memiştir.

Tarihi : 8/10/1954

Sayı : Esas : 6340 — Karar : 9443

3 409

V

Vicahlen tefhim edilen hükümlerde Hukuk Usu-

lü Muhakemeleri Kanununun 164 üncü maddesinde

yazılı mesafe sebebiyle müddete zam câri değildir.

Tarihi : 4/4/1955

Sayı : Esas : 6172 — Karar : 6480

1 167

Vazifesizlik kararı ile dâva evrakının tevdi edil-

diği mahkemece de maznunun sorguya çekilmesi lâ-

zimdir.

Tarihi : 14/6/1956

Sayı : Esas : 2031 — Karar : 8725

10 1177

Y

Yalan şahdet suçunda, esas dâva bu sebeple tâ-

lik edilmemiş ve tahkikat siasında bu şahadetten men

edilmiş ise, T. C. Kanununun 289/2 değil, 289/1

maddesi tatbik olunudur.

Tarihi : 6/3/1956

Sayı : Esas : 17602 — Karar : 2705

8 922

807

Yeminsiz şahadet edilmiş olan ahvalde, yalan şahadet cürmünden dolayı tâyin olunan cezanın 286 nci maddenin son fıkrasına tevfikan tenzili icabtdır.

Tarihi : 27/10/1956

Sayı : Esas : 8420 — Karar : 13834

12 1378

Yapılan fiil ve hareketlerin çocuk düşürmeye te-mine kâfi gelip gelmediğini, bunların sebepleri ve tesir dereceleri araştırılmaksızın mahkûmiyet kararı verilmsei yolsuzdur.

Tarihi : 13/6/1956

Sayı : Esas : 3328 — Karar : 8601

10 1176

Z

Zarfçılık suretiyle para çalmak dolandırıcılık de-ğili yankesicilik suçunu teşkil eder.

Tarihi : 13/3/1956

Sayı : Esas : 17800 — Karar : 3077

8 928

Ziraat Bankası Müdürlüğü 3460 sayılı kanunun 43/2 nci maddesi hükmüne göre memur sayılamiya-cağı.

Tarihi : 11/4/1956

Sayı : Esas : 19801 — Karar : 4975

9 1054

Sibel

Sayı Sahife

Ziyan tevelli etmemiş bile olsa T. C. Kanununun 566 nci maddesinin tatbiki iktiza eder.

Tarihi : 31/3/1956

Sayı : Esas : 19425 — Karar : 4262

9 1051

Ziyaretçiyi mevkuf ile görüştürmek jandarmanın vazifesine dâhil bulunmadığımdan hâdisede Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesinde yazılı suçun kanuni unsurları bulunmamaktadır.

Tarihi : 17/9/1954

Sayı : Esas : 10596 — Karar : 8408

4 477

809

1956 yılı 1 - 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Temyiz Mahkemesi
Beşinci Ceza Dairesi Kararları

(Karar özetterine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

Alikoyma fiili mahiyeti itibariyle müteselsil bir suçtur. 80 inci madde tatbik olunamaz.

Tarihi : 19/1/1956

Sayı : Esas : 401 — Karar : 402

5 578

Alikoyma fiilinin teşekkülünde ana, baba veya vasının muvafakatsızlığı şarttır. Aksi takdirde aile ni zamını ihlal eden bir suç mevzuubahis olamaz.

Tarihi : 20/1/1956

Sayı : Esas : 6024 — Karar : 421

5 579

B

Belediye encümenince belediye hudutlarına has ren tâyin edilen nakil vasıtası ücretlerine muhalefet millî korunma suçunu teşkil eder.

Tarihi : 15/3/1956

Sayı : Esas : 3553 — Karar : 1811

8 581

40

Sayı Sahife

D

982 sayılı Koordinasyon Kararına müsteniden neşredilen altı sayılı sirkülere göre beyana tâbi tutulan maddeler ithal mallarına münhasırdır.

Tarihi : 12/1/1956

Sayı : Esas : 6297 — Karar : 239

5 580

982 sayılı Koordinasyon Heyeti Kararına müsteniden neşrolunan sekiz sayılı sirkülere göre tütün piyasası açılmadan vâki mubayaalarda yalnız alıcıının tezimi icabeder.

Tarihi : 28/2/1956

Sayı : Esas : 459 — Karar : 1350

5 575

455 tîncü maddenin tatbik edilmesinde nüfus kaydının esas tutulması zaruridir.

Tarihi : 17/1/1956

Sayı : Esas : 503 — Karar : 518

5 580

İ

İhlali hakka mukarîn olmîyan rüşvet verme filellerinde memurun istinkâfi umumî teşebbüüs kaidesinin tatbikatını müstelzimdir.

Tarihi : 14/2/1956

Sayı : Esas : 777 — Karar : 1016

5 577

811

L

Lokantada müşteriye yemek esnasında verilen içkilerde belediyece tâyin olunan fiyatın nazara alınması icabeder.

Tarihi : 16/2/1956

Sayı : Esas : 5549 — Karar : 1099

5 576

Maliyet unsurunun teşekkülünde satışın hususiyetine göre firenin nazara alınması icabeder.

Tarihi : 16/2/1956

Sayı : Esas : 5701 — Karar : 1094

5 574

SVR

1956 yılı 1 — 12 sayılı Adalet Dergisinde çıkan
Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları

(Karar özetlerine göre)

Alfabetic Arama Cetveli

A

Sayı Sahife

1 — Askerî nakil vasıtası şoförünün dikkatsizliği ve tedbirsizliği ve trafik kaidelerine ademi riayeti sebebiyle husule gelen çarışmadan mütevellit zarar, haksız fiilden doğmuştur.

2 — İstihdam eden Vekâ'et aleyhinde açılacak haksız fiilden neş'et eden dâvalara adliye mahkemeleri bakar.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 102 — Karar : 115

2 309

B

5830 sayılı kanuna müsteniden tapuda yapılan tescilin dayanağı idarî kaza olması dolayısıyle, bu mevzudaki ihtilâfın idarî kaza merciinde halli icabedecğine dair.

Tarihi : 26/11/1956

Sayı : Esas : 97 — Karar : 107

2 304

Bir askerî nakil vasıtası şoförünün ika eylediği zararın tazmini talebiyle Ünyon Sigorta Şirketi vekili tarafından M. M. Vekâleti aleyhine açılan dâvaya bakmağa Adalet mahkemesinin vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 19 — Karar : 37

6 695

Q(1)

C

Ciftçi mallarının korunmasına dair 4081 sayılı kanunun 31inci maddesine dayanılarak tâyin edilen para cezasına karşı vâkı itirazı tetkîka Devlet Şûrası yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 86 — Karar : 97

1 97

D

Demiryolunun tevsii maksadiyle istimlâk edilen gayrimenulüne ait istimlâk bedelinin tezyidi talebiyle Seyfettin Ceylân ve arkadaşları tarafından Nafia Vekâletine izafetle D. D. Y. İstimlâk Âmîrlîği aleyhine Bornova Asliye Hukuk Mahkemesine açılan dâvaya bakmağa Adalet Mahkemesi vazifeli olduğu hakkında

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 115 — Karar : 11

6 692

1 — Devletçe hazırlanan projesi gereğince yapılan liman inşaatı ameliyesi idarî bir tasarruftur.

2 — Bu gibi idarî tasarruflardan hakkı muhtel olanlar Devlet Şûrasına müracaat edebilirler.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 101 — Karar : 113

2 308

E

Emekli mevzuatının tatbikatından idare ile ilgili arasında doğan uyuşmazlığı halle idarî kaza yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 72 — Karar : 82

1 170

S.M.

Sayı Sahife

Erzincan ovasının kurutulması ve sularının ameliyesi sırasında kendi tarlasına ait sulama kanalının tahribinden mütevelli zararın tazmini talebiyle, İbrahim Kolak tarafından Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü aleyhine Erzincan Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan dâvaya bakmağa Devlet Şurasının vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 26 — Karar : 40

6 695

G

Gayrimenkulü hakkında belediyece ittihaz olunan hedim kararının infazı sırasında bu işle vazifeli memur Avni Yılmaz'ın şiddet kullanması yüzünden uğradığı zararın tazmini talebiyle Akif Bilir tarafından Ankara Belediyesi ile adı geçen memur aleyhine açılan dâvanın Belediye aleyhindeki kısmın rüyet merciinin idarî kaza olduğuna ve memur Avni Yılmaz hakkındaki dâvaya da Adalet mahkemesinde bakılması gereğine dair Uyuşmazlık Mahkemesi kararı.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 20 — Karar : 38

6 694

H

Harp mâtûlügünün tesbitine ilişkin muamelelerden doğan uyuşmazlığı cozmeye idarî kaza yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 86 — Karar : 97

1 172

815

Hizmet kusuru sebebiyle açılan tazminat dâvâsını görmeye Devlet Şûrası yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 71 — Karar : 81

1 169

1

İskân Umum Müdürlüğüne ait bir nakil vasītası şoförünün ika eylediği zararın tazmini talebiyle İbrahim Şen tarafından adı geçen idare aleyhine Bursa Asliye Hukuk Mahkemesine açılan dâvaya bakmağa Adalet Mahkemesinin vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 23 — Karar : 8

6 689

Istîmlâk olunan gayrimenkülün âhiren fazla bedelle başkasına satılmış olması halinde, haksız iktisap edilen farkın tahsili talebiyle açılan dâvanın rüyeti, adlı kazaya aittir.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 103 — Karar : 110

2 506

İdarî bir tasarruf dolayısıyle açılan tazmin dâvâsını görmeye Devlet Şûrası yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 90 — Karar : 100

1 175

SNB

Sayı Sahife

İdarî bir fiil ve tasarruftan doğmayan uyuşmazlığı hal mercii umumî mahkemedir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 87 — Karar : 98

1 175

İdarî fiil tasarruf neticesi diğan zararın tazmini dâvasını görmeye Devlet Şûrası yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 89 — Karar : 99

1 174

İdareye ait vasıtayı kullanan şoförün kusuru yüzünden doğan zararı tazmin dâvasını görmeye hukuk mahkemesi yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 74 — Karar : 91

1 171

K

Kadro tenkisati sebebiyle daha az maaşlı memur yete tâyinine mütaallik idarî muamelelerinin iptali ve bu yüzden uğradığı zararın tazmini talebiyle Mehmet Sabri Çiplak tarafından orman idaresi aleyhine açılan dâvaya bakmağa Adalet Mahkemesinin vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 113 — Karar : 9

6 690

817

Köpek itlafi, âmme hizmetinin ifası maksadiyle vâkı olmasına göre, bu husustaki ihtilâfin Devlet Şûrasında halli icabeder.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 99 — Karar : 109

2 305 5

M

Mili Müdafaâ Vekâletine ait bir nakil vasıtâsı şoförünün ika eylediği zararın tazmini talebiyle Demirali Tabuk tarafından adı geçen idare aleyhine Bursa Asliye Hukuk Mahkemesine açılan dâvaya bâkmağa Adalet Mahkemesinin vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 18 — Karar : 7

6 689)

Murisinin şehitliğinin tesbit edilmesi ve kendisine şehit aylığı bağlanması talebiyle Emine Sabuncu tarafından M. M. Vekâleti aleyhine açılan dâvaya bâkmağa idari kazanım vazifesi olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 10 — Karar : 4

6 688

SVB

Sayı Sahife

Müterakim tüütün ikramiysinin tâhsili talebiyle Muhittin Murtaza oğlu tarafından Rize Askerlik Şubesi aleyhine mezkür vilâyet Asliye Hukuk Mahkemesine açılan dâvaya bakmağa adlı kazanın vazifeli olmadığı hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 114 — Karar : 10

6 691

S

Sular İdaresinin aboneleriyle yaptığı muamelelerde mütaallik ihtilâfın hallinin adliye mahkemelerinin vazifesine dâhil olduğu hakkında.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 98/E — Karar : 108

2 304

Sular Kanununa ek 2659 sayılı kanunun 5inci maddesindeki intifa payına ait itirazı tetkika hukuk mahkemesi yetkilidir.

Tarihi : 24/9/1955

Sayı : Esas : 73 — Karar : 90

1 170

S

Şahitlikle ilgili ihtilâflar, idarî kaza merciünde halledilir.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 100 — Karar : 111

2 307

819

Sayı Sahiffe 6

T

Tapulu gayrimenkullerinin yola kalbedilmesi suretiyle intifalarına mâni olunduğundan dolayı Necati Çer ve arkadaşları tarafından ecrimisil talebiyle Ankara Belediyesi aleyhine açılan dâvaya bakmağa Adalet Mahkemesinin vazifeli olduğu hakkında.

Tarihi : 4/2/1956

Sayı : Esas : 29 — Karar : 42

6 696 6

U

Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının kesin olup tashihi karar yoluna gidilemeyeceği hakkında.

Tarihi : 26/11/1955

Sayı : Esas : 96 — Karar : 106

2 303 3

— oOo —

g 100

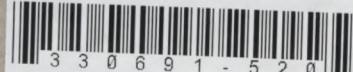
MEVCUDU OLAN SATIŞTAKİ KİTAPLAR LİSTESİ

Kuruş

Adalet Dergisi 1948 yılı 1 - 12inci sayıları	1000
" 1949 " 1 - 12 " "	1000
" 1955 " 4 - 12 " "	900
Adalet Mantiği (Tercüme)	300
Avukatlık Kanunu ve Talimatnamesi (1936)	50
Deniz Ticaret Hukuku (K. Berker tercümesi)	300
Meşhut Suçlar Kanunu Talimi	15
Noter Kanunu (1942 Basılmış)	50
Tamimler Mecmuası (1938)	100
" (1950)	100
1941 - 1942 Temyiz Kararları Ceza Bölümü	300
Temyiz Mahkemesi Kararları : 1952 Ceza Kısmı	300
" " " 1952 Hukuk "	300
" " " 1953 Ceza "	250
" " " 1953 Hukuk "	300
" " " 1954 Ceza "	250
" " " 1954 Hukuk "	300
" " " 1955 Ceza "	250
" " " 1955 Hukuk "	300
" " " Tehvidi İctihat Kararları : 1950 Hukuk Kısmı	50
" " " 1950 Ceza "	50
" " " 1951 Hukuk "	50
" " " 1952 Ceza "	10
" " " 1952 Hukuk "	15
" " " 1953 Ceza "	25
" " " 1953 Hukuk "	25
" " " 1954 Ceza "	25
" " " 1954 Hukuk "	75
" " " 1955 Ceza "	25
" " " 1955 Hukuk "	75
Zürih şerhi : Aile Hukuku (1949) Dr. Tahir Çağa Tercümesi	300
" Bordar Hukuku C: 1 (Dr. Recai Seçkin Tercümesi)	300
" Bordar Hukuku C: 2 (Dr. Recai Seçkin Tercümesi)	300
" Bordar Hukuku C: 3 (Dr. Ferit Ayiter Tercümesi)	300
" Giriş ve Kişinin Hukuku C: 1 (Wolf Çernis Tercümesi)	300
" Giriş ve Kişinin Hukuku C: 2 (Wolf Çernis Tercümesi)	300
" Miras Hukuku C: 1 (S. Şakir Ansay Tercümesi)	300
" Vesayet Hukuku C: 1 (Wolf Çernis Tercümesi)	450
" Vesayet Hukuku C: 2 (Wolf Çernis Tercümesi)	450
" Zilyedlik ve Tapu Sicili (Dr. Suat Bertan Tercümesi)	300

271

1956 SA 94

3 3 0 6 9 1 - 5 2 0

1956 C.47 S.7-12